Amigoe

Vandaag

MR WIM LUITEN ... spanningsveld ...

STE JAARGANG – No.: 208

VRIJDAG 11 SEPTEMBER 198

OLS VAKBONDSCONGRES GEEINDIGD

Tass spreekt van "anti-Sovjet-orgie"

olidariteit eist vrije erkiezingen in Polen

NSK/WARSCHAU/MOSKOU – Het eerste deel van het congres van de vrije Poolse vakbond Solidariteit, dat eind maand wordt vervolgd, is gisternamiddag geëindigd met het van de eis van vrije verkiezingen in het land. De afgevaar- zongen het Poolse volkslied en het lied „God beschermt . Tezelfdertijd reageerde Moskou voor het eerst, maar wel als Warschau woensdagavond op de oproep van het congres dag tot andere landen van het oostelijk blok ook vrije den te stichten. Moskou noemde het congres in Gdansk, dat ember begon en eigenlijk maandag had moeten eindigen, een ocialistische en anti-Sovjet-orgie", en de oproep aan de andere een „openlijke en onbeschaamde provocatie" van de socialis- landen. Tevoren had Warschau getoond des duivels te zijn oproep. Een legale en binnen het Poolse bestel erkende or- kan zulks niet doen, wetende dat daarmee de positie van binnen het socialistische bondgenootschap wordt geschaad, gesteld. Tsjechoslowakije, het enige land binnen het blok reageerde, afgezien van Warschau, brandmerkte de op- een poging „contra-revolutie te exporteren" en noemde „provocatie van de werkende klasse in andere socialis- en".

weken begint het deel van het congres. Op dag van het eerste schoffeerde het de iten met het aannemen eis tot vrije verkiezingen niet minder dan met de eerdere steunverklaring aan streven naar vrije vakbewegingen in andere Warschau-pactlanden. Deze eis betekent een directe aanslag op de leidende rol die de partij in Polen zich toebedeelt. Openlijke stemmingen over juist de erkenning daarvan door Solidariteit, zoals deze is neergelegd in een aanhangsel aan zijn statuten, heeft het congres evenwel gisteren tot op het laatst niet gehouden, ondanks vele discussies daarover. Wel besloot het congres dat Polen de vrijheid moeten krijgen niet alleen om te emigreren, maar vooral ook om eventueel terug te kunnen keren naar hun land, wat thans niet mogelijk is. Het bevestigde ook dat de bond een sterke centrale leiding moet hebben, zoals Lech Walesa die wil. Hij zei dat een min of meer "dictatoriale leiding" nodig is, zeker voor de komende twee jaar, om de bond door de problemen te loodsen.

Vrijwel zeker werd gisteren, dat Walesa in het tweede deel van het congres, dat 26 september begint, zal worden herkozen en leiding zal blijven geven op de "dictatoriale wijze", zoals hij die zelf ziet en zei nodig te vinden. Buiten de oproep aan de andere landen van het oostelijk blok en de eis van vrije verkiezingen nam het congres in zijn eerste deel nog een ander controversieel besluit in de confrontatie met de regering. Solidariteit wil namelijk zelf een referendum over arbeiderszelfbestuur in de bedrijven houden, als het parlement dit niet doet. Als voorproef werd een stemming gehouden onder de staalarbeiders in Katowice. Gisteren werd de uitslag bekendgemaakt. In meerderheid besloten zij tot het ontslag van directeur Stanislaw Bednarczyk, die het drukken van hun vakbondsblad verbood. Volgens de leider van Solidariteit in de fabriek, Jacek Kiljan, was de stemming evenwel puur bedoeld om de macht van de bond te beproeven en te tonen en is het regelen van de kwestie van arbeiderszelfbestuur via een referendum verder een zaak van de nationale leiding van de bond.

In een slotverklaring van zeven punten zette het congres zijn eisen nog eens op een rij. Vooraf daaraan ging een algemene verklaring, waarin als hoofddoel van Solidariteit werd aangegeven het scheppen van behoorlijke voorwaarden, waaronder economisch en politiek leven mogelijk moet zijn in een soevereln Polen. "Dit betekent een leven vrij van armoede, uitbuiting, vrees en leugens in een democratisch georganiseerde en zichzelf besturende maatschappij. Daarbij dient "de rol van de Poolse communistische partij als de leidende macht in de staat" scherp te worden gedefinieerd om te voorkomen, dat deze niet leidt tot een nieuwe nationale catastrofe. Tenslotte werd gezegd dat de activiteiten van verschillende krachten die een sfeer van bedreiging van buitenaf oproepen de bond niet zullen doen verslappen in zijn wil te strijden voor zijn idealen.

Tass verwees naar de oproep van Solidariteit, doch gaf de tekst niet en het commentaar dat deze "een oproep was tot strijd tegen het socialistische stelsel" werd op de televisie in het nieuws midden op de avond gegeven, zodat het vele Russen bereikte. Zij kregen tevens een afzonderlijk filmverslag te zien over de oefeningen bij Polen. Washington herhaalde intussen geen aanwijzingen te hebben voor een ingrijpen in Polen.

monstraties met den in Kaboel

LAMABAD – Bij betogingen in de Afghaanse hoofdstad oel tegen het roepen van rvisten beneden de 35 jaar dinsdag verscheidene doden llen en hebben een onbe- aantal personen verwon- gen opgelopen. Dit hebben gen uit het Afghaanse verzet derdag in het naburige Pa- n gemeld.

olgens ooggetuigen werden er één van de taltijke betogingen, nadat troepen het vuur den, zeker vijf doden weg- gen. Alle berichten mel- dat het merendeel van de ers vrouwen waren.

gelopen maandag riep de haanse regering alle reser- n onder de 35 jaar op zich iddellijk voor de actieve t te melden. Daarop n het in Kaboel tot de- straties waarbij de Afghaan- regering en de Sovjet-leger- t in Afghanistan werden ordeeld en de Islamitische rillastrijders steun werd toe- gd.

eel vluchtelingen Angola

SSABON – Volgens Angolese schattingen zijn na de Zuid- aanse inval in Angola 000 mensen uit hun woon- eden gevlucht. Dat heeft functionaris van de Verenigde Naties donderdag telefonisch uit Angola verklaard tegen- r het persbureau Reuter in bon. Stig Andersen van het enfonds van de VN zei er dat hij vandaag in het logagebied gaat onderzoe- n, wat er voor de vluchte- en kan worden gedaan.

Angola waren al ongeveer 0.000 mensen die voor oorlogsgeweld en droogte zijn ucht. Het internationale de Kuis heeft hun situatie chreven als „net zo slecht, niet slechter dan die waarin htelingen in Cambodja en Timor werden aangetrof-

WILLEMSTAD – Vanochtend arriveerde met enige vertraging op Curacao vanuit Aruba de zang-groep Menudo. Deze groep van jonge knapen zorgt op dit moment voor een ware sensatie onder de jongste jeugd met hun platen.

In totaal zal Menudo driemaal optreden dit weekeinde in de Coney Island Square Garden. Vanavond is het eerste optreden.

Ondanks het feit dat de aankomsttijd onder schooltijd viel, waren er nogal wat jongelui vanmorgen op Hato aanwezig om hun sterren welkom te heten. De Menudo-leden waren zelf best tevreden over de grote belangstelling. Er wordt al gesproken van "menuditis" als een nieuw soort virus dat rondwaarelt.

Reagan wil verder op begroting bezuinigen

Defensie wellicht ook aan besnoeiing toe

WASHINGTON – **President Reagan wil opnieuw het mes zetten in de Amerikaanse begroting. Een woordvoerder van het Witte Huis deelde gisteren mee dat Reagan de leden van zijn regeringsploeg heeft opgedragen flink te snoeien in de begroting voor het jaar dat 1 oktober aanstaande begint.**

Alle ministeries, met uitzondering van dat van Defensie, moeten elk een bedrag van tussen de 500 miljoen en de vier miljard dollar inleveren. Reagan voelt er eigenlijk weinig voor om op de defensie-uitgaven te bezuinigen, omdat hij bang is dat de Sovjet-Unie niet veel goeds in de zin heeft. Toch gaat hij dit weekeinde praten met het Pentagon over mogelijke bezuinigingen. Na het weekeinde maakt hij dan bekend hoeveel elk ministerie precies moet inleveren. Volgens de woordvoerder is Reagan erg geschrokken van de reactie van Wall Street op zijn plannen voor economisch herstel. In beleggerskringen is men het er over eens dat er voorlopig geen einde zal komen aan de hoge rentestand en de inflatie. De koersen van aandelen en obligaties gaven dan ook blijk van een gedrukte stemming.

Ook uit het Congres krijgt Reagan op het ogenblik de wind van voren. Het begrotingsbureau van het Congres heeft uitgerekend dat er geen enkele kans op is dat Reagan, zoals hij zo graag wil, vóór 1984 een sluitende begroting kan indienen. Volgens het bureau zal hij blijven zitten met een tekort van ongeveer vijftig miljard dollar. Volgend jaar zal het tekort dichter bij de 65 miljard dollar liggen dan bij de 42 miljard dollar die het Witte Huis verwacht, aldus het bureau.

De woordvoerder van het Witte Huis meent echter dat de cijfers van het Congresbureau niet kloppen omdat het bureau Reagans herstelprogramma niet in zijn berekeningen heeft opgenomen. Dat neemt niet weg dat Reagan volgens de gisteren bekendgemaakte plannen dollar wil bezuinigen op de begroting van volgend jaar, een eventuele verlaging van de defensie-uitgaven niet meegerekend. Voor 1983 staat er alleen extra besnoeiing van dertig miljard dollar op stapel en voor 1984 zelfs van 44 miljard dollar. De woordvoerder wilde niet zeggen in welke mate ook de defensiebegroting moet lijden onder deze bezuinigingen.

Waldheim wil derde ambtstermijn

NEW YORK – De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kurt Waldheim, heeft zich beschikbaar gesteld voor een nieuwe ambtstermijn van vijf jaar na het aflopen van de tweede, eind december.

Sadat zegeviert bij referendum

CAIRO – Vrijwel zonder uitzondering hebben de Egyptenaren gisteren hun instemming betuigd met de draconische maatregelen die president Sadat vorige week heeft genomen tegen religieuze fanatici en politieke tegenstanders. Radio-Cairo meldde, dat bij de eerste tellingen is komen vast te staan dat bij het referendum tussen 99,1 en 99,3 procent van degenen die hun stem uitbrachten, vóór de maatregelen gestemd hebben die Sadat trof „in het belang van de nationale eenheid en de maatschappelijke vrede".

Het Egyptische staatshoofd maakte zaterdag tien maatregelen bekend om de godsdienstige animositeit tussen Moslems en Kopten de kop in te drukken en om politieke tegenstanders te treffen die volgens hem zijn bewind willen ondermijnen door godsdienstige gevoelens aan te wakkeren.

Rond 1,600 religieuze drijvers, onder wie Koptische leiders en Imams van de Moslems, en politieke tegenstanders werden aangehouden. Sadat ontsloeg de Koptische patriarch Sjenouda III, omdat hij zijn volgelingen tot fanatisme had aangezet. Dertien godsdienstige genootschappen werden opgeheven. Verder kondigde Sadat een verbod af op het gebruik van kerk of moskee voor politieke doeleinden.

S-Arabie wil zonodig wapens uit Rusland

Arabisch land niet aan VS vastgebakken

WASHINGTON – **Terwijl het Amerikaanse ministerie van Defensie het Congres gisteren liet weten, voor miljarden guldens zaken te willen doen met Saoedi-Arabie, wees een hoge Saoedier erop, dat zijn land niet aan de Verenigde Staten zit vastgebakken.**

Als we er niet van op aan kunnen, dat Amerika ons defensieve wapens levert, dan richten we natuurlijk de blik naar elders", aldus prins Khaled Bin Sultan Bin Abdul Aziz, die hoofd is van de afdeling materieel van de Saoedische luchtmacht.

Hij zei, dat de Sovjet-ideologie voor Saoedi-Arabie een onding is, maar wees erop dat de regering in Ryad "met de duivel zelf zaken wil doen als dat het best past in het Saoedische belang" Zo'n vaart zal het vooralsnog niet lopen, tenminste als het aan het Pentagon ligt. Dat deelde het Congres mee, voornemens te zijn de Saoedische strijdkrachten, in het kader van een moderniseringsprogramma op lange termijn, aan militaire uitrusting en diensten te willen helpen tot een bedrag van ruim acht miljard gulden. Daarbij zijn niet de kosten inbegrepen van de vijf AWACS (vliegende radarstations) en de uitrusting voor de F-15-straaljagers, die de regering-Reagan aan Saoedi-Arabie wil verkopen.

Het ministerie van Defensie deelde tevens mee, dat het aan Jordanie militaire goederen wil verkopen ter waarde van 260 miljoen gulden, Oman 117, de Verenigde Arabische Emiraten 72 en Egypte 52 miljoen gulden.

Stap terug

IN TEGENSTELLING tot andersluidende berichten zal vandaag als resultaat van de politieke besprekingen over herverdeling van de ministers-portefeuilles in elk geval rollen dat premier Don Martina de portefeuille van Justitie krijgt toebedeeld. Daarmee herbergt hij vanaf vandaag onder zich behalve het premierschap de portefeuilles van Algemene zaken, van Staatkundige Structuur der Eilandgebieden en du van Justitie. Deze herverdeling van taken is noodzakelijk geworden na het uittreden verleden week van drie MEP-ministers.

In diens nieuwe functie op Justitie voerde de premier deze week al enkele besprekingen met instanties die met het politie-corps te maken hebben. In diezelfde lijn moet ook het voornemen gezien worden van premier Martina om een "task force" in te stellen met als bedoeling dat die de probleempunten in het corps politie aanpakt.

Naar aanleiding van de recente publicatie van het eindrapport van de commissie-Gorsira over het Antilliaanse politie-corps zijn opnieuw de tekortkomingen van en bij dit corps nog eens goed belicht. Er werd met nadruk gewezen door de commissie op de gevaren die voortzetting en eventuele verslechtering van de geconstateerde situatie in zich dragen voor de rechtsorde op de eilanden. Een niet mis te verstane waarschuwing van een commissie die een studie heeft gemaakt van ontwikkelingen binnen het corps in de laatste jaren.

Officieel heet het dat de "task force" geheel los gezien moet worden van het rapport-Gorsira. Weliswaar draagt dit rapport geen nieuwe feiten aan, maar daarin zijn de probleemgebieden toch nog goed op een rijtje gezet en de consequenties van het uitblijven van drastische maatregelen eens haarfijn uit de doeken gedaan. Het zou blijk geven van een struisvogel-tactiek om daarom heen te willen, los van de vraag of de in het rapport gesuggereerde oplossingen in alle gevallen ook de meest geschikte zijn.

Niet de instelling van de task force als zodanig, maar de personen-keus roept vragen op over de kans op een goede afloop van het project. Hoe mag verwacht worden dat personen en vertegenwoordigers van groepen, die dagelijks en direct met het functioneren van het politie-corps te maken hebben niet in het geweer moeten komen om hun eigen problemen op te lossen? Immers waar zij door de jaren heen zelf al hebben aangetoond daartoe niet in staat te zijn als er niet gelijktijdig structurele aanpassingen binnen het corps worden aangebracht, zoals ook met zoveel woorden vermeld staat in onder meer het rapport-Gorsira. In plaats daarvan had het dan ook meer in de rede gelegen als personen waren uitgezocht, die weliswaar deskundig zijn op dit terrein, maar ook meer afstand kunnen nemen van de huidige problematische aspecten rondom en binnen dit politie-corps, om deel uit te maken van deze task force. Die zullen dan toch voor uitvoering van maatregelen verplicht zijn om daar de direct betrokken personen en instanties bij te halen, opdat er een maximaal positief resultaat geboekt kan worden.

Aangezien deze task force nog niet uitgekristalliseerd is, kan nog de hoop gekoesterd worden dat het allemaal anders zal uitlopen dan nu op papier staat. Zo de huidige plannen toch onverminderd worden doorgezet en er dus sprake is van een wegmoffelen van het rapport-Gorsira, dan kan niet anders dan gesproken worden van een grote stap terug, nadat er eindelijk wat nodige maatregelen en ontwikkelingen op stapel leken ter verbetering van het functioneren van het corps politie en ter waarborging van de rechtsorde op democratische grondslag.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen):
672000
Directie: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Viola Bernardus, Ingrid de Maayer, Ivar de Crasto.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag
7.30 - 16.30 uur en
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhöff.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, J. A. Abrahamblvd z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondent: Vernol Hassell, tel.: 2258.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel.: 2222; fotografe: Olga Schats, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen. tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curaçao,
Districo n.v.
tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222

Losse nummers 50 cent.
Abonnementen op Antillen twaalf gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 59,40 per maand (luchtpost) of NAfl. 22,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST
Eilandgeneeskundigen
Van 12 sept. 1981 vanaf 08.00 uur t/m 14 sept. 1981 om 06.00 uur
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter J. Tseng, spreekkamer Zuid Bonam, tel.: 78026; spoedgevallen: Avesweg 27A; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur.

11 sept. 1981 vanaf 18.00 uur t/m 14 sept. 1981 om 06.00 uur Stads- en 2de distrikt West: dokter E. Soliana-Tjin, spreekkamer Seroe Fortuna, tel.: 84122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 43322.

Derde distrikt Banda Abao: dokter R. Vonhogen, spreekkamer Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 641658.

WIT GELE KRUIS(wijkverpleging): kantoor Santa Maria, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; zuster Van der Loo neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Marsden tel.: 614607/43847; ook te bereiken op pageboy 027-585.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.30-12.30/13.30-17.00 uur; kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

KLEUTERBUREAU: maandag van 14.00-16.00 uur volgens afspraak.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

VERLOF BEGRAFENIS
12 sept.: F. H. Colinet, Kaya Kokolishi 94;
13 sept.: E.F. de Camps, Mahoemaweg 35.

***

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.15 en 21.15 *Diciples of Shaolin* (Chinese film, Engels, boven 18 jaar, fl 2,50 en fl 3,50).
24.00 uur *Naked came the stranger* (Part 1) (Suspense, Engels, boven 18 jaar, fl 2,50 en fl 3,50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Me olvide de vivir* (Zangfilm met Julio Iglesias, fl 5,-).
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 en 24.00 uur *El Tahur* (Love-story, Spaans, Alle leeft., fl. 5,-).

***

CINE-TRUCK
Hedenavond te Montagne en morgenavond te Abrahamsz.

***

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

DIVERSEN
SQUARE GARDEN
20.00-22.00 uur Optreden v. Puertorikeinse groep "Menudo".

WILHELMINAPLEIN
20.00 Mexicaans festival.

***

ZATERDAG DIVERSEN

BOTICA'S (nachtdienst). Otrabanda: Central, tel.: 23281; Punda: Brievengat, tel.: 79098/79567.

***

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

CHRISTOFFELPARK
08.00-15.00 uur geopend voor publiek. (na 14.00 uur word niemand meer toegelaten).
ALLIANCE FRANCAISE (bibliotheek, Fokkerweg 7); elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.
TENTOONSTELLING CURAÇAOS MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radio-museum RNWO na afspraak tel.: 8472.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag) aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Hotel Bonaire om 19.30 uur. Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire. Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 uur en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks ook zondag 19.30 uur.
(ZATERDAG)
CENTRO DI YOGA
09.00-17.00 uur Intensivo di yoga-Antriol Pariba. (Cit-Ananda).

SGB
11.15 uur Forum over Democratie.

TELECURACAO: 17.00 Little House on the Prairie; 17.52 Cartoons; 18.10 Physical Exercise; 18.30 Telenovela: Amor Prohibido; 19.15 Deporte Tele-8; 19.30 EVD program; 20.00 Noticiero Tele-8/VIS-nieuws; 20.30 Harper Valley; 21.00 Hill Street Station; 22.00 Show di Job; 23.00 Sluiting.

Klassiek tv-concert

WILLEMSTAD — Het Jeugdsymfonie-orkest van de Europese gemeenschap heeft onlangs in het openlucht-theater van Herodus Atticus aan de voet van de Akropolis in Athene geconcerteerd. Dit orkest wordt jaarlijks geformeerd uit de beste jeugdige beroepsmusici uit landen van de Europese gemeenschap. De muzikale leiding berustte bij deze gelegenheid bij dirigent-pianist Daniel Barenboim en de solist was de Israelische violist Shlomo Mintz. Uitgevoerd werden de vierde symfonie in D. kl.t., opus 120 van Robert Schumann en het vioolconcert in D opus 77 van Johannes Brahms. Dit programma wordt door Tele-Curaçao uitgezonden op zondag 13 september 's middags om vijf uur in zendtijd van het bureau voor Cultuur en opvoeding.

Wijziging verkeerssituatie bij Post V voor Shell-verkeer

WILLEMSTAD — Vanaf maandagmorgen negen uur zal er bij Post V een andere verkeerscirculatie komen, wat betreft het verkeer dat naar het Shell-terrein gaat. De werkzaamheden op betrokken kruispunt zijn namelijk zover dat dit opengesteld kan worden voor het verkeer. Omdat de verkeerslichteninstallatie niet tijdig geplaatst kan worden zal er een tijdelijke wijziging moeten komen in de verkeersregeling. Het verkeer over de Bermudaweg met bestemming Post V en de ingang van het Shell-terrein zal via de Pinosweg moeten rijden om daarna via de noordelijke rijbaan van de Schottegatweg West Post V te bereiken. In verband hiermee zal de verkeersregeling over het gedeelte van de Pinosweg tussen de Exumaweg en de uitmonding van de Pinosweg op de Schottegatweg in tegengestelde richting worden geleid. Het overige verkeer op de Bermudaweg met bestemming Sto. Domingoweg zal ter hoogte van de Avesweg worden omgeleid. Bestuurders in genoemde richting kunnen hun weg via de Puerto Ricoweg vervolgen. Een en ander wordt aangegeven.

Winkels open op zondag

WILLEMSTAD — In verband met de komst van het toeristenschip Britanis op zondag 13 september 1981 hebben het dept. van Economische Zaken en het dept. voor Sociale Zaken en Arbeid vergunning verleend aan de winkels in het stadsdistrict om op deze dag open te zijn en overwerk te doen verrichten van 08.00-13.00 uur, zulks met in achtneming van de gebruikelijke voorwaarden.

Zakenvaria

MAS PRODUCTIONS nv heeft zich gevestigd te Abraham de Veerstraat 12 (gebouw van Augustinus Boekhandel). Mas Productions staat onder leiding van directeur Jorge Sulbaran.

Heer Bommel en de aamnaak

0954

0954 — „Almanakken zijn niets voor mij", zei Joost toen heer Bommel het raam weer gesloten had. „Mijn tante kon het weten, want dat is een wijze vrouw, met uw goedvinden."
„Niks tante", sprak heer Bommel afwerend. Hij trok aan de pijp, die hij opgestoken had, en vervolgde peinzend: „De getijden en de maanstanden staan er in, zodat men altijd weet hoe laat het is, als je begrijpt wat ik bedoel. En de markt- en feestdagen en wat voor weer we kunnen verwachten. Maar het aardigste zijn de toekomstvoorspellingen, die allemaal onzin zijn. Dat weet ik door ervaring. Stel je voor; men heeft tenslotte een vrije wil, en men bepaalt zijn eigen lot, als heer zijnde."
„Zeer juist", zei de bediende grust gesteld. „Zodoende."
„En daarom" vervolgde heer Ollie, „wil ik graag zo'n almanak hebben. Het is leerzaam om te zien wat er allemaal voor verzinsels gedrukt staan. Ga er een kopen, Joost."
„Maar het regent", protesteerde de knecht zwakjes. „En u zelf...."
„Kom, kom", onderbrak zijn werkgever glimlachend. „Je wil vrije wil toch niet in de weg staan? Nu dan."
Joost verliet zuchtend het vertrek, en even later kon men bedrukt over de weg zien fietsen, waar de regen hem in het gezicht striemde.
„Wat een boodschap in dit weer", prevelde hij huiverend, dan te bedenken, dat de tv nu een ontspannende griezel biedt...."

Chef protocol De Palm: Palmen niet gestolen

KRALENDIJK — De gemoederen op het eiland worden nogal bezig gehouden over het wel of niet vermeende ontvreemden van de door Flamingo Paradise aan het eilandgebied geschonken cocospalmen. De chef protocol Luis de Palm, die belast was met de ontvangst van de Venezolaanse gasten en de coordinatie van het gehele programma geeft een officiele lezing van het gebeurde, waarbij hij stelt, dat er geen sprake is van diefstal.

De Palm: "Op het moment dat de ferry Don Luis uit Sta Lucia aankwam waren behalve de gehele directie van Flamingo Paradise ook aanwezig gedeputeerde Wout, gedeputeerde Angela, statenlid Ellis en minister Statia. Bij het aan boord gaan van het schip bleek, dat het een probleem zou opleveren een zo grote hoeveelheid cocospalmen op zondag te vervoeren. Ged. Angela belastte zich met het zoeken naar vervoer en op het moment dat er trucks voor de overheid werden opgeladen, kwamen vele mensen uit de gemeenschap kijken wat er gaande was.

De administrateur van Flamingo Paradise Faustino Maneiro en statenlid Ellis boden de mensen aan om enkele palmen mee te nemen en terwijl iedereen aanwezig was, ook de gedeputeerde van LVV mochten de mensen hun cocospalmen meenemen. Niemand werd tegengehouden, maar evenmin heeft er iemand zonder toestemming iets weggenomen".

Luis de Palm als chef protocol belast met de goede gang van zaken stelt verder, dat het in het geheel niet zeker is, dat er sprake was van 9.500 cocospalmen, want niemand heeft de planten geteld. Het is dan ook volgens De Palm onjuist om te suggereren dat er 6000 cocospalmen verdwenen zouden zijn. Tot slot verzoekt de heer De Palm aan al degenen die deze cocospalmen ten geschenke hebben gekregen van Flamingo Paradise deze goed te verzorgen, terwijl de overheid de zaak cocospalmen als gesloten beschouwt.

KRALENDIJK — Dinsdagmiddag bezocht het voltallige Bestuurscollege het publieke strand dat gelegen is naast Hotel Bonaire. Daar was het hoogste punt bereikt van de dakconstructie van de zogenaamde parasol. Gezaghebber Sint Jago en beide gedeputeerden bode dakleggers spantenbier aan. In de voorgrond links de „garde" dakbeleggers en op de achtergrond het BC.

Informatie over WA-wet

KRALENDIJK — Momenteel wordt op het eiland een folder verspreid die informatie verstrekt over de verplichte verzekering voor gemotoriseerde voertuigen. De informatie wordt verspreid door de voorlichtingsdienst van de centrale regering en is gedateerd op 1 augustus 1981.

De informatie betreft de landsverordening Aansprakelijkheidsverzekering (WA) motorrijtuigen (LAM) zoals die aangenomen is op 23 december 1976 in de Staten. Het boekje geeft niet alleen informatie over het waarom van de verzekering, maar eveneens komen aan de orde waarborgfonds, eigen risico, en boete bij gebreke. Het boekwerkje is uitgegeven in samenwerking met de Nederlands Antilliaanse vereniging van automobiel assuradeuren (NAVAM). Zoals bekend, was het op het eiland niet mogelijk om de nummerplaat te verkrijgen zonder overlegging van een bewijs van verzekering. De informatie is ook verkrijgbaar in het Nederlands onder de titel Wat U moet weten van de LAM.

Voz di Cambes: in 82 misschien wat winst

KRALENDIJK — Toen de Cambesfabrieken in augustus 78 over de afgelopen jaren een verlies hadden moeten boeken van ongeveer anderhalf miljoen gulden, overwoog het toenmalige kabinet om de kledingfabriek van Cambes toch te sluiten. Aangezien dat echter weer een opleving in de werkloosheid met zich mee zou brengen, werd besloten maatregelen te nemen en zodoende de fabriek een laatste kans te geven.

De raad van commiss besloot om een Colombiaanse deskundi te trekken dat de fabr gaan leiden en zou prob kledingzaak te behouden dat moment, aldus een ling van Voz di Cambes, er een zware en moeilijk om Cambes Textiles reorganiseren, maar momenteel toch de geplukt worden door de samenwerking van leiding personeel.

Nu kan reeds met enige heid worden aangenomen de zware verliezen van 1978 in ieder geval tot staan gebracht, terwijl de huidige verliezen niet noemenswaard zijn. Volgens Voz di Cambes zijn er zelfs goede wachtingen, dat er vol jaar enige winst gemaakt worden.

Voor al Uw VAKANTIE- en ZAKENREIZEN
KROONVLAG
Aruba Curaçao
24777 34190/1 - 612072 - 611547

Gezaghebber Ralph Richardson: In volgende kabinet moet een nieuwe Bovenwinder

WILLEMSTAD — De Bovenwinden moeten in een volgend kabinet vertegenwoordigd zijn, zo meent de nieuwe gezaghebber van de Bovenwinden, mr ing. Ralf Richardson. Hij had een gesprek met het Sintmaartense blad New Age.

Verder moeten de Bovenwindse eilanden een zetel krijgen in de Staten. Ook als belangrijk noemde hij het opsplitsen van de Bovenwinden. De gezaghebber is van mening, dat men de Bovenwindse zaken niet moet overlaten aan alleen mensen, die zich niet bewust zijn van onze problemen. Niet omdat zij dat niet willen, maar zij wonen in een andere wereld. De Bovenwinden hebben een eigen cultuur, hun eigen patroon. Wat kunnen deze mensen b.v. afweten van St Kitts en Anguilla en dat zijn toch eilanden waarmee wij relaties moeten onderhouden, zo meent mr ing. Richardson.

Als een van zijn belangrijkste taken ziet hij het pogen de bevolking meer te betrekken bij het bestuur. Een mogelijkheid daartoe ziet hij in contacten met de pers. Hij gelooft namelijk in een kritische pers, maar deze moet wel eerlijk zijn en oprecht.

Hoewel het met het toerisme heel goed gaat, moet er naar zijn mening toch wel het een en ander verbeterd worden. Ook voelt hij het als een behoefte dat er meer industrievestiging komt op de Bovenwinden. We moeten namelijk niet van één peiler afhankelijk zijn. Hij gaat deze zaken met zijn collega's in het Bestuurscollege bespreken. Het gaat hem overigens wel aan het hart dat hij zijn advocatenpraktijk moest opzeggen. Dat noemt hij het mooiste beroep dat men kan beoefenen. Hij zegt nu al uit te kijken naar zijn terugkeer op zijn kantoor.

PDB bezorgd over spellings kwestie

KRALENDIJK — Bij de voorzitter van de Partido Democratico Boneriano (PDB) bestaat een gerede bezorgdheid over de orthografie omdat blijkt, dat andere eilanden hun verlangens kenbaar maken, terwijl de bevolking van Bonaire geen enkele gelegenheid wordt geboden om te beslissen welke spellingswijze zij eigenlijk voorstaan. Het is voor de PDB een onoverkomenlijke zaak, dat zekere politici van Curacao ons eiland willen binden, zonder dat Bonaire dat zelf wil.

Voorzitter Abraham wijst erop, dat wanneer Bonaire zelf niet voor het eind van het jaar een beslissing zal nemen over de orthografie, er rekening mee gehouden dient te worden, dat de Centrale regering de fonologische spellingswijze zal opleggen, mede omdat Curacao daar reeds voor gekozen heeft. Aruba, aldus Abraham heeft zoals bekend, gekozen voor de enthymologische spelling maar Bonaire heeft tot op heden nog niets beslist in deze en de PDB verzoekt de aandacht van het Bestuurscollege voor deze zaak, want als het zo doorgaat, aldus Jopie Abraham, gebeurt er totaal niets.

Bovendien zit het de PDB dwars, wanneer de Partido Patriotico Boneriano die het Bestuurscollege uitmaakt, op het eiland zich door anderen laat voorschrijven hoe de taal geschreven dient te worden. Laat het volk en onze schrijvers, aldus PDB hun mening geven en laat daarna de eilandsraad beslissen.

De Regering van de Nederlandse Antillen
zoekt voor het Departement van Onderwijs een:
MEDEWERKER(STER)
voor het Pedagogisch Didaktisch Bureau te Bonaire

Taak
Begeleiden van de 4e-5e-6e klas van het Basisonderwijs te Bonaire.
Signaleren van probleemsituaties mbt het functioneren van de leerling als individu of in klasverband.
Het verrichten van individueel paedagogisch didactisch onderzoek;
Het opstellen van een handelingsplan in samenwerking met de betrokkenen.

Vereisten:
Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer en akte M.O.A. pedagogiek.
Ervaring in het basis of buitengewoon onderwijs, ervaring met moderne onderwijsvormen en met pedagogisch didactisch onderzoek, goede kontaktuele eigenschappen en redactionele vaardigheden.
Kennis van het Papiamentu of bereid zijn deze taal te leren.

Bezoldiging afhankelijk van opleiding en ervaring overeenkomstig het Bezoldigingslandsbesluit 1971.
Vakantietoeslag 6%.

Sollicitaties:
Schriftelijk binnen 3 weken na het verschijnen van deze advertentie vergezeld van pasfoto curriculum vitae en kopie van bescheiden te richten aan de Minister van Onderwijs, Fort Amsterdam 17, Willemstad, Curacao, N.A.

WAARTEPUNT BIJ CENTRALE OVERHEID

Mr. Wim Luiten in dies-rede op UNA:

Hierarchische opbouw wetten hindert decentralisatie-gang

WILLEMSTAD — De ondergeschikte rol van de eilandswetten heeft gemaakt dat de eilandelijke zelfstandigheid in de afgelopen jaar niet goed van de grond is gekomen. De Staten hebben niet bijgedragen tot een betere ondergrond voor die eilande-autonomie. Dat is de kernboodschap van mr Wim Luiten, do-staatsrecht aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) in de diesrede ter gelegenheid van het nieuwe academisch

een historisch overzicht gaf Luiten aan hoe in 1865 waar Raden van Politie den opgezet op de eilanden, dat die voor alles de goed- nodig hadden van het le gezag op Curacao d. Pas nadat op Aruba in egin van deze eeuw de rialisatie op gang was en brak het besef door de noodzaak van een her- ing van deze gezags- ctuur. Langzaamaan en aan de eilanden meer egdheden toevertrouwd, steeds vond Aruba dat te g. Daarom werd eerst in de roep om "separashon" rd, twee jaar later gevolgd "Status aparte" en als ng ook erkend. Er werd delijk op de Ronde Conferentie van 1948 roken dat in een lands- dening de bevoegdheden het centrale gezag omd zouden worden; de zou aan de eilanden allen. Dat systeem zou nties bieden voor een ont- iing van de eilandelijke autonomie.

ZWAARTEPUNT

Maar de eilanden bleken van een koude kermis thuis te zijn gekomen. Dat lijsten-stelsel bleek geen enkele garantie in te houden door een afblijven van het Land van de eilandelijke bevoegdheden. Vanwege de federale opzet kwam het zwaartepunt uiteindelijk toch altijd weer bij het centrale gezag te liggen. Daar komt ook nog bij dat de plaatselijke rechter wel een eilandswet al dan niet verbindend kan verklaren door haar te toetsen aan landswetten kunnen niet door de rechter getoetst worden. Nog een streepje achter van de eilandgebieden op het Land. Dat heeft er mede toe geleid dat de centrale regering zich weer allemaal taken en bevoegdheden via landswetten heeft toegeeigend waar het eigenlijk het recht niet toe had, vindt mr Luiten. Als voorbeelden daarvoor noemde hij gisteren onder andere de wetten op de monumenten, de Landsloterij, de bouwcredietbank, ruimtelijke ontwikkelingsplanning, statistiek, mariene natuurreservaten en de Antilliaanse Ontwikkelingsbrigade (AOB).

TRAAG

In die tijd besliste voorts Nederland voor de Antillen dat de landstaken één voor één zouden worden overgedragen aan de eilanden. Die overdracht gebeurt via landswetten. Sedert 1951 zijn er volgens mr Luiten negentien taken overgeheveld. "De overdracht is traag verlopen", is dan ook zijn conclusie. "Bestond aanvankelijk de verwachting dat de overdracht in twee jaar zou kunnen worden voltooid, thans ruim dertig jaar na inwerkingtreding van de Eilandenregeling oefent het Land nog steeds bevoegdheden uit die overgedragen hadden moeten worden". Het wonderbaarlijke hierbij is dat het initiatief tot deze overdracht bij de Staten ligt, waardoor de eilandgebieden geheel afhankelijk zijn van de centrale autoriteiten. De bedoeling is indertijd echter juist geweest om de eilanden zelfstandig te maken. Het initiatief voor deze decentralisatie is evenwel gelegen bij de Staten en niet bij de eilandelijke autoriteiten.

VERWONDERING

"Dat de verwachtingen over de nieuwe verhoudingen tussen de eilanden niet uitgekomen zijn mag eigenlijk geen verwondering wekken. De wetgever (Staten) heeft de eilandelijke zelfstandigheid willen funderen op een tekst die aan die eilanden zelf nauwelijks zelfstandigheid toekende", is de conclusie van de docent staatsrecht op dit punt.

Nu staat er in het eindrapport van de Koninkrijkswerkgroep (KWG) een lijst met 32 onderwerpen die naar de mening van alle KWG-leden zonder al te grote problemen gedecentraliseerd kunnen worden. Maar de voorstellen die genoemd worden om tot een versnelde decentralisatie daarvan te komen, bieden geen soelaas, vindt mr Luiten. Het idee bijvoorbeeld om de vereiste twee-derde meerderheid die nodig is in de Staten voor wijzigingen in de ERNA, doet hij af als "opportunistisch en onjuist". "Het rapport gaat voorbij aan de werkelijke knelpunten in de decentralisatie en die vinden hun wortels daarin dat de wens tot decentralisatie vooral geformuleerd wordt door de eilanden, maar dat de effectuering ervan ligt bij het Land. In dit spanningsveld hebben frustraties welig kunnen tieren", aldus Luiten.

SANEREND

Voor potentiele oplossingen van deze problemen verwijst hij op enkele punten naar de staatkundige adviezen van prof Jeukens van een decennium geleden. Die stond een decentralisatie van bevoegdheden voor naar de eilanden die dat wilden, aangezien dat sanerend zou werken. Als Aruba iets wil, dan kan dat. Wil Saba dat niet, dan komt het niet met de eilandswetten om bepaalde bevoegdheden over te hevelen waardoor die automatisch in centrale handen blijven. De eilanden kunnen enerzijds bepaalde landelijke verantwoordelijkheden met eigen wetten aan vullen; daarbij gaan de landswetten voor eilandswetten. Anderzijds gaan eilandswetten vóór landswetten in die gevallen waarbij taken en bevoegdheden al geheel zijn overgeheveld naar de eilandgebieden. Mr Luiten ziet ook wel in dat die gedachten van prof Jeukens beslist niet altijd de oplossing bieden. Toch ziet hij daarvan als voordeel dat er meer verantwoordelijkheden komen te liggen bij de eilanden, wat verduidelijkend werkt en kansen biedt op een optimale decentralisatie.

WILLEMSTAD — De interesse voor de plechtige opening van het nieuwe academisch jaar van de Universiteit van de Nederlandse Antillen was gistermiddag overweldigend, zowel van de kand van genodigden als van staf, personeel en studenten van de kant van genodigden als blijven staan; anderen besloten buiten te blijven.

Canon
PLAIN PAPER COPIER
NP 200
antraco
Tel. 70400

Antillen nog altijd voor op Nederland

Nieuwe 50-gulden munt met koningin Beatrix

WILLEMSTAD — De Centrale Bank en de plaatselijke banken verkopen het nieuwe 50 gulden muntstuk met daarop de afbeelding van koningin Beatrix.

Nederland vormden eerder jaar de eerste Antilliaanse ons en rijksdaalders met op de afbeelding van de ich een unicum. De Antillen an daarmee voor op Nederland dat tot op dit moment nog n eigen nieuwe gulden munbeeft met de beeltenis van het staatshoofd dat sedert 30 april vorig jaar als zodanig aanzit. Daar zijn nog altijd slechts munten met de afbeelding van de voormalige koningin Juliana voorhanden.

Behalve de gulden en de riks is nu dan ook de vijftig gulden "proof like munt" gereed. Dat is een munt die zeer speciaal is behandeld en in de regel ook als een rariteit wordt beschouwd, bijvoorbeeld om ten geschenke te geven. De verkoopwaarde van deze munt is door zijn speciale behandeling dan ook tachtig gulden. Indien het onverhoopt als wettig betaalmiddel zou worden gebruikt, dan vertegenwoordigt de munt echter een waarde van niet meer dan vijftig gulden.

Van deze munten heeft de Centrale Bank 5000 exemplaren gereserveerd voor verkoop op de Antillen. Hiervan zijn inmiddels al bijna 1500 exemplaren verkocht via de Centrale Bank en via de plaatselijke banken.

In Nederland moet deze Antilliaanse munt nog op de markt gebracht worden. In de regel bestaat daar grote interesse voor Antilliaanse munten en nu dat er opnieuw de nieuwe afbeelding van koningin Beatrix op staat, wordt erop gerekend dat de verkoop daar over enige weken goed zal lopen.

Super-minister

WILLEMSTAD — Kort geleden ontspon zich in Nederland in de formatie-periode een hevige discussie over het feit dat PvdA-aanvoerder Joop den Uyl was gebombardeerd tot "superminister" die tal van zaken onder zijn vleugels kreeg. De Antillen hadden er mee te maken omdat Den Uyl ook minister van Antilliaanse zaken zou worden.

Die koorts is overgeslagen naar de Antillen. Het kabinet-Martina kent zijn eigen super-minister in de persoon van Don Martina. Hij is minister-president, minister van Algemene en Personele zaken, minister van Staatkundige Structuur der Eilandgebieden en minister van Justitie. Alsof dat nog niet genoeg is hij ook degene die kan worden aangemerkt als de minister van crises, aangezien aan hem steeds de beurt is om brandjes te blussen. Ter verduidelijking en voorkoming van misverstanden: hij krijgt niet apart betaald voor elk van die ministerschappen.

Poging tot beroving

WILLEMSTAD — Een te Parloo wonende koopman heeft aangifte gedaan van poging tot beroving. Toen hij rond elf uur 's avonds zijn woning wilde betreden werd hij overvallen door twee onbekend gebleven mannen. Deze probeerden hem te blinddoeken waartegen hij zich fel verzette. Toen hij om hulp begon te schreeuwen ging men er vandoor.

Oud-rector-mafnificus prof Spruit:

Mes in UNA-begroting als pijnlijk ervaren

WILLEMSTAD — Het mes hebben moeten zetten in de universiteitsbegroting van verleden jaar werd pas pijnlijk ervaren in de UNA-gelederen, aldus verklaarde prof mr. Job Spruit bij zijn overzicht van het afgelopen academisch jaar.

Minister Jacques Veeris van Onderwijs gaf de Universiteit van de Nederlandse Antillen verleden jaar te verstaan dat er twintig procent geschrapt diende te worden in het onderwijsprogramma voor de begroting 1980/81. Er moest vervolgens in alle drie faculteiten driftig geschrapt worden. Gevolg daarvan was dat reeds opgezette projecten, geplande uitbreidingen in studieprogramma's, voorzieningen in de personele sfeer en bepaalde wenselijkheden voor bijvoorbeeld technische apparatuur van het programma verdwenen.

Prof Spruit erkent dat de minister waakzaam moet zijn op de besteding van overheidsgelden en dat in plaats van uitbreiding de grootste aandacht geschonken moet worden aan behoud van hetgeen al bestaat. "Het ware te hopen dat in het komende jaar of in de komende jaren de universiteit iets meer financiele armslag zal kunnen krijgen om met name in de personele sector verstevigingen aan te brengen en althans enkele van de bestaande ontwikkelingsprogramma's te kunnen verwezenlijken", verklaarde hij daar direct achteraan.

Als gevolg van de opgedragen bezuinigingen moesten de plannen voor een accountantsopleiding aan de sociaal-economische faculteit en voor de opzet van een mediacentrum voorlopig althans in de ijskast worden geplaatst. Toch zal er een voorstudie gemaakt worden hiervoor, terwijl er ook plannen zijn om met een bescheiden mediacentrum van start te gaan volgend jaar.

PROF MR JOB SPRUIT
...bezuinigen...

De acties van de studenten van de technische faculteit van verleden jaar kwamen enkele maal voor in de rede van prof Spruit, de vertrekkende rector-magnificus. Als gevolg daarvan zijn er toch wijzigingen gekomen zoals in de toelatingseisen. Overigens memoreerde hij ook dat er wetsvoorstellen liggen bij de minister voor een formalisering van de inspraak van de studenten in faculteitsaangelegenheden, ondermeer door een beroepsmogelijkheid wanneer zij het oneens zijn met de uitslag van examens. Hij stond voorts stil bij enkele zaken betreffende elke faculteit apart.

Pedro Bislip: wel dag uitstel

Premier uitgenodigd voor Statenvergadering

WILLEMSTAD. — Statenvoorzitter Pedro Bislip zal minister-president Don Martina uitnodigen om aanwezig te zijn in de openbare parlementsvergadering ter behandeling van de exclusieve rechten over de wateren rond de eilanden. Dat punt is het struikelblok geworden in de regeringscoalitie tussen de MEP en de overige partijen MAN, DP en UPB.

De Staten-vergadering was aangevraagd door de MEP-fractie in de Staten. Statenvoorzitter Bislip bepaalde in eerste instantie deze vergadering op woensdag 16 september om twee uur 's middags. Vanochtend verklaarde hij echter dat die vergadering een dag verschoven is en nu donderdag de volgende week doorgaat.

Normaal gesproken doen de Statenleden die een vergadering aanvragen dat verzoek vergezeld gaan van een verzoek om daar de betrokken bewindslieden bij uit te nodigen. In het verzoek van de MEP-fractie wordt dat echter niet gedaan. Dat zou kunnen betekenen dat de Statenleden onder elkaar over deze netelige kwestie zouden praten.

Van de zijde van de MAN-Statenleden werd al de suggestie gedaan om in overleg met de MEP-collega's te bezien of alsnog een verzoek de deur uit kan gaan voor uitnodiging van de premier.

Statenvoorzitter Bislip verklaarde het daar helemaal mee eens te zijn. Hij zei dat hij persoonlijk de premier zou uitnodigen om eventuele vragen en opmerkingen te beantwoorden. Hij vond dat de bevolking er niets aan heeft als die namelijk niet van regeringszijde worden beantwoord, aangezien de gewenste duidelijkheid anders uitblijft.

Met de inwilliging van deze bij de coalitie-partners levende wens lijkt een groot probleem uit de weg geruimd. De kans was niet denkbeeldig dat de coalitie-genoten niet voor het vereiste quorum zouden zorgen als de premier niet aanwezig kon zijn. Onder de huidige omstandigheden zijn de coalitie-genoten bereid om het quorum voor deze vergadering, aangevraagd door oppositie, te vormen.

Fons van der Stee toch weg

Den Uyl zit al op Antilliaanse zaken

(Van onze correspondent)

DEN HAAG — Joop den Uyl is al minister van Antilliaanse zaken. Vanmiddag om half vijf in Den Haag heeft Fons van der Stee deze portefeuille aan zijn opvolger overgedragen.

Aanvankelijk was het de bedoeling dat Van der Stee nog minister voor Antilliaanse zaken zou blijven. Den Uyl, de nieuwe vice-premier en minister van Sociale zaken en Werkgelegenheid, zou dan later - na de "Koninkrijks-top" - de Antillen onder zijn hoede nemen.

Dat was volgens de woordvoerder van formateur Dries van Agt dinsdag tijdens het beraad van de vijftien ministerskandidaten op het Gasthuis afgesproken.

Gisteren tijdens de officiele oprichtingsvergadering van het Nederlandse kabinet is men op dit besluit teruggekomen. Naar verluidt in politiek Den Haag vooral op aandrang van Den Uyl zelf.

Bij nader inzien - mogelijk na overleg met de Antilliaanse premier Don Martina - vond de kersverse minister van Sociale zaken dit een "minder elegante oplossing". Het zou de suggestie wekken dat hij terugschrikt voor de Antilliaanse problemen en de lastige Koninkrijkstop tussen Nederland, de Antilliaanse regering en Aruba aan Van der Stee overlaat. Den Uyl vreest daarmee zijn crediet op de Antillen al bij voorbaat te verspelen, zo wordt in politiek Den Haag gezegd.

In het nieuwe kabinet-Van Agt bestond begrip voor Den Uyl's bedenkingen. Daarom is besloten dat hij al terstond bij het aantreden van de ministersploeg - vandaag de portefeuille van Antilliaanse zaken van Fons van der Stee overneemt.

Dit weekeinde buigt Den Uyl zich al over allerlei nota's om zich in de Antilliaanse problematiek in te werken.

Toeristisch laagseizoen en vakanties

Seizoensmatige daling in deviezen-reserves

WILLEMSTAD. — In de maand juni vond er voor het eerst sedert september vorig jaar een daling plaats in de deviezen-voorraad van de Antillen. Er ging meer geld naar het buitenland dan dat er binnenkwam, dat blijkt uit een overzicht van de Centrale Bank van de Nederlandse Antillen over de eerste zes maanden van dit jaar.

Dat de geldhoeveelheid in juni per saldo 10,6 miljoen gulden is teruggelopen wordt overigens in de beschouwing van de Centrale Bank niet vreemd geacht. Die wordt voor een niet onbelangrijk deel seizoensmatig bepaald. Voor wat betreft het toerisme naar de eilanden toe valt die maand in het laag-seizoen, terwijl anderszijds veel Antillianen vanwege de vakantie-periode naar het buitenland gaan en daar geld spenderen. De vakantie-uitkeringen die in juni worden betaald worden voor een belangrijk deel in het buitenland besteed of aangewend voor het kopen van geïmporteerde consumptieve goederen, waardoor ook deviezen wegvloeien.

Los van deze seizoens-facetten werden dit jaar in die periode ook nog enkele grote betalingen gedaan voor ontwikkelingsprojecten.

Veel van het gecreëerd geld vloeide echter naar het buitenland. De plaatselijke banken kwamen onder die omstandigheden krap bij kas te zitten. Hun gezamenlijke netto buitenlands actief daalde met 22,5 miljoen gulden en hun gezamenlijke rekening courant bij de Centrale Bank nam in die periode af met 9,3 miljoen gulden.

Wat er ook toe heeft bijgedragen dat de kaspositie van de algemene banken verzwakte was dat de deposito's van de eilandgebieden in dat tijdsbestek ook sterk afnamen. Vooral het eilandgebied Curacao bouwde in de eerste vijf maanden van dit jaar tegoeden bij die banken op die in de zes maanden met de helft terugliepen. De deposito's van de Landsontvanger bij de banken namen ook al iets af.

De liquiditeitspositie van het land verbeterde in dezelfde periode, wat blijkt uit de rekeningen bij de Centrale Bank. Zo daalde de voorschotrekening met 7,7 miljoen gulden, terwijl het tegoed van de Landsontvanger met 2,2 miljoen gulden steeg. Voor 6,3 miljoen gulden was dit mogelijk dankzij de uitgifte van staatsschuld.

De binnenlandse geldcreatie over die eerste zes maanden bedroeg 65,4 miljoen gulden oftewel 8,7 procent. Omdat de inflatie over deze zelfde periode wordt bepaald op 5,1 procent, steeg de koopkracht van deze opwaartse geldcreatie met 3,6 procent. "De ontwikkelingen in 1979 en 1980, waarbij de binnenlandse geldcreatie sterk achter bleef bij de prijsstijging, zijn dus in het eerste halfjaar van 1981 duidelijk omgeboden", constateert de Centrale Bank. "Dit is een bevredigend teken voorzover de vraag naar geld een weerspiegeling is van de economische bedrijvigheid".

Er moet er volgens datzelfde commentaar er wel voor gewaakt te worden dat de groei in geldhoeveelheid niet wordt opgemaakt aan consumptie-goederen waardoor weer veel deviezen afvloeien naar het buitenland en dus een tegengesteld effect sorteert.

Fiets tweemaal gestolen

WILLEMSTAD — Een bewoner van San Souci heeft binnen korte tijd tot tweemaal toe zijn fiets — een race fiets — door dezelfde jongeman zien gestolen worden. Voor de eerste maal gebeurde dat op 31 augustus. Hij zag zijn fiets afgelopen woensdag terug in de Breedestraat. Er reed een jongeman op.

Toen hij zijn fiets terugnam, nam de jongeman dat niet en begon hem met stenen te bekogelen. Dat nam de eigenaar van de fiets weer niet en zette de achtervolging in, maar kwam daarbij te struikelen en verwondde zich daarbij aan zijn armen. Hij zette toen de fiets in de kofferbak van zijn auto en ging even langs een botica om wat te halen voor zijn wond. Bij terugkeer bij zijn auto was zijn fiets weer verdwenen. Hij waarschuwde daarop de politie. Even later trof de politiepatrouille dezelfde jongeman weer op de fiets aan. Toen hij zich ontdekt zag ging hij ervan door met achterlating van de fiets. Deze werd aan de eigenaar terug gegeven. Uiteindelijk is ook de jongeman aangehouden. Hij is 19 jaar oud en overgegeven aan de recherche.

Ged. Hazel: wachten is op ontvangers-personeel

WILLEMSTAD — Een groot deel van de financiele problemen, waarmee Sint Maarten wordt geconfronteerd kan worden opgelost wanneer er een volledig bemand Ontvangerskantoor op Sint Maarten wordt gevestigd. Zo stelde gedeputeerde Sam Hazel tegenover het Sintmaartense blad New Age. Naar de mening van de gedeputeerde zouden in een dergelijk kantoor vijftien mensen werk vinden. Hij zei nog dat men al een hele tijd daarom heeft gevraagd bij de Centrale regering. Volgens ged Hazel zijn er in de huidige opzet slechts jarenlange achterstanden te verwachten.

ZOEKERTJES
DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer f. 0,25.
UITSLUITEND À CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

VOLKSWAGEN Kever fl.2500,—, tel.: 674994

GANGA, Oldsmobile Cutlass Supreme bj. 1975. Tel.: 81218.

STEREO instalatie izgs. Tel.: 673878

2 KAS na benta den bisendario di St. Helena. Informasion tel.: 44842.

1 NAAIMACHINE ingebouwd Nechi 200 fl.550,—, 1 CB Radio 40 canals fl.175,— A.v.d. Brink Landhuis Granbeeuw. Tel.:671252.

NIEUWE klerenkast (3drs) fl.475,—, transformator fl.50,—, servies. Roodeweg 64, tel.: 24354.

WOONWAGEN voor alle doeleinden en ook 1 zitkamerset en kennel. Tel.: 78414. Jongbloed 11.

UN Chrysler New York 1979 Full equipped. Pa mas informashon jama tel.: 671535 of por pasa na Watakeliweg 24 Montagne.

EEN onopgemaakt gebouw van triplex met schuifdeur, geschikt voor verschillende doeleinden, tel.: 477105.

IJSKAST, wasmachine, kleurentelevisie, antieke spiegel, huismeubilair, porchset, planten. Afspraak tel.: 35552.

2 WET-SUITS (duikerspakken), Long John+Jacket., maat m en l. Tel.: 671922.

GLASTRON speedboot 16ft met 2 motoren, 1 115pk Mercury, 1 7 1/2pk Mercury+trailer fl.8000,— tel.: 36085.

1 SET di sala nobo. Gosieweg 117, tel.: 77203

LADA Niva, 22 mnd. oud, i.z.g.st., Hecubaweg 1A.

AIRCO. 5000BTU, keuken hangkast, kamerlamp, div. planten in pot. Bramendiweg 141.

BOD GEVRAAGD:
1) 20 series "oude stuivers" 1948 t/m 1970 (incl. 1962): 2) 500 stuivers "oude type" excl 1962: 3) 46 zilveren dubbeltjes 1944—1970: 4) 225 zilveren kwartjes 1944—1970: 5) 64 zilveren guldens 1944. Ook afzonderlijk te koop tel.: 35494 tussen 6 en 8 uur te vragen naar P. Meyer.

Z.G.A.N. eetkamerset, zitkamerset, wandmeubel. Eskimoweg 1, tel.: 44373.

OVERCOMPLEET: damesfiets Raleigh 3 versn., windglider zeil 6.4 mtr. eikehouten tafel, 4 stoelen, 1 pers. ledikant, rotan artikelen, gordijnrails, etc. etc. Abrahamsz 94 tel.: 672598.

3 RASECHTE Dobberman (Reu), 2 mnd oud. Jandoret 51, Telefoon 81981.

NIEUWE vissersboot 14 voet. prijs fl. 1650,–. Inform. tel.: 78144.

PEKITERRIERS 8 weken oud. bedden, buro's inboedel. Caracasbaaiweg 281.

TOYOTA Celica liftback 1977, 5 speed. V.E.A.b. Inl. Argentiniaweg 80, tel.: 82098.

SPLINTERNIEUWE klein ijskast. Vraagprijs fl.590.—. Inf. Kaya Henny Eman 1.

YAMAHA 50. Tel.: 82330.

1 CORSOW boat model K.18-motor 150pk y varios extra's. Boerhavestr. 1, Curaçao of Marugg, Playa Pabou z/n, Bonaire.

MAZDA 929, stationwagen bouwj. 75. Prijs n-ov-t-k. Tel.: 24838.

AQUARIUM compleet met extra pomp enz inclusief 3 goudvisjes fl.75,— tel.: 55953—54693.

VOLKSWAGEN-Passat LS Stationwagen '74 Naf. 5100,—cash. Tel.: 82073 dagelijks na 5 uur.

2 WINDSURFERS i.z.g.s., tel.: 35935 na 6.00 uur 's middags.

RASECHTE minipoedels acht weken oud fl.350,— grote palmen fl.75,— Slokéweg 10 Tel.: 79230 na 3 uur.

GROTE FAN (nieuw) fl.75,—voetbalschoenen (nieuw) maat 36 fl.15,— Abrahamsz 143, tel.: 672706.

KASTEN, eetkamerset, barkrukken, Ford Escort 1976. Mariniersweg 13 tel.: 44206.

4 ROTAN stoelen, rotan bankje+2 tafeltjes, bar, 5 krukken, lamp, 2 wandkleden, open kastje. Tel.: 54149. Panamaweg 1.

2 Tapijten beige/bruine kleur, elk fl.175,— Heraweg 12.

1-GE zwart/wit t.v. Tampanjaweg 20.

TWEETACT-motor ploegmachine (nieuw) Inl. tel.: 612535.

WEGENS OVERTOLLIG: een airco z.g.a.n. Te bevragen telefoon 612494 of 80110.

COMPLETE collectie Delfsblauw borden monumentenzorg in serie en garantie, overname vervolg, 7 stuks tot nu toe voor minimaal fl.7000,— of hoogste bieder. Losse stukken fl.1500,— elk alleen schriftelijke aanbiedingen aan Houder, Postbus 226, San Nicolaas.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

JEEP, Daihatsu, Susuki e.a. Tel.: 81197.

L.O. Handelskennis en L.O. wiskunde-boeken gevraagd. Tel.: 70046.

2 éénpersoonsbedden, 1 kinderbed, grote eettafel en stoelen porchset. Tel.: 25200. Villa 59.

EEN weekend huis omgeving Brakkeput, tel.: 43582.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

EEN gemeubileerd huis. bel. 55211 na 5 uur.

WOONHUIS aan hoofdweg ook geschikt als kantoor tel.: 82661.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

NOOD! Verpleegkundige zoekt huisje/2 kamer appartement, tel.: 80409.

HOUSE for rent from december 1981 3—4 bedrooms, furnished or unfurnished. Mr. Y. Filippin, tel.: 36770.

ECHTPAAR met 2 kind, zoekt met spoed woonhuis, tel.: 614372.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

LOOKING for a A MAID; 5 mornings p. week, prepared to babysit regulary, tel.: 25200 - Villa 59

CRIA pa djaluna, djarason, djabierne. Fabor pasa na Ala Blancaweg 47, djaluna entre shete'or i ocho'or di mainta.

DIENSTMEISJE, 4 ochtenden per week. Kaya Nanzi Koko 12, tel.: 614444.

DIVERSEN CURACAO

GEZOCHT een duitse herder teef met stamboom om gedekt te worden, tel.: 70046.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

VW KEVER en Oldsmobil Toronado. Moko 17, tel.: 23676

HUIS, goede stand San Nicolas, vraagprijs 145.000,—leeg, maart 1982, tel.: 45190.

PL VALIANT 1972. Inf. Watapana Gezag 8, na 6 pm.

LADA 1200; 1 jaar oud; 1500 km, prijs fl.5500,— Shiribana 5A, tel.: 24120

LANCER 1981 Inf. 22965. Ora 9—5

"BARBY" doll house fl.155,—: G.E. electric coffee maker fl.90,—: CLAIROL "Trueto light" mirror fl.50,—, sunbeam spray, steam iron fl.45,—: Garment bag fl.65,— Electric hamburger cooker fl.20,— "Q" Beam spotlight fl.50,—: 14 speed blender fl.55,—: Sunbeam electric frypan fl.90,—: hair dryer in carrying case fl.55,—: plastic beach chair/mattrass with air pump fl.65,—. Telephone 93177.

AIRCO 12500 BTU fl.250,—: Panasonic RF 2200 short wave portable fl.300,—; 3/8 Electric drill fl.30,—. Tel.: 47532. Sab. Basora 1.

1 G.E. automatisch wasmachine fl.400,— Driemasterstr. 51.

COMBI Bus, VW 9000 km '81, call: 21679

BLACKBELLY lammetjes NAf. 125.00 vrouwtjes, NAf. 75,00 mannetjes. Cohen Noord 3 (tegenover Imelda Hof)

CHILDREN toys, fisherprice dolls house, dolls pram, child over, ironing board etc. tel.: 24412.

BABYBED en comode, andere babyspullen, verstelbare fiets, tel.: 23020

1980 MAZDA RX7 (sportcar) fully equipped, tel.: 45537.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

COMPLEET gemeubileerd huis te Cura Cabaai, tel.: 47675

APPARTAMENTO muebla pa informacion llama tel.: 22298

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

NED. gezin zoekt oppashuis gedurende oktober en november, tel.: 22444 toest. 8 tijdens kantooruren.

WOONHUIS, 2 slaapkamers omgeving Oranjestad, tel.: 22340 na 2 uur

WIJ zoeken een huis of appartement 2 of 3 slaapkamers per 25/12 t/m 24/1. Tel.: 22730

MANAGER looking for unfurnished 4-bedroom house plus maid room and tel. O'stad area. Tel.: 23034

DIVERSEN ARUBA

FOTO'S diploma-uitreiking 1981 kuhnen afgehaald worden bij Colegio Arubano.

Surf School Curaçao
tel. 54510 Barbara Beach
Leer windsurfen in 2 middagen.
Evt. ook verhuur en verkoop.

Airport Tel. 83489
Hours: 7.00 - 23.00 Daily
Main Office Tel. 613924
P.O. Box 476
Telex: 3419 Richa N.A.
1134 Jakek N.A.
Cable: NATCAR
Alquilamos automóviles GM como este Chevy Chevette.
National Car Rental

BETONCENTRALE
TOMCO N.V.
Tel. 674673 - 672204
Voor: Funderingen
Vloer- en ringbalken

Zware criminaliteit neemt toe in VS

WASHINGTON — De zware criminaliteit in de Verenigde Staten was vorig jaar 9 procent hoger dan in 1979. Dit blijkt uit het gisteren gepresenteerde jaaroverzicht van de federale recherche (FBI).

Het aantal moorden steeg met 7 procent tot ongeveer 23.000. Bij de helft van de moorden constateerde de FBI gebruik van handvuurwapens. De politie in het hele land meldde in 1980 meer dan 13 miljoen zware misdaden, zoals moord, verkrachting, roof en bedreiging met geweld.

STICHTING PROTESTANTS NIJVERHEIDSONDERWIJS
Vraagt voor een onderwijzersechtpaar met 2 kinderen te huur een
ONGEMEUBILEERD WOONHUIS
Aanbiedingen tot 17.00 uur: Tel. 78178
na 17.00 uur: Tel. 36755

GROOTSE KERSTCAMPAGNE VAN CURACAO HARDWARE
Herinnert U zich onze vorige campagnes? Hoeveel spijkers, hoe lang is het gaas en het touw, hoe zwaar is het kanon?
NU HEBBEN WE EEN GLAZEN VARKEN GEVULD MET PLASTIC PLUGS!!
Bij aankoop van elke f. 10,— cash ontvangt U een formulier, waarmee U deel kunt nemen! Vul het aantal plastic plugs in, die volgens U in ons glazen varken zit en U maakt kans op:
1E PRIJS F. 500,— CASH
2E PRIJS F. 250,— CASH
3E PRIJS F. 150,— CASH
Trekking 31 december 1981.

DIENSTVERLENING MET EEN PERSOONLIJK KARAKTER
ASCA
Uw Garantie voor ZEKERHEID
BEATRIXSTR. 34 - TEL. 22720

Zojuist ontvangen pracht collectie DAMESTASSEN in zwart en bruin TRAVELBAGS diverse maten en kleuren.
SCHOENHANDEL COLON
WINKELCENTRUM COLON
Tel. 24447
Schoenhandel BROKX
Rio Canario tel. 44877 (achter Henderson)

Te koop
5 kamerwoning
totaal 221 m2. Eigendomsgrond + put 1260 m2.
NAfl. 150.000,— k.k.
Tel. 61937/37722, Schubappelweg 35

Voor de heren hemden met lange mouwen slechts fl. 19,75
HANG TEN truitjes en STRETCH JEANS
La Indiana
Hendrikplein 11

ZEG HET MET BLOEMEN VAN
FLOWERSHOP FLORALUX
Thaliaweg 13 Tel.: 77765

TRUITJES voor jongens en meisjes in frisse tinten.
DUMBO
Zuikertuintjeweg tel.: 37886

Kom bij ons langs!
waar U van harte welkom bent!
Grote collectie: DAMESKLEDING, TEENER-, BABY- en KLEUTERKLEDING.
Wekelijks krijgen we nieuwe zending binnen naar de laatste mode.
Jurken, pantalons, blouses, jeans, etc.
Ook DAMESSCHOENEN in verschillende kleuren en modellen.
Alles tegen zeer redelijke prijzen.
SPECTRUM N.V.
Heerenstraat 17 Tel.: 613374 - 613722

distributor: PENHA 1708

Surf School Curaçao
tel. 54510 Bramendi
Verkoop surfplanken v.a. f. 1490,—
kinderplanken v.a. f.
Wayler-boards en New Wave ass.

RODEO
SALOON — STEAK
SALOON STEAK HOUSE
"Jes aint non better"
for reservations call
37785-37786 after 4.00
Open: Saloon 5.00 p.m.
Dining 6.30 p.m.
11.00 p.m.
Closed on Mon
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

TRUDI DOG SHOP
Sta Rosa
Tel.
OP VAKANTIE?
Laat Uw hond of kat ver... achter in ons DIERENPENSION!
Ook hebben we HOND... VOER, VITAMINES, etc.

SCHOONER
Fully equipped for 95 passengers on lunch, dinner party type cruises. Upper deck seats 25 plus ample ... room. Main deck seats 70 ... large bar, buffet table and barbeque grill. Below ... room, five toilets, lounge ... food handling area and ... age. A good sailer, has Caterpillar main engine ... independent 110 volt ... An excellent investment ... tourism earnings. Accept ... offer over US$225,000.
Cara Enterprises
Shot Hall Avenue,
Bay Street,
BARBADOS W.I.
or call 64010 nights

introducing GOLD BOND STAMPS
FREE GIFTS
GOLD BOND STAMPS
SAVE AS YOU SPEND
Save the Gold Bond stamps which you receive at the Gold Bond stores* For each guilder you spend you will receive a FREE STAMP.
Today! start saving for tomorrow's gifts at
Unicon - Dakota
Antilian Mercantile - Oranjestad
Galeria Moderna - Oranjestad
Aruba Post - San Nicolas
Antilian Mercantile - San Nicolas
Linda Self Service Supermarket - San Nicolas
Alfa Shoe Shop - San Nicolas
Checkpoint Colour - Oranjestad
Aruba Boekhandel - Oranjestad
Asa Paints - Dakota
Topcar (Datsun Motors) - Oranjestad
Casa de Juguetes - Oranjestad
Toto's - Oranjestad
Hollandia - Noord
Panaderia Turibana - Oranjestad
Panama Store - San Nicolas
FILL YOUR SAVERS BOOKS
Stick your stamps in your Gold Bond Saver Book
GET QUALITY GIFTS FREE!
Exchange your books for valuable gifts at the GIFT CENTER
FREE CATALOG!
SIMPLY SHOP WHERE YOU SEE THIS SIGN
Gift Center located at ARUBA AGENCIES LTD.

AGENDA ARUBA

NUMMERS OP Aruba, ...jks verkrijgbaar bij:

...NESTAD: Zepp Wever, ...-La Fama, Popular, Soda Fountain en Spark and ...

...D: Panaderia Turibana.

...NICOLAS: Nicolas Store, Wit Stores in Aruba, ...ean- en Sheratonhotel, Dorp in Americana en ...y Inn drugstore.

...ouren: 08.00 - 12.00/ ... 17.30 uur; zaterdag ...en.

...oon: 24333 (drie lijnen). ...spoedgevallen na kantoor- ...1639, 22316, 22950. ...y: 027 - 774.

...k. nr. 248-1 Barclays

...entrale: 24 uur per dag, ...2/16 of 21604. ...TIE: 100

...RMCENTRALE: 115.

DE DISSEL
NU OOK TUSSEN DE MIDDAG GEOPEND.
...werkdag geopend van 09.00 tot 20.00 uur.
...HARSVELD kunt U ...UTLOOS brood kopen.

...OPEN
...anjestad
...Theater: 20.30 en ...For your eyes only (14 jr). ...20.00 Zombie holocaust ...r; 22.30 Night games (18 ...

...ASHI
...Inn: 20.30 en 24.00 ...island (18 jr).
...NICOLAS
...: 20.30 Flying high ...00 Super power (18 jr).

...ELE KRUIS: ...tel.: 23168; Noord: ...23425; Santa Cruz en ...dera: tel.: 47020; San ...tel.: 45906; Tijdens ...ouren: Dakota, Patia- ...27, tel.: 24444.

...CHTREGELING ...TOREN
...anjestad, Sta Cruz, ...en Noord), dokter ...Lacle, tel.: 28442.

...EINDEDIENST
...van zaterdag om 12.00 ...maandag om 08.00 uur ...lefoniste Dr Horacio ...kenhuis op te bellen.

...A'S: Oranjestad: Aru- ...: 21081; San Nicolas: ...olas, tel.: 45712.

* * *

...ERSEN
...GHT INFORMATION
...ER: dagelijks geopend ...07.00-20.00 uur; na 20.00 ...informaties via verkeers- ...

...PO UNI (Noord).
...uur dansfeest-Hoffie ...Janchi

...ORT
...TBALLBOND
...uur ledenvergadering- ...derzaal Wilhelmina- ...

...BALL
...uur Heineken vs Ennia ...ics-LSP.

...INO
...Pedro's Place vs Ayo; ...vs Bonaire club. ...vs Deportivo Stadion ...Trappersclub. White ...vs Miller Bombers; Casa ...vs White Label-RCA ...Stars vs CS Paradera- ...portboys. Trappers vs ...Angels (Damas)- ...club.

...ERDAG
...ERSEN
...ASTENSCHIP
...00 uur "Britanis"
...BELMA.

...ORT
...TBAL
...uur Appar. Stars vs Ind. ...Wilhelminastadion.

...EBALL
...uur Amstel vs Marlboro

* * *

...RUBA: 17.00 Flint- ...Frolics; 17.30 Incredible ...18.15 Cartoons; 18.30 ...in English; 18.45 ...La Venganza; 19.30 ...Musical; 20.00 Tele- ...; 21.30 Special ...; 21.00 Golden "13"; ...Archie Bunker's Place; ...Movie of the week (Boy ...cried murder (crime); 24.00 ...di Noticias; 24.05

GESCHENKEN VOOR IEDER-EEN
VAN DEN BERGH GIFTSHOP
(naast Boulevard-theater)

Bij uitblijven dialoog met regering

Betico Croes dreigt met dichtdraaien geldkraan

ORANJESTAD – De voorzitter van de Onafhankelijkheidsraadscommissie, Betico Croes, gaf vanmorgen aan de Amigoe de volgende verklaring: Op verzoek van de Arubaanse delegatie van de Eilandsraad werd een onderhoud met de minister-president gevraagd, doch ontving daarop officieel geen reactie. Het ligt niet in de bedoeling van de Arubaanse delegatie om met nieuwe eisen aan te komen dragen, doch slechts hetgeen overeengekomen is bij de vorming van het kabinet met MAN, UPB in 1977, namelijk ter erkenning van de zelfbeschikkingsrecht der bevolking van elk der eilanden, de verwezenlijking van de Arubaanse onafhankelijkheid als gevolg van het referendum gehouden in 1977 en bovendien zou de huidige verminkte coalitie daden bij zijn woorden moeten voegen, namelijk de Arubaanse zaak binnen 6 maanden te regelen. „Wij zullen niet instemmen dat Aruba binnen 6 maanden klaar zou zijn met de onafhankelijkheid. Wel zijn we bereid tot het uiterste te gaan en alle verantwoordelijkheid te dragen. Voorbereidingenen dienen getroffen te worden en duidelijke afspraken dienen gemaakt te worden ten aanzien ervan.

Ja, zelfs de datum voor de Arubaanse onafhankelijkheid in gemeen overleg met Nederland kan ingevuld worden. Degenen die denken dat de delegatie alleen over het olie-protocol gaat praten om een eventuele rentree tot de regering mogelijk te maken, slaan de plank totaal mis.

De crisis die ontstaan is rond het olie-protocol, heeft een heel andere dimensie gekregen. We gaan uitsluitend over de Arubaanse onafhankelijkheid praten alsmede met de delegatie van de overige eilanden en Nederland.

Van de verklaring van de Schelto Partij heb ik de letterlijke tekst nog niet ontvangen, hetgeen ik vernomen heb ruikt naar chantage. Dat zullen wij nooit en te nimmer accepteren. Van Thijn zal wel met de neus op de harde Arubaanse realiteit worden gedrukt. Maar ik neem hem in dit stadium nog niet kwalijk, want als specialist heeft hij naar mijn mening deze eilanden nog niet bezocht. Dan zal hij wel tot inkeer komen.

Tenslotte: hetgeen ik vernomen heb van de minister-president dat hij geen dialoog met de Arubaanse delegatie zou hebben, maar dat hij eerst met Nederland zal spreken en pas daarna met de Arubaanse delegatie in een tri-partiet overleg. Als deze houding van de centrale regering om geen dialoog met de Arubaanse delegatie te onderhouden, zal worden gehandhaafd, zal dit onherroepelijk tot gevolg hebben het verbreken van alle contacten tussen Aruba met het land, inclusief de geldkraan. Want als Arubaanse politici en als eiland dat wezenlijk bijdraagt in de centrale kas, zullen wij niet lijdelijk blijven toezien dat politici van de overige eilanden over de bestemming van deze gelden beslissen. Wij zien donkere wolken hangen over de toekomst van deze eilanden."

Tot zover de verklaring van de heer Betico Croes aan de Amigoe.

(Naschrift redactie Curaçao: voorzover vanmorgen viel na te gaan, heeft de centrale overheid geen moment het aangaan van een dialoog met de Arubaanse commissie geweigerd. Wel is de MEP-leider in reactie op diens uitlatingen voor de tv te verstaan gegeven, dat als hij alleen meer eisen heeft, er van een dialoog geen sprake kan zijn. Op een verstandige wijze zal dat overleg moeten kunnen plaats vinden of anders kon de heer Croes beter thuis blijven, was de reactie in Extra van premier Don Martina.)

Trainersprogramma van IDEFRE

ORANJESTAD – Aanstaande dinsdag, om 8 uur 's avonds, vergadert sportinstituut IDEFRE met de instanties en personen, die belangstelling hebben getoond voor het assistent-voetbaltrainersprogramma van IDEFRE. Tijdens deze vergadering zal iedere assistent-trainer met een specifieke taak worden belast. De assistent-trainers die op de vergadering worden verwacht, zijn: Willem Flanegin, Felix Geerman, Dominico Gomez, Pablo Kock, Jenny Loefstok, Harold de Miranda, George Rosa, Amado Rosina, Humberto Sintjago, Sebastian Tromp en Willem Vrolijk. Tevens zullen op deze vergadering de twee voetbaltrainers Doc Williams en Juancho Pablo aanwezig zijn.

De organisaties die het IDEFRE met het verzoek benaderden een assistent-trainer beschikbaar te stellen, zijn: Centro di Barrio Noord, Centro di Barrio Brazil, San Luis Deportivo, Sportboys, Bubali, Deportivo Nacional, Aruba Juniors en Dakota.

RAMP

ORANJESTAD – De gebeurtenissen waarbij Aruba de afgelopen dagen nauw was betrokken, hebben ook de communicatiemedia niet onberoerd gelaten. De Amigoe kwam met het bericht "Arubieren" waarbij de olie-aspiraties van Aruba de Arubaan in de Arabische oliewereld deden belanden. De Beurs kwam prompt daarop de volgende dag met "Arubaina" in verband met plannen van Aruba om de Antilliaanse constellatie te verlaten.

Een Curacaos radiostation bracht van zijn correspondent op Aruba – hetgeen later als een grap werd betiteld – het bericht dat een nieuwe politieke partij in oprichting was welke de naam zou krijgen van "Ramp".

Aan deze naam kwam men door de eerste letter te nemen van de vier politieke partijen op Aruba die een eenheidsfront hebben gevormd. Hieruit bleek dat ook het eenheidsfront van Aruba de aandacht trekt, zeker omdat er mensen waren die "gehoopt" hadden dat de oppositie geen medewerking zou verlenen en Betico alleen alles zou laten opknappen. Gelukkig waren zij in belang van Aruba niet zo kortzichtig.

Muziekschool begint weer met lessen

ORANJESTAD – De Arubaanse muziekschool begint binnenkort weer met de lessen voor de oud-leerlingen die dwarsfluit, clarinet en saxofoonlessen hebben gehad in het vorige schooljaar. Deze oud-leerlingen kunnen zich op woensdag 14, donderdag 15 en vrijdag 16 september melden bij de administratie in Oranjestad tussen 3 en 6 uur.

Verder is er bij de muziekschool nog plaats open voor nieuwe trombone- en trompetleerlingen. Geïnteresseerden moeten zich zo gauw mogelijk melden bij de administratie van de Arubaanse muziekschool, Vondellaan 2, Oranjestad, of bij Skol di Arte in San Nicolas tussen 3 en 6 uur om een aanmeldingsformulier in te vullen.

BRAZIL – Spoedig kan het werk beginnen aan de bouw van het Buurtcentrum Brazil. Dit moet in juli klaar zijn. Tijdens een bijeenkomst in Trocadero werd de gunning bekend gemaakt.

Voor de mooiste bruidsjurk en costuum voor de bruidegom.
Bekijk onze prachtige Zwitserse en Engelse stoffen.
Something Special
ENNIA Winkelcentrum
Nassaustraat, tel. 24012

Bouw van het Brazil-buurtcentrum gegund

BRAZIL – In Trocadero heeft het bestuur van de stichting Buurtcentrum Brazil gistermiddag de bouw van het nieuwe buurtcentrum gegund. De eerste inschrijving lag verleden jaar ver boven het geraamde bedrag, waarna het nodige overleg en besprekingen volgden. Daarna werden zodanige prijzen aangeboden, dat de gunning kon plaats vinden.

Venus Construction zal het gebouw neerzetten voor 813.000 gulden, Arubaanse Wegenbouw legt de sportvelden aan voor 102.601 gulden en de electrische installatie door Elcoa voor 90.750 gulden, zodat het totaal 1.006.351 gulden bedraagt. Hiervan draagt Nederland in het kader van educatieve projecten 75 procent bij, terwijl de stichting zelf voor de 25 procent zal zorgdragen. Het eilandgebied Aruba neemt de aanleg van wegen en parkeerplaatsen tot een bedrag van 145.000 gulden voor zijn rekening. Tijdens de gistermiddag gehouden bijeenkomst, waarbij ook de Nederlandse vertegenwoordiger Verheye, Statenlid Boy van Putten en de architect directievoerder Alberto Kock aanwezig waren, werden aan de betrokken aannemers de opdrachten uitgereikt.

In eerste instantie hadden verleden jaar november vier aannemers ingeschreven voor de bouw van het buurtcentrum, doch de prijzen lagen ver boven de ramingen, waarna Nederland adviseerde een heraanbesteding te houden met de nodige bezuinigingen. De resultaten hiervan werden aan Nederland voorgelegd die er zijn goedkeuring aan hechtte, waarna het werk thans een aanvang kan nemen. Zoals bekend wordt dit buurtcentrum gebouwd – verwacht wordt dat binnenkort de eerste steenlegging kan zijn – tussen het veld van Brazil Juniors en de Prins Bernardschool. Het moet volgend jaar juli opgeleverd worden. Door enige sprekers onder wie de heer Van Putten, vice-voorzitster mevrouw Margo Wever, Albert Kock en de heer Verheye werd voldoening geuit dat de bouw nu kan beginnen, waarbij dank werd uitgesproken voor allen die dit mogelijk maakten, in het bijzonder Nederland en de eilandelijke overheid.

Publicaties van Sepa zijde betreurd

Ged. Oduber: APA-directeur handelt volgens statuten

ORANJESTAD – Gedeputeerde voor het havenwezen, Nelson Oduber betreurde gisteren ten zeerste de publicaties van de laatste tijd – vooral van Sepa-zijde – over de reorganisatie in de Arubaanse havens, waardoor grote ontevredenheid ontstaat onder het personeel in de havens. Personen werkzaam in de havens gaan zich onzeker voelen over hun toekomst, terwijl de gedeputeerde ook niet te spreken was over de anti-macamba stemming die door deze publicaties gekweekt wordt en waarbij de direkteur van Aruba Ports Authority (APA), Chris van Krimpen, als mikpunt gebruikt wordt.

Een eiland dat op weg is naar zijn onafhankelijkheid en zelf niet over voldoende eigen experts beschikt, moet toch wel gebruik kunnen maken van mensen van elders, aldus de gedeputeerde die de anti-macamba stemmingkwekerij ten volle afkeurde.

De heer Oduber stelde dat de APA-direkteur tot nu toe volkomen volgens de APA-statuten heeft gehandeld. Hij wees erop dat inderdaad bij het besteden van bedragen boven de 25.000,- gulden de direkteur overleg dient te plegen met de Raad van commissarissen van de APA. Wanneer echter bedragen boven voornoemde grens besteed moeten worden als gevolg van bestuursbeleid en voor projectkosten is de APA-directeur in dergelijke gevallen niet verplicht naar de Raad van Commissarissen te gaan. Ten aanzien van het cao-concept voor het personeel van de Haven en loodsdienst, welk concept door de Sepa teruggestuurd werd aan de APA, stelde de gedeputeerde dat de APA in deze het door de ad hoc commissie op 24 april dit jaar uitgebrachte rapport over de rechten van het HLD-personeel bij overgaan in APA-dienst, zal eerbiedigen.

APA-directeur van Krimpen stelde hierbij dat bij het opstellen van een cao-concept niemand volmaakt is. Exact terugbrengen in een cao-pakket wat men al had is moeilijk, doch het is een onderhandelingspakket en mogelijkheden zitten er in. Zo lopen in dit pakket de loonschalen verder en worden loonsverhogingen per jaar voorgesteld in tegenstelling tot loonsverhogingen bij de overheid die om de 2 jaar plaatsvinden. Het speet de APA-directeur ten zeerste geen reactie van de Sepa te hebben gekregen over zijn voorstel om iedere week bijeen te komen en een stuk van het pakket te behandelen. De enige reactie van de Sepa van "laat Van Krimpen maar iets maken, dan bekritiseren wij het wel", heeft ertoe geleid dat het cao-pakket door de APA-directeur opgesteld werd.

Ten aanzien van het niet reageren op telegrammen van de Sepa voor een spoedvergadering, zei gedeputeerde Oduber dat hij op 3 september een telegram van de Sepa ontving voor een spoedvergadering waarbij de Sepa als enig agendapunt behandeld wilde zien: de schorsing van de APA-directeur. Redenen voor deze schorsing werden, aldus de gedeputeerde niet genoemd en voor de Raad van commissarissen is ook geen enkel feit bekend waarbij de APA-direkteur buiten zijn boekje zou zijn gegaan. Wat betreft de kritiek van de Sepa als zou de APA-directeur een persoon in dienst hebben genomen zonder hierover overleg te plegen met de Raad van commissarissen van de APA, gaf de gedeputeerde te kennen dat de Raad van commissarissen alleen de aanstelling van management-personeel behandelt en dat ook in dit geval de APA-directeur volgens de statuten te werk is gegaan.

Ged. Oduber verduidelijkte dat het hier ging om de aanstelling van een counterpart voor de huidige chef van de havenbewaking/beveiliging, die toen hij indertijd in dienst trad een gepensioneerde politieman was. De nieuwe counterpart is ook een gepensioneerde onderinspecteur van politie, die al jarenlang op Aruba werkt en woont.

De gedeputeerde verklaarde nog dat hij gisteren een telegram ontving dat ondertekend was door vier van de vijf loodsen van de Haven- en Loodsdienst, en waarin zij zich distantiëren van de uitlatingen van de Sepa-voorzitter, Leo Yarzagaray. Een andere mededeling van de gedeputeerde was dat vandaag de APA-directeur en twee personeelsleden van de Haven- en Loodsdienst, kapitein Rosendo van der Linden en machinist Antonio Cuello, naar Nederland reizen voor de aankoop van een tweedehands sleepboot ter vervanging van de Arikok die in een zeer erbarmelijke toestand verkeert en niet langer in bedrijf gehouden kan worden.

Delegatie naar Centrale regering

ORANJESTAD – Verwacht wordt dat begin volgende week de Arubaanse delegatie, die ter zijner tijd ook naar Nederland gaat, een gesprek zal hebben met de Centrale regering. Het ligt in de bedoeling dat na dit gesprek de Arubaanse delegatie de overige eilandgebieden zal bezoeken om de Arubaanse plannen nog eens toe te lichten.

Buiten Village en Lago Heights 1700 woningen in slechte toestand

ORANJESTAD – Van de 14.000 woningen op Aruba, exclusief de woningen in de Village en Esso Heights, verkeren 1700 in slechte toestand. Dit bleek uit de gegevens van de volkstelling (steekproef) gehouden in februari van dit jaar. Deze cijfers werden verstrekt door het Centraal bureau statistiek aan de Nationale woningraad en de FCCA in verband met plan deel 2, de Ruimtelijke Ordening op Aruba. Door deze volkstelling in februari werden ook geen gegevens over de Village en de Esso Heights verkregen. Over het resultaat van de volkstelling hoopt het bureau eind van dit jaar volgens programma klaar te komen, waarna in het begin van 1982 dit programma naar de computer gaat. Momenteel is het bureau bezig met de afdeling werkpositie.

Budgetonderzoek gaat van start

ORANJESTAD – Door het Centraal bureau voor de statistiek wordt op 17 september as. een aanvang gemaakt met een nieuw budgetonderzoek, dat tot 15 november zal duren. Daarbij zal behalve naar zijn bestedingen van meer incidentele aard gedurende de laatste drie of twaalf maanden aan de respondent ook worden gevraagd om gedurende een periode van twee weken alle uitgaven in een speciaal daartoe bestemd „huishoudboekje te noteren.

In de RVD-zaal hielden de heren Urlo van Breet en Sigfried Tecla van het departement Statistiek een persconferentie om informatie te geven over het budgetonderzoek en tevens om via de media een beroep op de bevolking te doen om zijn medewerking te verlenen en correcte inlichtingen voor deze steekproef te geven. In 1974 werd het laatste budgetonderzoek gehouden voor de Nederlandse Antillen, waardoor het huidige prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie vastgesteld werd.

Vanaf 1974 tot nu is het uitgavenpatroon van de consument gewijzigd als gevolg van veranderingen in prijzen van diverse goederen en diensten, het assortiment van het aangeboden pakket en in het preferentieschema van de consument. Hierdoor is het ook noodzakelijk om periodiek een nieuw onderzoek te doen. De gegevens van het budgetonderzoek kunnen echter ook nog voor andere doeleinden worden gebruikt, zoals voorlichting op het gebied van gezinsbudgettering, vergelijking van consumptie-niveau en leefwijze van groepen huishoudens, die verschillen in inkomsten, samenstelling van het huishouden, voor analyse van de voedingsgewoonten, berekening van de additionele kosten voor kinderen, etc.

Het aantal te interviewen huishoudens op de verschillende eilanden is als volgt: Aruba 440, Bonaire 240, Curaçao 500, St Maarten 420, St Eustatius 76 en Saba 76, Uiteraard spelen overwegingen van budgettaire aard een rol bij de bepaling van de steekproefgrootte. Met de gekozen steekproef kan echter voldoende betrouwbare informatie worden verkregen over de deelpopulaties zoals die sedert het vorig budgetonderzoek zijn gehanteerd (opsplitsing in een hogere en een lagere inkomensgroep).

De steekproefomvang is afhankelijk van het totale aantal huishoudens en van de homogeniteit in het bestedingsbedrag op elk eiland. Ten aanzien van het laatste zijn de gegevens van het vorige budgetonderzoek geraadpleegd. De relatief grote steekproef over St Maarten is dan ook te verklaren uit de grotere heterogeniteit in het bestedingsbedrag van de bevolking van St Maarten. Saba en St Eustatius zullen nu voor het eerst in het onderzoek worden betrokken teneinde de bestaande lacune in statistische gegevens op dit terrein op te heffen.

Op Aruba worden 440 huishouders geïnterviewd door 22 onderzoekers, van wie ieder van de onderzoekers 20 huizen moet bezoeken, in vier periodes van twee weken. De periodes zijn van 17 september tot 30 september, 1 oktober tot 14 oktober, 18 oktober tot 31 oktober en 1 november tot 14 november.

Het Centraal bureau heeft al gesprekken met de onderzoekers gehad. Twee dagen vóór 17 september moeten de onderzoekers naar het gekozen gezin gaan met hun introductie-brief en de notitieboeken overhandigen aan de desbetreffende huisbaas, die alle kosten inclusief de laagste gezinskosten gedurende twee weken moet bijhouden. Zelfs kinderen, de huisvrouw en de man die een inkomen hebben, moeten een klein notitieboekje in het bezit hebben om hun dagelijkse kosten te noteren.

Bij dit onderzoek stelt de onderzoeker enkele vragen, zoals over publiciteitscampagne. Na twee weken komt de onderzoeker het resultaat halen. Het Centraal bureau garandeert absolute geheimhouding van de gegevens die door elk gezin verstrekt worden.

Voor het nieuwe Schooljaar:
Schooltassen, Agenda's
Lunchkits, Schriften,
Grote en Kleine Klappers,
Passers - Linialen
en alles wat je nodigt hebt!
Bij:
Aruba Boekhandel • Aruba Post

Ingezonden

Historisch moment (2)

IN MIJN VOORGAAND artikel heb ik aangetoond dat het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht in strijd is met onze Staatsregeling en hierdoor hierop geen beroep kan worden gedaan om Aruba uit het Antilliaans verband te werken, ook al is op de eerste zitting van de Ronde Tafel Conferentie hieromtrent concensus bereikt, mijns inziens ten onrechte. Er kan geen concensus worden bereikt over iets waarover het volk zich nog moet uitspreken.

Pas als het volk van de Nederlandse Antillen akkoord is gegaan met het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht — wat nog niet zeker is — kan hierop een beroep worden gedaan. Voordat het volk een beslissing neemt dient het goed ingelicht te worden wat het zelfbeschikkingsrecht inhoudt, wat de konsekwenties zullen zijn van de acceptatie van dit recht en vooral op grond waarvan het zelfbeschikkingsrecht als voorstel is gelanceerd door Aruba.

Over de inhoud heb ik al een en ander gezegd. Aanvaarding van dit beginsel zal gedeeltelijke of algehele desintegratie van de Nederlandse Antillen tot gevolg hebben. Ik wil het nu hebben over het ontstaan van dit beginsel. Aan de hand van de ontstaansgeschiedenis van het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht zal ik verder aantonen waarom ik het niet eens ben met de gang van zaken. Ik zal gronden aanvoeren om aan te tonen dat aan het zelfbeschikkingsrecht zelf, als beginsel, een onjuist uitgangspunt ten grondslag ligt. Over de ontstaansgeschiedenis van dit beginsel op international niveau wil ik het nu het hebben, want dit zou ons te ver voeren. Op nationaal niveau wil ik me beperken tot Aruba.

Op Aruba is door wijlen de heer Henny Eman in zijn streven naar een aparte status voor Aruba voor het eerst een beroep gedaan op het zelfbeschikkingsrecht, omdat hij vond dat Aruba gedomineerd werd door Curaçao. Let wel, dit speelde zich af tegen het einde van de koloniale tijd. Indien hetgeen beweerd werd waar was dan was niet de bevolking van Curacao verantwoordelijk voor deze situatie, maar de toenmalige kolonisator, dus Nederland, het moederland. Met de totstandkoming van het Koninkrijk der Nederlanden, nieuwe stijl in 1954, liet de heer Eman zich overtuigen dat de nieuwe konstellatie, gebaseerd op het Statuut, de Staatsregeling en de Eilandenregeling, voldoende waarborgen bood tegen een eventuele overheersing door Curacao. Hierna volgde een periode van hechte samenwerking tussen de eilandgebieden. Wat de Nederlandse Antillen tot nu toe hebben bereikt is grotendeels in deze periode opgebouwd. In 1970 lieten de toentertijd de regeringsteunende Statenleden Nederland weten dat zij de Nederlandse Antillen binnen een bepaald tijdsbestek onafhankelijk wilden zien. Wat de toekomstige staatkundige struktuur van de Nederlandse Antillen betreft, waren de politieke partijen op Curacao voorstander van een republiek, gebaseerd op een federatie van de zes eilanden. De NVP was voorstander van het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging, dus one man vote. De MEP was het hiermee niet eens, omdat Aruba hierdoor overheerst zou worden door Curacao. Ter voorkoming hiervan sprak de MEP zich uit voor een aparte status voor het eiland Aruba, wat inhield dat Aruba geen staatsrechtelijk samenwerkingsverband wenste met de andere eilanden. In 1973 kwamen als meerderheidspartijen uit de bus de MEP op Aruba en de NVP op Curacao. Deze partijen besloten met elkaar samen te werken in de regering, hetgeen opmerkelijk was. In de regeringsverklaring werd geen melding gemaakt van de aparte status-wens, wel van de realisering van een zo groot mogelijke zelfstandigheid van de eilandgebieden. Wat nog opmerkelijker was dat tijdens een van de eerste Statenvergaderingen van het kabinet-Evertsz de meerderheid van de Staten akkoord ging met de toekenning van het zelfbeschikkingsrecht aan het eiland Aruba, onder gelijktijdige toekenning van dit recht ook aan de andere eilandgebieden. Er kwam een breuk in deze samenwerking toen de MEP, in de persoon van zijn leider, dingen deed die geacht konden worden als een voorbereiden van de onafhankelijkheid van Aruba en een steun zoeken bij andere staten voor het streven naar aparte status, maar dat op grond van onze staatskundige konstellatie en de gemaakte afspraken niet getolereerd kon worden volgens de koalitiegenoten. In het hierna geformeerde kabinet-Rozendal kwam de MEP — ofschoon meerderheidspartij op Aruba — niet voor, omdat de aparte status-wens een struikelblok vormde. Na de val van het kabinet-Rozendal kwam het kabinet-Martina, waarin de MEP wel vertegenwoordigd was. Men had elkaar kunnen vinden op het punt van het zelfbeschikkingsrecht. Tijdens de eerste zitting van de Ronde Tafel Conferentie werd concensus bereikt onder andere op het punt van het zelfbeschikkingsrecht van de eilandgebieden, ofschoon de bevolking was medegedeeld dat op de eerste zitting geen beslissingen zouden vallen. Ik vraag me echter af wat een concensus dan wel is. Ik vraag me ook af hoe politieke partijen die een verenigd Antillen, een republiek voorstaan het eens kunnen zijn met het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht, een splijtzwam van de eerste orde. In het bijzonder begrijp ik niet hoe de Curacaosche, politieke partijen dit beginsel hadden kunnen aanvaarden. Een beginsel, waaraan ten grondslag ligt een beschuldiging aan het adres van het Curaçaose volk, nl. dat het Curaçaose volk het Arubaanse volk in het verleden heeft onderdrukt, dat het dit nog steeds doet of tracht te doen en ook in de toekomst dit van plan is en dat daarom het Arubaanse volk uit het Antilliaanse staatsverband wil stappen.

De politieke partijen die dit beginsel hebben geaccepteerd, dus ook de Curacaosche partijen, hebben de beschuldiging die aan dit beginsel ten grondslag ligt, bewust of onbewust, aanvaard. Ook de politieke partijen die samen met de Curacaosche partijen hebben geregeerd hebben hiermee de beschuldiging aanvaard dat zij hun medewerking hierbij hebben verleend, dus ook de Arubaanse partijen. Zijn er misschien politieke partijen die vinden dat ook hun eilanden zijn overheerst door Curacao en uit vrees voor deze overheersing het eens zijn met dit beginsel? Aruba baseerde het zelfbeschikkingsrecht op het resultaat van de door MEP gehouden referendum. In dit referendum sprak de meerderheid van de Arubaanse bevolking zich uit voor een onafhankelijk Aruba, los van Curacao. De informatie die de bevolking voorafgaande aan deze referendum en in de loop van de voorafgaande jaren had ontvangen, baseerde zich op het feit dat Curacao Aruba had overheerst, nog steeds overheerste en dat wilde blijven doen. Aruba werd als melkkoe gebruikt. Deze informatie berust niet op waarheid. Het Arubaanse volk is eenzijdig voorgelicht. Daarom kan het referendum niet als een objectieve peiling worden aangemerkt en daarom heeft het beginsel van het zelfbeschikkingsrecht geen deugdelijke basis waarop het kan rusten. Ook om deze reden kan de concensus ten aanzien van het zelfbeschikkingsrecht niet als uitgangspunt dienen.

Het indertijd gehouden referendum is een handeling in strijd met onze Staatsregeling, omdat dit middel is gebruikt om een basis te leggen voor het afscheidingsstreven van Aruba.

Hier komt nog bij dat een referendum in ons staatsrecht geen erkend middel is. Maar zelfs in het geval dat een referendum een erkend instrument zou zijn geweest, dan nog had het volk van de Nederlandse Antillen toestemming moeten geven, omdat met dat referendum beoogd werd een basis te leggen voor de afscheiding van Aruba van de rest van de Nederlandse Antillen. Op grond van het voorgaande moet het indertijd gehouden referendum als niet gehouden worden beschouwd. Mocht de wet in de toekomst het houden van referenda toestaan, dan dienen er regels te komen om een verantwoord gebruik hiervan te waarborgen.

Ik heb naar voren gebracht dat Curacao zich niet schuldig heeft gemaakt aan overheersing van welk eiland dan ook en dit voor zover mij bekend ook niet van plan is in de toekomst. Mocht het tegendeel aangetoond kunnen worden, dan zou ik dat garne willen vernemen, zo niet, dan moet er aangenomen worden dat er sprake was van overheersing. Maar zelfs als Curacao zich hieraan schuldig gemaakt zou hebben, zullen in het belang van de Antilliaanse eenheid alternatieven gezocht moeten worden om dit in de toekomst te voorkomen. Er zijn alternatieven!

Prof. H.J.M. Jeukens bijvoorbeeld heeft in 1971 en in 1977 op verzoek van de Antilliaanse Regering alternatieven aan de hand gedaan om een grotere bescherming van de belangen van de eilandgebieden te waarborgen, bijvoorbeeld de instelling van een federale of eilandenkamer, waarin de eilandgebieden gelijkelijk zijn vertegenwoordigd met daarnaast een kamer waarin de eilandgebieden min of meer naar evenredigheid van hun inwonertal is samengesteld. Een andere manier was handhaving van een enkelvoudige kamer, waarbij min of meer rekening wordt gehouden met het beginsel van evenredigheiden verder ter waarborging van de zelfstandigheid van de eilandgebieden de vereiste gekwalificeerde meerderheid inbouwen, indien het onderwerpen betreft die door middel van organieke landsverordeningen geregeld of gewijzigd dienen te worden. De alternatieven van Prof. Jeukens waren ook bekend aan de MEP, maar men besloot verder te gaan op de ingeslagen weg van de aparte status, ofschoon terugkeer toen en nu mogelijk was en is. Waren het persoonlijke en/of partijpolitieke motieven, verlies van prestige, geloofwaardigheid en/of stemmen, die een terugkeer in de weg stonden? Hoe het ook zij, ik hoop maar niet dat belangen van de Arubaanse bevolking en de bevolking van de andere eilanden worden opgeofferd aan persoonlijke en/of partijpolitieke belangen.

Wat het zelfbeschikkingsrecht betreft het volgende. Dit beginsel is een levensgroot gevaar voor de Antilliaanse eenheid die wij bereikt hebben. Wat dit beginsel betreft moet de klok helemaal teruggedraaid worden. Het zelfbeschikkingsrecht dient te verdwijnen. Men dient duidelijk aan te geven op grond waarvan men denkt dat men overheerst wordt of zal worden. Indien er gegronde vrees bestaat voor overheersing door Curacao dienen er wegen gezocht te worden om dit te voorkomen. Indien de vrees ongegrond is of geen grond meer bestaat voor deze vrees dienen alle middelen gebruikt te worden om de bevolking van alle eilanden rechtstreeks hiervan op de hoogte te brengen en toe te lichten. Dit dient te gebeuren door de Regering en door alle politieke partijen. Eenzijdige voorlichting dient vermeden te worden. Wil men niet overtuigd worden, dan mag de huidige Antilliaanse eenheid hiervan niet de dupe worden. Als zes broers één huis moeten bewonen, omdat zij geen andere woonruimte hebben, mag het toch niet mogelijk zijn dat een van de broers gezamenlijke bewoning van het huis bemoeilijkt doordat hij zich niet aan bepaalde afspraken en regels houdt? Op een of andere manier zullen de vijf andere broers deze ene broer duidelijk moeten maken dat hij — ook in zijn eigen belang — zich heeft te houden aan deze afspraken en regels. Wij mogen niet toestaan dat onze huidige samenwerkingsvorm, een kostbaar bezit van ons allen, omdat hierdoor onze ontwikkelingskansen vergroot worden, dat deze samenwerkingsvorm wordt geelimineerd vanwege minder belangrijke motieven of verkeerde uitgangspunten. Wij mogen niet zeggen, als Aruba wil gaan, laat Aruba gaan. Dit is de weg van de minste weerstand, getuigend van een tekort aan visie en bereidheid om te blijven strijden voor onze idealen. Ons streven, onze standvastigheid om onze eenheid te behouden zal bij alle volken die zelf een eenheid vormen steun ondervinden, ook bij Nederland. Maar stel echter dat Nederland om een of andere reden verbrokkeling van ons grondgebied wil bevorderen, dan moeten wij Nederland laten weten dat wij onmiddellijk onafhankelijk willen worden en dat wij zelf onze interne aangelegenheden zullen regelen. Wel is het zo, dat als wij zelf desintegratie wensen Nederland ons niet kan dwingen onze eenheid te handhaven.

Van onze politieke leiders die een verenigd Antillen voorstaan, zal afhangen of wij als een verenigd Antillen de onafhankelijkheid in zullen gaan. Ik wens deze leiders veel sterkte toe in deze strijd, die de moeite waard is, gestreden te worden.

F.J.M. FRANS

Fools jump

IN FEITE IS IEDERE bewoner van de Antillen een potentiële adviseur voor een Statenlid. Meestal zal niemand zich uit zichzelf aanbieden behalve wanneer hij speciale bedoelingen heeft. Niemand wil de indruk wekken te wielen. Helaas, want als de Statenleden eerst naar hun minister van Financiën en zijn adviseurs hadden geluisterd, dan hadden zij geen open deur hoeven in te trappen. De voorzitter van „Tribunal de Kwentas" heeft „oekaze", een soort orakel. Alle eilandsbestuurders weten sinds heel lang dat hij „malapata" heeft. Alles wat in zijn handen valt, mislukt jammerlijk net als zijn voorganger op Scharloo. Het fenomeen is bekend in heel West-Afrika en ook op alle Caribische eilanden.

Na acht maanden zware barensweeën baarde de berg een muis. Wij zouden er hartelijk om kunnen lachen als het niet zo intens triest was. De bevolking van Curaçao heeft dit aan haar Statenleden zeker niet verdiend. Jammer. Ik zeg maar uithuilen en opnieuw beginnen. Laat men vooral niet trots en ijdel zijn, want daar is geen enkele reden voor. Het geklungel bij de Staten heeft Curaçao zeer intens benadeeld. De Mark werd in het feasibility rapport voorzichtig op 0,90 geschat; zij is na al deze maanden gedaald tot f. 0,72. Het lijkt wel op „senatu deliberandum Curaçao perit". Voor mij is het eerder „el burro toca la flauta".

Dit zijn nou de lui die van het Statenlidmaatschap een beroep willen maken. Agustin Diaz heeft toch gelijk gekregen toen hij zei: „Wij zijn onze ergste vijanden."

We were shot down by our own troops. Het ware te hopen dat de Staten nu niet volharden in de boosheid en de griffier in staat stellen het antwoord aan de minister van Financiën op te stellen alvorens zij hun tijd en die van hun griffier te grabbel gooien aan het kinderlijk geklungel waarmee zij het jaar 1981 hebben doorgebracht en daarbij zichzelf en de Curaçaose gemeenschap tot laughing-stock van de hele wereld hebben gemaakt. Eén of twee keer dom doen kan men een volksvertegenwoordiger vergeven. To add insult to injury en moedwillig van het rechte pad afblijven is onvergeeflijk, ja zelfs crimineel ten opzichte van degenen die deze mensen tot dit ambt of bediening hebben gekozen. Het volk van Curaçao heeft rechten die gerespecteerd moeten worden. Doet uw kiezer niet te kort, want zijn tijd komt ook veel eerder dan u misschien denkt. Caveant Consules populo Curaçaoensis.

SIEGFRIED W. RIGAUD

Mahoniehout

HET IS EEN TRIESTE tijd, dat er op Curacao geen meubelmakers meer zijn. Het neemt veel tijd een vakman te vinden om een antiek meubelstuk, jarenlang in de familie, gerepareerd te krijgen, dat moet niet. Willen wij op eigen benen staan, moeten wij geheel omschakelen, niet van gemak, maar eigen aanpak. Dat is de juiste wijze.

In de jaren veertig waren er in de steegjes van Otrobanda nog bedrijfjes, die meubelen maakten. De eigenaar van Hollandia, begon op deze wijze eigen meubelen te fabriceren. Wij kijken hier niet vooruit, de meeste mahonie bomen zijn weg, er zijn net als op zo veel plaatsen, geen andere bomen geplant. Maar in deze moderne tijd kan veel, als men wil en zich inspant, mooi mahoniehout te laten groeien in 15 jaar, wat denkt U daarvan.

Een goede timmerman, verdient hier een goede boterham. Wat denkt U om jongelui die van dit soort werk houden, de kunst van mooie meubelwerk bij te brengen; wat zou U daarvan zeggen? Deze groep meubelhandelaren vergissen zich, er is niets beter, dan eigen industrie, het geeft meer werk, dan dat men het kant en klaar koopt in het buitenland, kost deviezen en een hoop vracht.

Statistiek van het jaar 1977 geeft aan, gefabriceerde goederen een import van A. Fl. 98.763.000, dat wil zeggen 2 millioen per week. Als wij ons eens meer gingen inspannen, met eigen dameskleding te maken, of kinderschoentjes, lampekappen, meubelen en keuken inrichtingen noem maar op, het zou een grote vooruitgang zijn voor ons. Deze mahonie-bomen is geen bluf of sprookje, het is werkelijkheid, groeit op elke grond, niet te veel water nodig. Als het zover is zal ik U dat bekent maken, voorbereiding is nodig.

M. VAN WILPEN.

KIVI herleeft

WILLEMSTAD — Sinds mei 1981 is het Koninklijk instituut van ingenieurs (KIVI) groep Nederlandse Antillen, na een periode van weinig activiteiten, weer gereactiveerd. Hierbij is ook een accent-verlegging in de doelstellingen van de groep tot stand gekomen. De groep ziet een taak weggelegd in het zich verdiepen in de sociaal-economische problematiek van de Nederlandse Antillen. Op deze wijze hoopt men waar mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de Antilliaanse gemeenschap. Het streven is dan ook om een hechte samenwerking met de Antilliaanse Universiteit (UNA) en de landelijke en eilandelijke overheden te bewerkstelligen. Het bestuur van de KIVI groep bestaat uit: ir H. Joubert, voorzitter; ir P. O'Connor, secretaris; ir R. M. Libier, penningmeester; if H. Parisius, vice-voorzitter en ir R. Galestien, commissaris. Correspondentie-adres is: Shell Curaçao n.v., kamer 361 (tel.: 9-2688).

Voedings-seminar op Sint Maarten

WILLEMSTAD — In samenwerking met de stichting Meals for millions van Barbados heeft Belinah onlangs op Sint Maarten een seminar georganiseerd over koken op zonne-energie en over het drogen van voedsel. De leiding berustte bij instructeurs uit Barbados en Antigua. De deelnemers kwamen onder meer uit het onderwijs en uit het ziekenhuis. Zo berichtte het Sintmaartense blad Clarion.

President Mitterrand gast Engelse prem

LONDEN — De Franse president, François Mitterrand, is gisteren in Londen aangekomen voor een bezoek van een dag en is onmiddellijk besprekingen begonnen met de Britse premier, Margaret Thatcher.

President Mitterrand werd op de militaire luchthaven Northolt bij Londen door premier Thatcher ontvangen. Na het inspecteren van de erewacht vertrokken beide leiders naar Downingstreet 10, de residentie van de Britse premier, voor een eerste gesprek. Als socialist die voor het eerst sinds 1945 communisten in de Franse regering heeft gehaald, staat Mitterrand met zijn politieke ideeen ver van de Britse Conservatieve eerste-minister. Maar op het persoonlijke vlak blijkt Thatcher veel beter met Mitterrand te kunnen opschieten dan met zijn voorganger Valery Giscard d'Estaing.

Uit het feit dat Mitterrand wordt vergezeld door zeven van zijn ministers maakten waarnemers op dat de wederzijdse, Europese en wereldproblemen zo uitgebreid mogelijk aan bod zouden komen. De Franse en Britse ministers hielden eigen onderlinge besprekingen. Vanochtend was er afsluitende plenaire vergadering en een werklunch.

Twee problemen op het gebied van verkeer zouden veel aandacht in de besprekingen krijgen: het miljarden verslindende supersonische straalvliegtuig Concorde en de al decennia nagestreefde bouw van een tunnel onder Het Kanaal. Over de Concorde hebben Frankrijk en Groot-Brittannie zich de laatste maanden tegengesteld uitgelaten. Londen wil, ondanks scherpe kritiek uit het Lagerhuis, het dure toestel verder laten vliegen, omdat het beeindigen van het project duurder zou worden dan de voortzetting. De nieuwe socialistische regering van Frankrijk vindt het project niet meer haalbaar.

Het tunnelproject heeft aan Britse zijde nieuwe impulsen gekregen, nadat een invloedrijk consortium onder leiding van Britisch Steel plannen ter waarde van ruim 18 miljard gulden op tafel heeft gelegd voor een verkeers- en treinverbinding. Beide regeringen hebben zich er intussen voorzichtig bemoedigend over geuit.

In Londen wordt met tevredenheid gekeken naar de Franse toenadering tot Groot-Brittannie, nadat Mitterrand de betrekkingen met West-Duitsland losser heeft gemaakt dan onder zijn voorganger was. In een intervie Times zei de Franse gisteren dat hij gelooft in de historis zaak van vriendschap trekkingen en same met Londen. Andere pen die bij de bespreki bod zouden komen Midden-Oosten, Afrika, Polen en trekkingen tussen oost

't Oosters Huisje
Speciaal zaak voor Rijsttafel-artikelen
heeft weer:
geraspte klapper, abon, ebbie, nanka
en nog veel meer.
Zaterdag vanaf 12.00 verkrijgbaar
Nasi-Rames
HOFWEG 3 - JULIANADORP — TEL. 82920

SPECIALE SEPTEMBER AANBIED
LILY OF FRANCE
• Bij aankoop van 2 B.H.'s krijgt U gratis een B.H. „model 1803".
• Bij aankoop van een onderrok krijgt U een gratis slipje.
CASA LEON
Breedestraat (O) - Heerenstraat (P)
temp
Heerenstra

S.E.L. MADURO & SONS, INC.
(Since the 1920)
As Agents for
CIA TRASATLANTICA ESPAÑOLA S.A.
proudly announce
the availability of CONTAINERIZED CARGO SERVICE
once a month from:
Mediterranean ports:
Genova
Livorno
Barcelona
Valencia
Alicante
to
Curacao and Aruba
S.E.L. MADURO & SONS (CUR) INC.
Maduro Plaza
Curacao
Phone: 76900 - 76965
S.E.L. MADURO & SONS (ARUBA)
Rockefellerstraat 1
Aruba
Phone: 23888

In opdracht van de ANTILLIAANSE HANDE MAATSCHAPPIJ op Aruba zoeken wij voor Home Appliances afdeling kontakt met kandidat voor de funktie van:
department manager home appliances
Deze medewerker is belast met de algehele leiding van het Home Appliances Department, dat een verkoop- en een service afdeling omvat. Hij dient zijn medewerkers te stimuleren om de clienten met kennis van zaken bij te staan en waar nodig moet hij zelf adviserend optreden. Hij moet in staat zijn marktonderzoek te verrichten, marktpenetratie te bewerkstelligen en de legiomogelijkheden die deze maatschappij heeft in deze branche tot grotere bloei te brengen. Hij moet minimaal een HAVO opleiding (of soortelijk) hebben en zich vlot kunnen uitdrukken in het papiaments, engels, spaans en nederlands. Hij rapporteert aan de direktie.
Kandidaten moeten ervaring hebben in een soortgelijke funktie, over goede commerciele en kontaktuele eigenschappen beschikken en niet jonger zijn dan 28 jaar.
ref. no. 982
Schriftelijke sollicitaties voorzien van volledige gegevens moeten worden gericht aan Drs. Harold Arends, Psychologisch Adviesbureau, Postbus 751, Curaçao of J.G. Emanstraat 78, Aruba. Strikt vertrouwelijke behandeling gegarandeerd.
Gelieve ref. no. van de funktie te vermelden.
psychologisch adviesbureau
j.g. emanstraat 78, aruba
scharlooweg 75b, curaçao

ANCIELE MIDDELEN OM SITUATIE TE SANEREN ONTBREKEN

Gymlokaal in ondeugdelijke staat

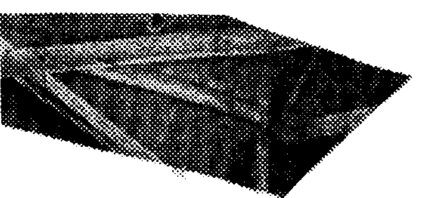
Ook op Zwijsen College gymlessen stop gezet

EMSTAD – Ook op het Mgr Zwijsen College, de grootste O-scchool op de Antillen met ongeveer 800 leerlingen, is de ie voor wat betreft de lichamelijke opvoeding er erbarmelijk e. Vanaf vorige week worden er geen gymnastieklessen meer n, daar het plafond van de gymzaal min of meer naar beneden omen. Zowel het RK-schoolbestuur, het Bestuurscollege en dere instanties die hiermee belast zijn, zijn door de jaren heen op de hoogte gesteld van de huidige situatie. Zoals reeds verwerd in vorige artikelen werd er gedurende de jaren geen cht besteed aan het onderhoud van de gymnastieklokalen t eiland, met het gevolg dat de meeste in een slechte en geke situatie verkeren om nog gebruikt te worden.

fgelopen week heeft de di- van het Zwijsen College erleg met de gymnastiek- de heer Ramiro Hart en erige leerkrachten, beslo- om de gymnastieklessen te zetten. Het plafond van nde gymzaal verkeert in odanige staat dat zoals het geval was, ieder ogen- mpen of andere voorwerpen naar beneden kunnen vallen, met alle gevolgen van dien. Ook het huidige materiaal dat zeer zeker even oud is als de school, bijna dertig jaar, verkeert in een dusdanige staat dat het onverantwoord is om hiervan gebruik te maken.

HYGIENE

Al meer dan twee jaar wacht de school op de tweede aansluiting op de waterleiding in verband met de onhygienische toestand van de nieuwe toiletten en een gedeelte van de school dat de gehele dag zonder water zit. Verder is er ook geen sprake van deugdelijke kleedkamers. De toiletten ruimte en verder een onverlicht hok worden respectievelijk door de heren en dames gebruikt als kleedkamers. Van een goed functionerende waterkoeler is er ook geen sprake.

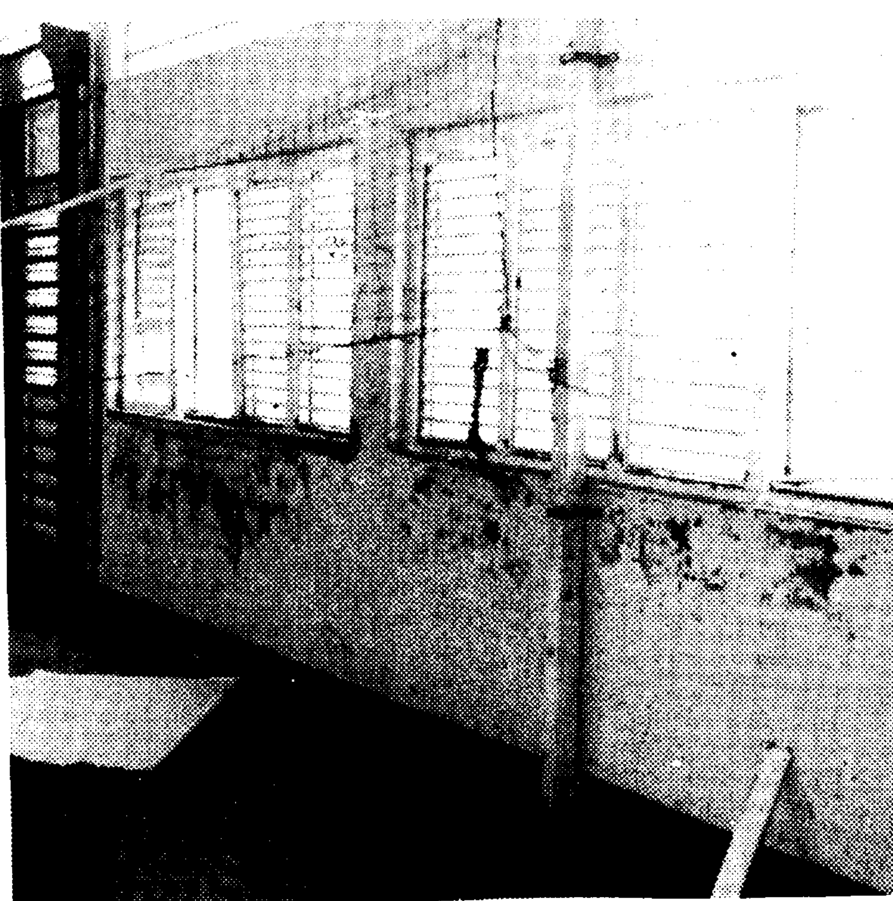
VLOER

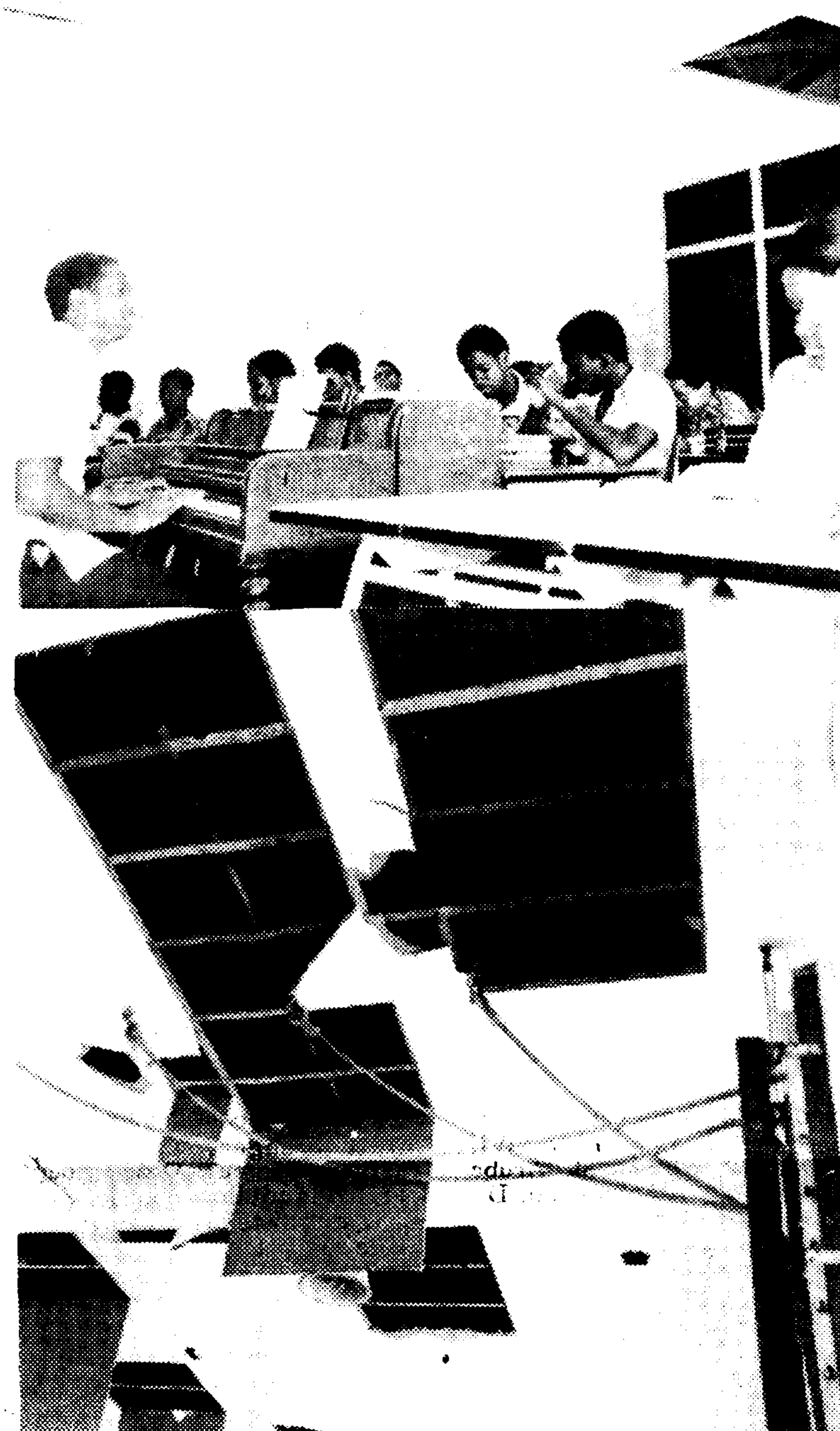
Ondanks de verwaarloosde situatie van het gymlokaal is de houtenvloer nog in een uitstekende staat. Maar bij het uitblijven van onderhoudswerkzaamheden zal ook de vloer het binnenkort moeten ontgelden.

INSTANTIES

Zowel mevrouw Jonckheer Mensing van het RK-schoolbestuur als de gedeputeerde van onderwijs en sport de heer Winston Lourens zijn op de hoogte van de huidige situatie. Het schoolbestuur verklaarde tegenover de Amigoe dat men volkomen op de hoogte is van de situatie op het Zwijsen College, maar vanwege het ontbreken van de financiele middelen kan er haast niets gedaan worden aan de ongezonde sfeer waarin de school verkeert.

De onderwijsgedeputeerde liet doorschemeren dat met de huidige financiele tekorten er praktisch geen grote onderhoudsbeurt, wat in feite nodig is, op gang gebracht kan worden. Dit heeft natuurlijk als gevolg dat een oplossing op korte termijn van de hopeloze situatie waarin niet alleen de gymzaal maar de hele school verkeert, niet mogelijk is. Met andere woorden, dat er vanuit de school akties genomen zullen worden is dan ook te verwachten.

WILLEMSTAD – Op de fotocombinatie is duidelijk zichtbaar in wat voor staat het gymnastieklokaal van het Mgr Zwijsen College nu verkeert. De voornaamste oorzaak hiervan is dat het lokaal min of meer open staat voor het publiek en daardoor ten prooi is gevallen aan vandalisten uit de buurt.

Op één van de foto's een duidelijk beeld van het plafond en ook een gedeelte van de basralogus vloer die nog steeds in een uitstekende staat is. Ook in het muzieklokaal zijn de plafondplaten aan het neerkomen, met alle gevolgen vandien. Wanneer er stappen genomen zullen worden om de ongezonde situatie te saneren is nog een vraag.

uriel un paso for di titulo ajedres na Janwé

LLEMSTAD – E peonato di klub di ajedres é a kontinua djasabra ku kuater enkuentro den A. Den e prome partido hanya ku David Curiel siendo e piesanan pretu a na derota Nynoushky . Yefgenni Marti no por a e Dennis Pikero kende a un viktoria konvinsente dje. Den e enkuentro ku por larifika komo esun di mas esante dje mainta, Gino a derota Marc de Maayer. ultimo nos ta hanya ku e nan Marti a bolbe mira on ku Yefgenni Marti ando un viktoria riba su n Ninoushky Marti.

tabla di posishon despues di entronan ariba menshona ira komo sigiente: 1. David iel ku 8 pt. for di dies ntro i Dennis Pikero 11, 3. Norman Hodgson 6 –11, 4. Marcos Cova 6–9 i n Pijpers 6–10, 6. Alrun y 5 1/2–8, 7. Gino Cova i Marc de Maayer 5–11, 9. oushky Marti 4–11, 10. ur Rosaria 3–10, 11. enni Marti 2–7 i por o 12. R. Maynard 0–11.

ando e tabla di posishon konklui ku David Curiel ta aso for di e titulo. Curiel a mester enfrenta Gino a kende porsierto ta ando ajedres ku gran siasmo i ta logrando su rianan tras di otro i prueba ei ta ku aktualmente e tin viktoria den su último tres nan. Pues realmente e entro entre David Curiel i Cova ta di sumo importa pa ambos hungado. Un enkuentro ku tambe ta di importansha ta esun ku tuma luga entre Marcos i Alrun Tokaay. E ta tante ya ku un viktoria pa nan lo hinkanan den e klahon. Mester menshona nan ku ta sigur di nan klahon ta David Curiel i s Pikero kende porsierto a kaba ku nan aktuashon den e kampeonato.

Realmente e final dje kampeonato ta hopi interesante i por spera hopi bataya den kada partido ku sigi. E kampeonato ta sigi den tur e klasenan djasabra awor i den klase-A e sigiente partidonan lo keda efektua: David Curiel – Gino Cova, Marcos Cova – Alrun Tokaay i por ultimo Yefgenni Marti kontra Arthur Rosaria.

Tur e partidonan ta tuma luga na Sentro di bario Janwé i lo kuminsa mitar di dies di mainta en punto. Tur hende ta bon bini pa mira e muchanan di futuro den pleno akshon.

In verband met toernee van de Springbokken

Druk op Amerikaanse rugbybond neemt toe

LAUSANNE – Op aandringen van de voorzitter van het Internationaal Olympisch Comite (IOC), Juan Antonio Samaranch, wordt momenteel grote druk uitgeoefend op de Amerikaanse rugbybond om de uitnodiging aan de Zuidafrikaanse Springbokken voor het spelen van twee wedstrijden in de Verenigde Staten in te trekken. Het IOC gaf gisteren in Lausanne een verklaring uit, waarin Samaranch zijn grote zorgen uitspreekt over de gevolgen van de Zuidafrikaanse trip door de Verenigde Staten. De vrees, dat die tournee tot een omvangrijke boycot van de Olympische Spelen van 1984 in Los Angeles zal leiden, is door Samaranch in een brief aan William Simon uitgedrukt. Simon is de voorzitter van het Amerikaans Olympisch Comite (USOC)

William Simon schreef naar aanleiding van Samaranch smeekbede een brief aan de voorzitter van de Amerikaanse rugbybond, Thomas Selfridge. Daarin wordt Selfridge verzocht de invitaties voor de Zuidafrikaanse rugbyspelers in te trekken. De brief van Simon spreekt onder andere van: over de houding van de landen van de derde wereld ten opzichte van het Zuidafrikaanse bezoek aan de Verenigde Staten is geen twijfel mogelijk. Als de rugbytrip plaats vindt, zullen 51 landen niet deelnemen aan de Olympische Spelen van 1984.

De Springbokken hebben hun omstreden toernee door Nieuw-Zeeland beeindigd. Demonstraties en arrestaties van tegenstander van het apartheidsbeleid van de Zuidafrikaanse regering waren in Nieuw-Zeeland aan de orde van de dag.

Amstel a blankea Habana Libre 29-0 den beisbòl A

ILLEMSTAD – E peonato di beisbòl klase A, ontinua djarasonanochi o den stadion di Rif k'e ido entre Coca Cola i day Beach Casino kua a lisa den un viktoria insente di 19-4 na fabor di Cola.

cher ganadó tabata R. en, perdedó O. Pieternella. Cola a konekta no menos 0 hit kontra e pitcheo di su ario i komete tres eror. day Beach a kambio a kta unikamente 5 hit ra di Coca Cola, mientras an a komete sinku eror. o bateadó pa Coca Cola a E. Martina kende a bai 3. Pa Holiday Beach tabata uliana kende a bai di 4-2.

DI SIMAN

ante dje fin di siman, of bisa djadumingu ultimo, e kampeonato a kontinua n total di nuebe partido ku a e sigiente resultado.

ANTURCE – Nrd THIEL GIANTS: 6-5; hit eror 7-4. Pitcher ganadó a H. Martina, perdedó S. riquez. Miho bateadó pa ce tabata H. Adrien 3-1 i Giants E. Josephina a kta di 5-3.

OCA STARS – PONCE LIONS: 11-5; hit 5-6; eror 4-5. Ganadó a resulta Eric Hooi, perdedó G. Martijn. Miho bateadó pa Boca tabata E. Zimmerman 1-1 i pa Ponce L. Rogers 3-2.

MONTSERAT – HOLIDAY BEACH CASINO: 4-3; hit 6-4; eror 5-2. Pitcher ganadó tabata E. Ranis, perdedó W. Bonifacio. Miho bateadó pa Montserat tabata M. Henriquez 3-2 i pa Holiday Beach S. Josefina 3-1.

OAKLAND – ENVASES UNIDOS: 5-1; hit 6-3; eror 1-3. R. Noten a resulta e pitcher ganadó i R. Alle e perdedó. Miho bateadó pa Oakland tabata W. Lindeborg 4-2 i pa Envases M. Wilson 3-1.

TAURO MOTORS – AGT: 13-2; hit 7-4; eror 3-8. Pitcher ganadó tabata S. Leito, perdedó K. Gibbs. Na bate a destaka pa Tauro E. Trinidad 2-2 i pa AGT A. Nahr 2-2.

J+B – HOFAG LEONES: 10-8; hit 10-7; eror 6-5. S. Cijntje a resulta e pitcher ganadó, E. Alexander e perdedó. Na bate a destaka S. Martes 3-3 i L. Felicia 4-2, respektivamente pa J+B i pa Leones.

Den su di dos enkuentro di djadumingu J+B a propina Nrd Janthiel Giants un derota konvinsente di 11-1. Pitcher ganadó tabata S. Martes, perdedó Ellis Beker. Miho bateadó pa J+B tabata F. Daantje 3-2 i pa Giants L. Ilaria 1-1.

AMSTEL – HABANA LIBRE: 29-0; hit 14-2; eror 2-9. N. Beaumont a resulta e pitcher ganadó i Victor Piña e perdedó. Na bate a destaka pa Amstel R. Montero 4-3 i pa Habana Libre H. Blijden 1-1.

PETROMAR – HOFAG LEONES: 10-7; hit 10-9; eror 6-3. Pitcher ganadó tabata S.H. Sluis, perdedó R. Heiliger. Miho bate pa Petromar tabata Rudsel Victoria 4-3 i pa Leones Tirso Felix 4-3.

TABLA DI POSISHON

GRUPO A:
Sorpresa 12-0 Invikto; Azucar Vat '69; Eagle Liverpool 7-5; Pepsi Cola 7-6; Holiday Beach Casino 4-9; Montserat Zelbo 2-11.

GRUPO B:
Petromar 14-0 Invikto; Envases Unidos 9-4; J+B 9-6; Hofag Leones 6-9; Santurce 6-10; Oakland 5-9; Nrd Janthiel 2-13.

GRUPO C:
Lusa Red Sox 12-1; Tauro Motors 11-4; Boca Stars 11-5; Amstel 7-8; AGT 7-8; Ponce Lions 2-13; Habana Libre 2-13.

Connors tegen Borg in halve finalestrijd open tennistoernooi te New York

NEW YORK – Jimmy Connors is de tegenstander van Bjoern Borg in de halve finale van het toernooi om het open Amerikaanse tenniskampioenschap. De drievoudige kampioen van Flushing Meadow elimineerde gisteravond de als achtste geplaatste Amerikaan Eliot Teltscher in drie sets. Connors, nummer vier op de plaatsingslijst, had een sterke avond. Slechts twee keer verloor de Amerikaan zijn service-game. Alleen in de tweede set werd Teltscher, die zich de laatste jaren een niet onverdienstelijke reputatie heeft verworven, lastig. In de eerste game van de set bracht Teltscher het tot zes breakpoints en acht keer deuce. De game duurde een kwartier, Connors maakte de set vervolgens in amper een half uur af.

Morgen worden de halve eindstrijden voor het herenenkelspel afgewerkt. Naast Connors-Borg staat het Amerikaanse onderonsje tussen John McEnroe, de titelhouder, en Vitas Gerulaitis op het programma. Bij de dames, die vandaag al op de baan komen, staat Chris Evert tegen Martina Navratilova en ontmoet Tracy Austin Barbara Potter.

De uitslagen van de gisteravond gespeelde partijen zijn:
HEREN ENKELSPEL, kwartfinales: Jimmy Connors (VST) – Eliot Teltscher (VST) 6-3, 6-1, 6-2.
HEREN DUBBELSPEL, halve finales: Fleming/McEnroe (VST) – Newcombe/Stolle (Aus) 6-2, 6-2, 5-7, 6-7, 7-6.; Gunthartdt/Mc Namara (Zwi/Aus) – Buehning/Taygan (Wdl/Vst) 7-6, 7-6, 6-4.
DAMES DUBBELSPEL, kwartfinales: Jordan/Smith (Vst) – Fairbanks/Harford (Zaf) 6-4, 6-4; Navratilova/Shriver (Vst) – Bunge/Kohde (Wdl) 6-1, 6-3; Casals/Turnbull (Vst/Aus) – Russell/Ruzici (Vst/Roe) 6-4, 7-6; Mandlikova/Teeguarden (Tsj/Vst) – Little/Vermaak (Aus/Zaf) 6-3, 6-1.
GEMENGD DUBBELSPEL, kwartfinales: Bunge/Stockton (Wdl/Vst) – White/Bauer (Vst) 6-2, 7-5; Smith/Purcell (Vst) – Piatek/Case (Vst/Aus) 6-3, 6-3.

Wedstrijdkalender badminton bond

WILLEMSTAD – De wedstrijdkalender van de badminton bond Curacao, voor wat betreft de activiteiten in de tweede helft van 1981 ziet er als volgt uit: 18, 19 en 20 september: Invitatietoernooi Bonaire – Curacao te houden op Bonaire. 25, 26 en 27 September en 2, 3 en 4 oktober: Zeemachttoernooi met dubbele eliminatie.

Van 20 oktober t/m 1 december: bondscompetitie. 24 Oktober: Uitdagingswedstrijd tussen de huidige en de voormalige Antilliaanse kampioen heren enkel A: E. Leito-L. Booi. 7 t/m 15 November: Caribische kampioenschappen te Trinidad. 11, 12 en 13 December: Cadushi Kerstbout-toernooi.

Surinaamse jeugddammers naar Belgie

PARAMARIBO – De dammers, Sudesh Sital en Frenny Barco, zullen Suriname vertegenwoordigen op het jeugd-wereldkampioenschapdamtoernooi in Belgie. Suriname heeft thans het recht verworpen met twee dammers aan het toernooi deel te nemen, aangezien de republiek zich de laatste jaren als damland heeft gepresenteerd, evenals Rusland en Nederland.

Aan het toernooi nemen verder deel, Belgie, Nederland, Rusland, Ivoorkust, Frankrijk, Israel, Italie en Tjechoslowakije. Bondsvoorzitter Ronny Vlijter zegt, dat wanneer de namen van de deelnemende landen bekeken worden Suriname maar een dwerg is in het gezelschap. Ook wat het aantal inwoners betreft.

Voetbaltoernooi Curaçaose Aannemers Bond morgen van start op het CDM-terrein

WILLEMSTAD – Tijdens het weekeinde, beginnende vanaf morgen zaterdag op het sportterrein van de Curacaose Dok Maatschappij te Dominguito, organiseerd de Curacaose Aannemers Bond haar zevende voetbaltoernooi waaraan veertien elftallen mee zullen doen. De deelnemende clubs zijn: ABC Construction, Aiko NV, Kombinatie de Antillen/Curacaose Wegenbouw Mij, Antem NV, Arimco NV, Betonbouw NV, Carbo NV, Caribbean Electr. Company NV, Duracon NV, Elcona NV, Mits Curacao, Netherlands Harbourworks, Schildersbedrijf Pouw en Wescar NV.

De aanvangstijden van de diverse wedstrijden worden strikt aangehouden. Indien een elftal niet volledig (minder dan 9 man) op het aanvangstijd staat opgesteld dan wordt het onherroepelijk gediskwalificeerd en wint zijn tegenstander met 5-0. Gespeeld wordt 2x25 minuten, zonder rust. Bij een beeindiging van de wedstrijd met een gelijkspel worden er drie strafschoppen genomen door drie verschillende spelers. Wanneer er na strafschoppen nog een gelijkspel is, dan beslist het lot.

Per wedstrijd zijn twee wisselspelers toegestaan. Spelers dienen tenminste twee maanden bij het betreffende bedrijf in dienst te zijn. Wanneer blijkt dat deze regel niet werd nagekomen dan houdt dit diskwalificatie in. Daar de organisatoren dit jaar maar over één veld beschikken en het toernooi in één weekeinde moet worden afgespeeld wordt er op zaterdag maar één keer gespeeld. De organisatoren dachten echter in verband hiermee de wedstrijd 10 minuten langer te laten spelen. Morgen worden zeven wedstrijden gespeeld, die zeven winnaars opleveren. Om zondag in de tweede ronde met acht elftallen door te gaan zal de beste verliezer van zaterdag doorgaan naar de tweede ronde.

De vier winnaars uit de tweede ronde gaan over naar de derde ronde. Aan de kampioenen/subkampioenen van dit toernooi zullen mooie T-shirts en de corresponderende bekers worden overhandigd. Bij het secretariaat kunnen consumptiebonnenboekjes worden gekocht. De keuken van het CDM-sportcomplex zal diverse hapjes verkopen. Bonnen zijn na het toernooi niet meer in te wisselen. Natuurlijk kan ook cash worden betaald tijdens het toernooi.

Tijdens en na de finale zal het kampioensfeest worden opgeluisterd met muziek. De wedstrijden en aanvangstijden werden middels loting tot stand gebracht. De overige aanvangstijden op zondag zijn volgens opgesteld programma. Wanneer nu nog wordt afgeschreven, dan heeft Uw tegenstaander bij voorbaat gewonnen met 5-0.

De beste verliezer van zaterdag wordt als volgt bepaald: aantal punten, doelsaldo, gescoorde eigen doelpunten en loting. Dit elftal wordt zaterdag na de laatste wedstrijd bekend gemaakt. Beslissingen genomen door de scheidsrechters zijn bindend. Het programma voor morgen zaterdag is als volgt:
10.00 uur Duracon-Aiko; 11.00 uur Car. Electr. Comp.-Arimco; 12.00 uur Antem-Mits; 13.00 uur Komb. CWM/Antillen-ABC Constr.; 14.00 uur Elcona-Carbo; 15.00 uur Neth. Harbourworks-Wescar; 16.00 uur Betonbouw-Pouw; 17.00 uur bekendmaking beste verliezer.

Open tafeltennis kampioenschappen

WILLEMSTAD – Zoals ieder jaar organiseert de Curacaose Tafeltennis Bond hun open kampioenschap. Er zal in 3 kategorieen gespeeld worden: heren/dames en juniorklasse. Op 14 september worden de individuele wedstrijden van heren en dames gespeeld. Iederen boven 17 jaar kan meedoen. In de juniorklasse kan iedereen onder de 17 jaar deelnemen.

Op 16 september worden de dubbel en gemengd-dubbelspelen gespeeld. Op 18 september de finales. Alle wedstrijden vinden plaats in Sentro Deportivo Korsou. Inschrijvingen kan geschieden op dezelfde avond bij een van de Bestuursleden, vóór half acht 's avonds. Iedereen is welkom.

Noordamerikaanse voetbalcompetitie

CHICAGO – Chicago Sting heeft zich geplaatst voor de halve finales van de "play-offs" van de Noordamerikaanse voetbalcompetitie. Gisteravond versloeg Sting in Chicago Montreal Manic met 4-2. Treffers van John Tyma en ex-Ajacied Arno Steffenhagen brachten Chicago de winst in de laatste negen minuten. Chicago Sting komt nu in een serie van ten hoogste drie duels uit tegen San Diego Sockers. De winnaar van dat treffen staat op 26 september in Toronto in de finale om de "soccer bowl".

NEW YORK – Jan van Beveren en Wim Rijsbergen zijn opgenomen in het sterrenelftal van de Noordamerikaanse voetbalcompetitie. Van Beveren, doelman van Fort Lauderdale en Rijsbergen, verdediger van New York Cosmos, werden uitgeroepen tot de beste spelers op hun plaats. Eerder was Giorgio Chinaglia, een clubgenoot van Rijsbergen, al gekozen tot Amerikaans voetballer van het jaar.

Dia di deporte pa maestronan di MAVO i ETAO

WILLEMSTAD – Mayan djasabra lo tin un dia di deporte pa tur e maestronan di MAVO i ETAO aki na Korsou. E dia di deporte enkuestion a wordu organisa p'e sekshon MAVO/ETAO di VLC. E maestronan dje diferente tipo di skolnan ariba menshona huntu ku empleadónan dje departamentu di enseyansa i kultura lo tin un torneo den vòlibòl i sòftbòl.

En total kuater ekipo fuerte lo midi forsa ku otro durante dje dia di deporte ku lo tuma luga riba tereno di Amador Nita Mavo na Saliña Abou. E ekipo di e departamento di Enseyansa i Kultura lo ta bou di direkshon dje dinamiko señor Naar, mientras ku Departamentu di Enseyansa lo ta bou di guia dje astro Riedel. E di tres ekipo, SAD, lo ser maneha pa e temibel Layo van der Veen i por ultimo e kombinashon di SOC i VLC bou di guia di profeshonal Hayes Nicholls.

Direktiva di VLC ya a duna instrukshon severo na su hungadónan pa tene kuenta ku edat i wesu di e instansianan di enseyansa i asina evita ku tur kantor lo ta bashi djaluna. E dia di deporte ta kuminsa pa 9'ór en punto i lo finalisa mas of menos 3'or di atardi. Tur maestro i fanatiko ta bon bini.

Voordracht hoogleraren bekrachtigd

Romer eerste Antilliaan als rector-magnificus UNA

WILLEMSTAD — Prof dr. René Romer heeft gisteren officieel de functie van rector-magnificus van de Universiteit van de Nederlandse Antillen overgenomen van prof mr Job Spruit. Prof Romer is daarmee de eerste Antilliaanse rector-magnificus geworden van de nog erg jonge Antilliaanse universiteit

In het verleden is prof Romer ook al rector geweest van de toenmalige Rechtshogeschool, later Hogeschool die uiteindelijk uitmondde in de UNA. Hij is al jarenlang verbonden aan dit instituut als docent sociologie.

Gisteren werd bovendien het landsbesluit getekend door de minister van onderwijs voor benoeming van de (toen nog) dr. Romer tot eerste gewoon hoogleraar aan de UNA, waarna hij de titel professor mag gebruiken. Prof Spruit sprak in dit verband van een "historische gebeurtenis"

PROF MR RU BOOM
... buitengewoon ...

VOORDRACHT

De officiële bekendmaking hiervan geschiedde overigens door drs Lio van der Veen, president-curator, die zei dat zowel het College van Curatoren als de commissie van advies ten behoeve van de "gouverneur" (lees: minister van onderwijs) unaniem hadden besloten ten gunste van de voordracht van dr. Romer.

Hetzelfde was het geval ten aanzien van de voordracht tot buitengewoon hoogleraar aan de UNA van dr Ru Boom. Hij promoveerde verleden jaar als eerste Antilliaan aan de UNA tot doctor in de rechtskunde. In het verleden is prof Boom rector geweest van hetgeen toen de Hogeschool heette. Hij doceert aan de juridische faculteit. Zowel prof. Boom als prof. Romer mochten gisteren veel gelukwensen in ontvangst nemen voor hun nieuwe titel. De Amigoe kondigde weken geleden al aan, dat dit in de lucht hing.

In de adviescommissie ter beoordeling van de twee voordrachten zaten prof dr. Harry Hoetink (gastdocent aan UNA), drs Rudy Naaldijk (directeur van het departement van Onderwijs), mr. Jaime Saleh (president van het Hof van Justitie), prof mr Job Spruit (rector-magnificus UNA) en president-curator drs. Lio van der Veen van de UNA.

VASTE DIENST

In de UNA-wet staat dat de rol van rector-magnificus vervuld moet worden door een hoogleraar. Daarom werden in het verleden ondermeer vanuit Nederland aangesteld prof Kunst en prof Spruit. Met prof. Romer hoeft voor die functie niemand meer van buiten aangetrokken te worden.

Dat hij de titel "gewoon hoogleraar" draagt heeft te maken met het feit dat hij in vaste dienst is van de universiteit. Prof Boom daarentegen is niet in vaste dienst; vandaar zijn benoeming tot "buitengewoon hoogleraar".

De vertrekkende rector-magnificus gaf voor de laatste maal een overzicht van het laatste academisch jaar en somde de vele "ups en downs" op. Hij koesterde daaruit toch de hoop en de verwachting dat het in de toekomst de goede kant op zal gaan. Hij stond in zijn afscheidswoord even stil bij de geringe bevoegdheden, maar de toch ook hoge verwachtingen van een rector-magnificus. Evenals prof. Romer pleitte prof Spruit voor een verbetering en afbakening van taken en bevoegdheden voor die functie. In een later stadium zal officieel door de UNA-gemeenschap afscheid genomen worden van prof Spruit.

GEMEENSCHAP

Prof Romer zei in diens eerste toespraak als rector-magnificus tot de aanwezigen in de UNA-aula dat de universiteit nog niet is uitgegroeid tot een hechte gemeenschap, hoewel daar de basis wel al voor is gelegd. In de komende jaren zal dat proces, geinitieerd door zijn voorganger, worden voortgezet waarbij steeds voorop zal staan de rol en verantwoordelijkheden van de UNA in de Antilliaanse maatschappij.

PROF DR RENE ROMER
... gewoon ...

Incident bij universiteitsgebeuren

Eilandsbestuurders laten het er niet bij zitten

WILLEMSTAD — De Universiteit van de Nederlandse Antillen heeft het laatste woord nog niet gehoord van de zijde van het Curacaose bestuurscollege over het publiekelijk negeren van twee eilandsbestuurders bij de plechtige opening gisteren van het nieuwe academisch jaar. Zowel gezaghebber mr. Ornelio Martina als gedeputeerde Winston Lourens van Onderwijs waren er zeer verbolgen over dat alle sprekers gistermiddag tal van lokale autoriteiten welkom heetten, maar hen als genodigde vertegenwoordigers van het eilandgebied Curacao, — waar een en ander toch plaats vond — consequent oversloegen.

Gedeputeerde Lourens beloofde daarover een pittige brief te zullen opstellen, mogelijk tezamen met de gezaghebber. Hij herinnerde er ondermeer even aan dat het Curacaose BC jaarlijks anderhalf miljoen gulden besteedt aan studiebeurzen waarvan een niet onaanzienlijk deel in de kas van de UNA terecht komt. "Dit grapje hadden zij op Aruba nooit durven uithalen", voegde hij er veelzeggend aan toe.

Overigens werden gisteren ook niet met name genoemd genodigden zoals mgr. Wim Ellis, hoofd van de RK Kerk, mr. Saleh, president van het Hof van Justitie en mr. Luis Nahr, Procureur-Generaal. Apart genoemd werden wel de minister van onderwijs ad interim Camil (Papa) Statia, de president-curator en de overige leden van het College van Curatoren, dames en heren docenten, dames en heren van de administratieve staf, de dames en heren studenten en de dames en heren genodigden. Kortom "de beminde toehoorders".

CTA-chapters: tweeduizend leden

WILLEMSTAD — Bij de zeven afdelingen, zogenaamde chapters, van de Caribbean travel association (CTA) in de V.S. en Canada blijken meer dan tweeduizend reisagenten te zijn aangesloten. Er zijn van dergelijke afdelingen in New York, Miami, Chicago, Detroit, Seattle, Los Angeles en Toronto. Plannen bestaan om er nog op te richten in Dallas en in Montreal en Vancouver. Het eerste chapter werd opgericht in 1976. De opzet ervan is de reisagenten vertrouwd te maken met het Caribische gebied via maandelijkse bijeenkomsten.

Page kandidaat-voorzitter van Jaycees International

WILLEMSTAD — De Antilliaanse Jaycees organisatie heeft Ruben E. Page kandidaat gesteld als "world president" van deze internationale organisatie. De heer Page is op het ogenblik executive vice president van de Jaycees organisatie, waarbij afdelingen zijn aangesloten uit 81 landen over de gehele wereld. De heer Page heeft, aldus de mededeling van Netherlands Antilles Jaycees, een elfjarige ervaring op Jaycees-gebied. Men vindt dat het tijd wordt dat men in de gaten krijgt in Jaycees-verband dat ook een kleine eilanden-staat in staat is bij te dragen aan de doeleinden van een dergelijke internationale organisatie. De verkiezing gebeurt in Berlijn in november. De Antillen zullen dan de VS in de ogen moeten kijken, omdat Amerika ook een kandidaat heeft gesteld. De campagne zal echter wel geld gaan kosten en de Jaycees organisatie bekent, dat men daartoe geen fondsen heeft. Vandaar een verzoek aan de gemeenschap om een bijdrage, door kaarten te kopen voor het fundraising diner. Tijdens deze bijeenkomst zal een gastspreker van de Miami universiteit, Franz Leroy, een toespraak houden en wel over het Noord-Zuid begrip. Dit diner is op zaterdag 3 oktober in de Ballroom van het Hilton hotel. De aanvang is acht uur.

In verkeer geen gewonden

WILLEMSTAD — In het donderdag-verkeer vielen er geen gewonden. De politie handelde twaalf ongevallen af. De direct aangerichte materiele schade bedroeg ruim veertien mille.

Activiteitenprogramma in VPG-wijk C

WILLEMSTAD — In de Tamarijn wordt morgen (zaterdag) een, wat genoemd wordt gezellige ontmoetingsavond gehouden voor de gemeenteleden van Wijk C van de Verenigde protestantse gemeente (VPG). Dit als onderdeel van het programma bij de opening van het nieuwe kerkelijke seizoen. De aanvang is acht uur. Alle gemeenteleden zijn daarbij welkom.

Zondagmorgen om half tien begint de openingskerkdienst in de Tamarijn-kerk. Daaronder zullen twee nieuwe kerkeraadsleden bevestigd worden. Na afloop is er koffiedrinken. Tijdens de bijeenkomsten van zaterdag en zondag wordt het programma voor de komende periode aangeboden.

Tegelijkertijd is er gelegenheid kinderen op te geven of zichzelf voor de onderdelen van het programma zoals voor de gespreksgroepen, de zondagsschool, de katechesatie en het kinderkoor, de bijbelkring en de jeugd-kapel, de volwassenenkatechese en de zanggroep. Men hoopt dat veel gemeenteleden van de verschillende mogelijkheden gebruik zullen maken.

Het weer

WILLEMSTAD — Weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12.00 uur: Half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met plaatselijk buien, mogelijk vergezeld van onweer. Matige tot vrij krachtige oostelijke wind.

Overzicht:

Na de zwakke tropical wave die gisteren over de Benedenwindse eilanden trok is de intertropische convergentiezone in aktiviteit toegenomen, waardoor vooral op Aruba vanmorgen vroeg zware buien tot ontwikkeling kwamen. Gedurende de komende 24 uur wordt aanhoudende buienaktiviteit verwacht voor de Benedenwindse eilanden.

Tropische storm Gert heeft zich gisterenmiddag verder ontwikkeld tot een orkaan. Orkaan Gert bevond zich vanmorgen om 06.00 uur op ongeveer 885 km ten zuidwesten van Bermuda en beweegt zich in noordelijke richting met een voorwaartse snelheid van 30 km per uur.

Tropische storm Floyd bevond zich vanmorgen om 06.00 uur op 35.0 noord 40.0 west ofwel 1100 km westzuidwest van de Azoren. Floyd beweegt zich in oostelijke richting met een voorwaartse snelheid van 20 km per uur.

Kabinet-Van Agt beëdigd

DEN HAAG — Koningin Beatrix heeft vanmorgen op paleis Huis ten Bosch in Den Haag de leden van het tweede kabinet-Van Agt (CDA, PvdaA en D'66) beëdigd.

Na de vijftien ministers beëdigde koningin Beatrix zestien van de zeventien staatssecretarissen. Zoals bekend zoekt het CDA nog naar een geschikte staatssecretaris van Defensie die wordt belast met personeelsaangelegenheden.

Met de beëdiging van het tweede kabinet-Van Agt kwam formeel een einde aan het bijna vierjarig bestaan van het eerste kabinet-Van Agt (CDA en VVD). Het vorige kabinet heeft geregeerd van 19 december 1977 tot 11 september 1981.

Behalve de VVD-ministers keren in de nieuwe regering niet terug de CDA-ministers Braks (Landbouw) en Van Trier (Wetenschapsbeleid). Voor Wetenschapsbeleid is in het nieuwe kabinet geen aparte minister benoemd.

De beëdiging van de nieuwe ministersploeg op paleis Huis ten Bosch was de eerste onder de regering van koningin Beatrix. Het nieuwe staatshoofd is intensief bij haar eerste formatie betrokken geweest, zoals is gebleken uit het opmerkelijk hoge aantal, vele tientallen, communiqué's van het kabinet der koningin.

De totstandkoming van het tweede kabinet-Van Agt is een feit geworden op de 108ste dag na de verkiezingen van 26 mei.

Ontspanning in de Tempel

WILLEMSTAD — In het programma „Wat zeggen zij ervan" ontvangt Anneke van Arkel morgenochtend Edita Kramer en John Windt. Beide gasten komen praten over de ontspanningsmogelijkheden in de Tempel.

„Wat zeggen zij ervan" begint om kwart voor negen op Radio-Hoyer II. Om 9 uur neemt Jac Visser het over met zijn rubriek „Radioaktief". Daarin ontvangt hij drs Pieter Bouw, hoofd Vracht marketing KLM. Aanleiding tot een gesprek met de heer Bouw is het feit dat de luchtvaart en steeds belangrijker plaats gaat innemen bij bepaalde luchtvaartmaatschappijen. De KLM heeft de internationale vakpers gehaald met een artikel, verschenen onder de titel "The smart Dutchman". Hoe slim is die Hollander op het gebied van de vracht dan wel. Antwoord hierop krijgen we van drs Pieter Bouw, die vorige week toevallig een paar dagen op Curaçao was.

"When a doctor plays God"

WILLEMSTAD — "When a doctor plays God", is de titel van een indrukwekkend artikel dat onlangs in Newsweek is verschenen over de ethiek van de moderne geneeskunde. Op basis van dit artikel vindt morgenochtend om 9.15 uur een openhartig gesprek plaats met de internist dr Hewitt in het wekelijks radiotijdschrift via Radio-Hoyer I, Bon dia Korsow.

Luisteraars kunnen via de telefoon vragen stellen (611673). Uiteraard is Bodjin ook aanwezig in de groene studio van Radio-Hoyer I, terwijl Eligio Melfor in het laatste deel gast is. Bon dia Korsow is elke zaterdagmorgen om 9.15 uur te beluisteren via Radio-Hoyer I.

yuda nos yuda otro
GEEF WAT U MISSEN KAN... MAAR GEEF!!
Prinses Wilhelmina Fonds

Video blijft winnen ook tegen Range[rs]

SAN NICOLAS — Aruba video center zette gisteravond zijn overwinningsreeks voort met een 6-0 shutout-zege op Coca Cola Rangers. Video center blijft onbedreigd aan de kop, nu met 17 gewonnen en 3 verloren wedstrijden, terwijl Coca Cola derde blijft met 13 gewonnen en 7 verloren partijen.

Brigilio C. (Buchi) werd de winnende pitcher voor Video center. Hij raakte in de zesde inning in moeilijkheden toen de drie honken door Coca Cola lopers bezet raakten en werd door Rock Angela vervangen. Achter elkaar deelde Angela drie strikeouts uit aan Juan Arrindell, Erwin Pietersz en Elton Wilson om de inning zonder run te sluiten. Van de 12 outs vanaf de zesde inning, wist Rock Angela liefst 10 middels strikeouts te bereiken. Video Center scoorde 1 run in de eerste inning, twee in de vierde inning, 1 in de vijfde en de laatste twee in de 8e inning. De vierde run was een homerun van Adri Wester. Regino Yrausquin werd als verliezer voor Coca Cola geregistreerd. Hij werd vervan[gen door] Juan Werleman en de[...] beurt door Eithel M[...] Aruba video center [...] runs, 7 hits, 0 error. Coc[a ...] run, 4 hits, 5 errors. B[...] ters waren Adri Wester, [...] Geerman (Video) en [...] Thiel (CC), ieder met 1 [...] beurten. De wedstrijd v[...] avond gaat tussen Ma[...] Heineken.

Schade voor Bibito Pin-bus

PIEDRA PLAT — De directrice van Bibito Pin deed bij de politie aangifte dat de voorruit van de bus van deze school vernield werd. Toen de bus op de hoofdverkeersweg achter een met zand en stenen geladen truck reed, viel een van de stenen van de truk en kwam op de ruit terecht, welk vernield werd. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor. De schade is groot.

Menudo moet optreden onderbreken

ORANJESTAD — De Portorikeinse groep Menudo is gisteren tweemaal in het Aruba Concorde-hotel opgetreden. De jeugd en ouders waren niet zo enthousiast over de organisatie, aangezien een balzaal niet de meest geschikte plaats voor een dergelijk evenement is, zeker niet als twintig gulden entree moest worden betaald en daarnaast voor een softdrink nog eens vijf gulden.

Beter ware geweest de groep te laten optreden in het stadion of bij RAC, waardoor een wat schappelijker toegangsprijs berekend had kunnen worden.....De gemoederen liepen door deze gang van zaken zo op, dat gezien de vele protesten de groep zijn optreden moest staken om de gemoederen wat te kalmeren.

Veel regen en onweer

ORANJESTAD — Aruba werd afgelopen nacht en vooral in de ochtenduren door hevige regenbuien en onweer getroffen.

Volgens de meterorologische dienst op de Beatrixluchthaven viel er 57.6 mm regen. Het getroffen gebied strekt zich uit van Aruba tot aan de Venezolaanse kust, Bonaire en Curacao zijn niet getroffen. Verwacht werd dat de regenbui vanmorgen zou aanhouden. Het overtollige regenwater veroorzaakte de nodige overlast. Traditie getrouw liep de Schelpstraat in Oranjestad weer onder water, terwijl ook de Sweelinckstraat werd getroffen en de brandweer de helpende hand moest bieden bij het leegpompen van huizen. Er deden zich geen ongelukken voor.

Dronken mannen zijn lastig

NOORD — Bij de huishoudschool Paso Sigur zorgde een onder drankinvloed verkerende man voor de nodige consternatie door leerlingen en leerkrachten lastig te vallen. Toen de politie ter plaatse kwam was de man verdwenen doch korte tijd later kon hij ter hoogte van Seroe Jantchi aangehouden worden.

Hij kreeg gratis onderdak in de politiewacht waar hij zijn roes kon uitslapen. Te Cura Cabai moest de politie eveneens tegen een man optreden die te diep in het bekende glaasje had gekeken en de huizen met stenen bekogelde. Ook hij kreeg onderdak in de politiewacht.

Verduistering

ORANJESTAD — Een zakenman deed aangifte van verduistering tegen AD, die hij een pickup had gegeven om voor hem voor veertienduizend gulden te verkopen. AD verkocht de pickup op Curacao doch droeg het geld niet af. De rechercheur zoekt naar AD om hem rekenschap te vragen over deze zaak.

Cursus ten behoeve van korfbalsport

ORANJESTAD — Van IDEFRE-zijde bestaat het plan om binnenkort een cursus te organiseren voor trainers en referees voor de korfbal-sport. De Korfbalbond, korfbalverenigingen en de buurthuizen ontvingen van IDEFRE een uitnodiging voor een vergadering op aanstaande dinsdag half zeven in het Wilhelmina-stadion.

Onlangs keerde uit Nederland terug de heer Tommy Croes, die daar gedurende tien dagen met succes het international summercourse for coaches volgde en daarna bij verschillende Nederlandse korfbalclubs stage liep.

Rooi Afo in finale-serie

ORANJESTAD — In het Wilhelminastadion werd gisteravond de A-klasse voetbalcompetitie-strijd voortgezet, waarbij Deportivo Rooi Afo erin slaagde met 5-2 van Deportivo Nacional te winnen. Hierdoor verkreeg Rooi Afo het recht in de play-off mee te doen voor eventuele promotie naar de hoofdklasse. Rooi Afo moet nog twee wedstrijden spelen doch niemand kan deze ploeg meer inhalen doordat men reeds kampioen van de A-klasse is geworden.

Verkiezing Mr. [...] Miss Speech [...]

ORANJESTAD — De [verkie]zingen van een Mr. [&] Speech en een Mr. [&] Popular op één avond, [...] uitgesteld en zullen [...] vanavond maar op 3 [...] worden gehouden. Dit [...] vernomen van de organi[satie] stichting MTTA/POA.

De verkiezingen begin[nen] half acht 's avonds in [...] en 22 jonge deelnemers zullen op deze [...] hun talenten tonen. De [...] Miss Speech die op deze [...] gekozen worden, zullen [...] jaar in de Verenigde [...] samen met 40 andere [ver]woordigers uit versch[illende] landen uitkomen in de [...] zing van Talented [...] International.

Ged. Leo naar Mi[ami]

ORANJESTAD — G[...] teerde voor Toerisme [...] Leo is gisteren naar [...] vertrokken om de bespr[ekingen] voor de opening v[an] Arubaans toeristenbu[reau ...] Miami af te ronden. Het [...] niet bekend wie de leidi[ng van] dit kantoor krijgt en wie [...] werken. Er zouden w[el] goede kandidaten zijn, [...] VS reeds de nodige erva[ring op] dit gebied hebben. Met de [...] puteerde ging ook [...] expert Spinrat naar Mia[mi, hij] stelde onlangs een rappor[t op over] het toerisme van Aruba [...] komende tien jaren op [...] eilandgebied zou reed[s een] kantoor op het oog hebbe[n, dit] gelegen is nabij het [...] zakenliedenhotel in [...] Omni. In ieder geval [...] kantoor volgende ma[and ...] voor het komende seiz[oen] van start moeten kunnen [...]

ARUBA DAILY ENTERTAINMENT

AMERICANA CARIBBEAN
The hotel that made Aruba famous
TOM CHRISTI
Begin 7 Sept. '81
Klompen Klub
Showtime 8.00 - 10.00 p.m.
"LE PETIT BISTRO"
French Gourmet restaurant

ARUBA SHERAT[ON] HOTEL & CASI[NO]
Two weeks only
Country & Western Festival with
"SOUTHERN BRE[...]"
till Sept. 15 1981
3 shows 8.30 p.m.
10.30 p.m. & 12.00 p.m.
CONTINIOUS DANC[ING] UNTIL 2.00 A.M.

Restaurant Buccaneer
Tel.: 26172
The only salt water aquarium in the Caribbean.
Open 18.00 - 23.00
SUNDAY CLOSED.
No reservations.

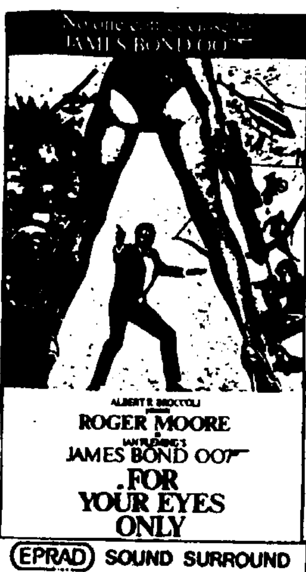
IL PORTO
at Surfside
Italian specialities plus many SURFSIDE favo[rites] in informal beachfro[nt] setting.
Phone 23880 for reservations.

The finest cuts of US prime beef, also seafood, saladbar... extensive wine list add up to FINE DINING in an authentic atmosphere.
CATTLE BARON
RESTAURANT
tel. 22203/22977
Closed om Tuesday, whole day.

AMERICANA ARUBA
GENE BELLETE[...]
Sept. 1 till Sept. 20
SHOWTIME 9 P.M.
STELLARIS
12 midnight - le club
Stellaris dinner served fr[om] 7 to 10.30 p.m.

boulevard theatre
September 13 at 5.30 p.m.
MATINEE
ROGER MOORE
JAMES BOND 007
FOR YOUR EYES ONLY
EPRAD SOUND SURROUND
ENTRANCE: FLS. 5,00
ADMISSION: 14 YEARS.

DRIVE-IN
September 13 at 7.00 p.m.
MATINEE
"THE MAGIC OF LASSIE"

ENTRANCE: FLS. 1,5[0]
ADMISSION: ALL AGE[S]

ORLD IN A NUTSHELL

– Poland's Solidari-
ion wrapped up the
of its congress by
free elections, public
the media and worker
in factories.

* * *

– Solidarity's con-
cries of alarm
saw, Moscow, Prague
rlin. The Soviet News
called it an „anti-
anti-Soviet orgy".
oviet bloc capitals,
was openly accused
communists of seeking
ower.

* * *

AGEN – Danish intel-
ces said an unusually
naval fleet has sailed
olish Baltic island of
parently to conduct
ercises on Soviet terri-
Bay of Gdansk,
ashes on Poland.

* * *

TON – President
Israeli Prime Mi-
chem Begin have
countries will open
prospects for greater
cooperation. Both
they had established
friendly ties.

* * *

GTON – President Reagan, keen to allay fears about high interest rates and inflation in the financial community, has ordered an undisclosed amount of budget cuts through to 1984. Weekend meetings with Pentagon officials will decide how much defence spending is to be trimmed.

* * *

WARSAW – Police used force to disperse angry crowds in the Western Polish city of Konin yesterday as violence flared after clashes between local youths and gypsies, the official news agency PAP said. The agency said earlier the trouble began when local youths clashed with gypsies and property was burned. The agency said the situation was detriorating in Konin and talked of "serious disturbances".

* * *

BRASILIA – President Joao Figueiredo has said that whatever problems the country might face free elections would be held in 1982. "Whatever difficulties the future might bring, the people will speak freely in 1982", General Figueiredo said yesterday in Bom Jesus da Lapa, a place of prilgrimage in Bahia State, Northeastern Brazil.

WASHINGTON – President Reagan, seeking sweeping spending cuts to swing a reluctant Wall Street behind his economic programme, turned his attention today to shrinking the previously untouchable Defence Department budget. He planned meetings with Pentagon officials for the weekend to decide how big the defence cuts would be. The President met his economic advisory board and Cabinet members yesterday and ordered cuts in all departments except defence.

ST JOHNS (SNA) – Trinidad and Tobago is to train members of the Antigua defence force in preparation for that countrys independence on November 1 next.

A report from Antigua said that nine Trinidad and Tobago army men are in the island at the invitation of premier Vere Birds government to train members of the islands defence force.

Trinidad and Tobago has very close relations with Antigua recently the information minister of Antigua Mr Hugh Marshall led a delegation to the twin-island republic and secured a dlr. 10 million loan.

ada receives solidarity messages

GES (GRENADA-A) – The Peoples Government and Free Grenada have ived messages of some 22 regional al organisations the United States manoeuvres and expressing support for the revolutionary process.

The military exercises being conducted on Vieques Island off Puerto Rico are in the words of Rear Admiral Robert McKenzie commander of the Caribbean contingency joint task force, aimed at showing the world that the United States has the capacity to take military action in the Caribbean begins. These manoeuvres therefore constitute the gravest and greatest threat to the consolidation and continuation of the Grenada revolution and peace in the region.

The messages, from all over the world, denounced the war mongering attitude of the Reagan administration and called on Washington to cease interference in Grenadas affairs, to respect the right of all Caribbean and Latin American peoples to self determination and to guarantee that the regional will remain a zone of peace so that the peoples of Grenada and Nicaragua can achieve full and free development from all forms of aggression.

The messages further urged all Caribbean patriots and freedom fighters to defend the integrity of Caribbean ... rity and brotherhood against US imperialisms aggression.

sen Centrale Bank

	1.77	1.79	1.81
AR	1.46	1.48	1.50
LING	3.145	3.20	3.26
	66.51	67.23	68.03
	40.91	41.63	42.43
	86.18	86.90	87.70
	--.--	30.86	31.56
ARK	73.75	74.47	75.27
			100.97
	1.16	1.46	1.52

nglish Companion

RY ® by Jack Tippit

NO KIDS OR DOGS ALLOWED

Walt Disney's DONALD DUCK ®

...in reality Mr. McDuck is a kindly, warm-hearted and generous gentleman, known for his philanthropic accomplishments in the area of employee compensation and benefits.

Mr. McDuck has long been the guiding light in the struggle for greater employer-employee relationships, both in and out of the office. Mr. McDuck welcomes the camaraderie of his fellow workers, and their welfare is of primary importance in all his business dealings."

"This advertisement was paid for by the Scrooge McDuck Public Image Enhancement Committee.

Bailey ® By Mort Walker

GO, BEETLE, GO!!

FINISH LINE

GO, BEETLE, GO!!

WHERE DID HE GO?

LINE

®

OKAY — BUT I DO HAVE AN APPOINTMENT! MAKE IT BRIEF!

I WON'T BE LONG!

OKAY, DADDY!

ER — NOT THAT BRIEF, VERONICA!

DANKBETUIGING

Hierbij betuigen wij mede namens de overige familieleden onze hartelijke dank aan allen die blijk van medeleven hebben betoond tijdens de ziekte en bij het overlijden van onze geliefde moeder

MARIA VIRGINIA BOOM-FUHRING

M. Gorsira-Boom
W.R. Boom
J.I. Boom

Interview with Uncle Sam

"HELLO UNCLE SAM! Welcome to the Merv Cavett Show. Say, what happened to your regular red, white, and blue suit with the top hat? Why the military uniform?"

"That's to put people on notice that I'm not going to be pushed around. No more Mr. Nice Guy!"

"But Sam, who's pushing you around? You and your friends have more power than anyone in modern times."

"Right. And I don't want anybody to think they can push me around."

"That's clear. You look like a walking arsenal! Two pistols, a rifle, two grenades, a submachine gun.... Aren't you afraid of frightening people?"

"That's the idea. The more guns I've got the more frightened people will be. And the more frightened people are the less likely they'll be to push me around."

"But what if everyone went around like that?"

"They're trying to. That's why I have to stay ahead. I've got to be Number One. Numero Uno. Top Dog. That way I'll be secure."

"But you've been top dog for some time now. Yet as the years went by you've looked and sounded less and less secure. Why is that?"

"Because everyone tries to catch up with me. Especially Uncle Ivan. You should see the load of guns that Slav is staggering around under."

"And does he feel secure?"

"No, because he can't trust his next-door neighbors to help him out the way I can. And he's always broke, partly because he spends so much money on new guns. He even sells guns to people he hopes will be on his side in case fighting breaks out."

"But so do you, right?"

"Of course. I sell or give away lots more than he does. That's another way to improve my security."

"If you and Uncle Ivan are both trying to be head honcho in the arms game, aren't you each going to make the other feel so insecure that both of you will spend even more to catch up or stay ahead? And aren't all those arms you and Uncle Ivan are selling to other people going to make them and their neighbors feel more insecure?"

"We live in a tough world. You've gotta be tough to survive."

"But being tough alone doesn't guarantee survival, does it Sam? A lot of tough people ended up in history's garbage heap – Hitler, Stalin, Mussolini, Nasser, Amin, Mao, the Shah of Iran, and all the rest."

"They all made mistakes."

"And you don't?"

"That's right. I've god God on my side. There isn't anyone in the world more religious than I am. God wouldn't let me down."

"Then why are you so insecure?"

"What I mean is that God won't let me down as long as I keep my defense up."

"But if you're so religious, what about peace? You used to talk about peace a lot. Now you talk about how tough you are and how many guns you've got. What happened to you, Sam?"

"[illegible] guy [illegible]."

"But once you were the hero of the poor and the oppressed. Now you hobnob with the rich and powerful. You used to talk about the needs of others – food, shelter, and health. Now you talk about your needs – power, respect, and guns. You were a hero to young people in jungles and cities alike because you were so generous and idealistic. Now they ridicule you because you're so self-centered and hard-nosed. Doesn't all that suggest that you've changed?"

"Well, I was younger back then. I've learned that it doesn't matter whether people love you; the important thing is whether they respect you. And there's nothing that makes people so respectful as looking down the barrel of a gun."

"So you have changed?"

"Watch this", said Uncle Sam, grabbing both his pistols, twirling them, and shooting out two television lights.

"Our time is up, ladies and gentlemen", said Merv Cavett from behind the couch. "And thanks for –"

Two more shots rang out and two "ON THE AIR" signs shattered.

"— being with us, Uncle Sam. And now for a commercial announcement."

ROBERT YOAKUM

Tourist workshop in St. Kitts-Nevis

BASSETERRE (SNA) – A [illegible] Kitts-Nevis on tourism within the Eastern Caribbean.

The twin-island State Minister of Education Mr. Sydney Morris who declared open the workshop said it came at a time when there was much concern about the trade in the region.

He noted that the indications were clear that the trade was vital to the economy of the Eastern Caribbean countries and should be promoted at every level.

Mr Morris stressed that during the four days of discussions note should also be taken of the responsibilities the population had to tourists.

Massive pineapple production for export in Jamaica

KINGSTON (SNA) – The Jamaican Ministry of Agriculture announced that it was going in for massive pineapple production for export to the United States.

According to the Jamaican Ministry of Agriculture, it will reclaim about 4,000 acres of land for the production of the fruit. The new production projections is likely to bring the country about dlr. 15 million (Jamaican) annually.

The Ministry of Agriculture said it was in touch with a leading United States firm to market the product there.

Sugar crisis in Jamaica

KINGSTON (SNA) – The Jamaican sugar industry is in a crisis and according to reports it will not recover from the present state of depression until 1984.

The report said that only about 218,000 tons of sugar will be produced this year from a projected 260,000 tons.

In a related story it was disclosed that the government propose launching an investigation into the functions of a number of co-operative societies in the sugar industry. The report said that the societies have run up a debt of dlr. 74 million (Jamaican) and the government feels that they should be restructured to have them run on a more business like scale if they were to make a contribution to the industry.

Mr. D. Van Agt again prime minister

Centre-left coalition in the Netherlands

THE HAGUE – Prospective members of a new centre-left Dutch coalition reached final agreement yesterday on future government policies and the administration will be sworn in today, a cabinet spokesman said.

The agreement followed more than 100 days of tough bargaining involving three parties since the May general election. The spokesman said the accord was reached at a meeting chaired by Prime Minister-designate Dries van Agt of the Christian Democratic Party (CDA).

Six of the prospective ministers belong to the CDA, six to the Labour Party (PvdA) and three to the left-of-centre group known as Democrats '66.

A special Labour Party congress overwhelmingly endorsed participation in the government. The cabinet spokesman said Mr Van Agt would officially report today to Queen Beatrix on the talks.

The new government will command 109 seats in the 150-seat Lower House or parliament, with the CDA holding 48, Labour 44, and 17 seats held by Democrats '66.

The outgoing centre-right coalition of the CDA and the conservative Liberals, also led by Mr Van Agt, completed its full term despite having only a two-seat majority, but it fell as a result of the election.

Political commentators predicting the course of the new government see potential splits on such key issues as spending cuts, social policy and defence.

The labour congress voiced strong reservations over working with the CDA and adopted a motion calling for labour to withdraw from the government if it allowed the stationing of U.S. cruise missiles on Dutch soil.

Jamaica reviews visas to Cubans

KINGSTON (SNA) – Jamaicas foreign minister Mr Hugh Shearer has announced that his countrys embassy in Cuba will have to review its position on the granting of visas to nationals of that country.

Mr Shearer made the announcement following the influx of a number of Cubans to Jamaica recently who claimed they will receive visas in Kingston to go on to Honduras. According to the announcement the Cubans were finding it difficult to get the visas to go to Honduras and Jamaica was facing a problem what to do with them.

Mr Shearer said that his government does not regard the Cubans as refugees and they were now considering what to do with them.

HOERA – BONBINI EDAYNE

Met grote blijdschap en vreugde geven wij kennis van de geboorte van onze zoon en broertje

EDAYNE STAN

Wyne en Edith Nobrega-Dongen
Lucille, Donna, Luon

Aruba, 10 september 1980
Flacciusstraat 20

BRITISH TRAINING FOR HIGH PAY

In only 3 or 4 months you can possess a British Diploma and prospects for a worthwhile Career and high pay. A Course costs only US$80 on enrolment OR 4 payments of US$18.75 each, and includes 4 Instruction Books, 12 Lessons, Tests, Model Answers, and complete Tuition by Airmail. Tick the Career you like, write your name and address and send this coupon to us by airmail for our FREE BOOK

☐ BOOKKEEPING & ACCOUNTS
☐ PROFICIENT CLERICAL DUTIES
☐ PROFESSIONAL STOREKEEPING
☐ GOOD ENGLISH
☐ MODERN MANAGEMENT
☐ SUCCESSFUL SALESMANSHIP
☐ PROFITABLE BUSINESS & TRADING

BTC

Name .... Age ......
Address ....

514AX

BRITISH CAREERS TRAINING COLLEGE
P.O. BOX 253, JERSEY, BRITAIN

Joyce's Fashion Palace
"de eerste met de laatste mode"
biedt U voor de modebewuste vrouw: KLEDING vanuit MIAMI, HAWAII, enz. ONDERGOED en B.H.'s van het merk "CARNIVAL".
Kom langs, het is de moeite waard in
The Gallery, Winkelcentrum Colon
Unit 1, telefoon 24166

Ook in onze zaak gevestigd

Juval and Co. Agencies
Voor Uw totale haarverzorging, produkten merk "VITAFLUFF" en "CLEOPATRA" en Uw cosmetica "BARBARA WALDEN" kunt U ook bij ons terecht. Zeer speciale prijzen voor beauty salons.
Nu ook verkrijgbaar "X-10" om vlekken te verwijderen.
Voor Uw bestellingen: Telefoon 24166.
Ook verkrijgbaar in alle botica's en supermarkets.

Betonblokken
Blokki
Concrete blocks

15% Korting / Diskwento / Discount

Cempro Technica N.V.
L.G. Smith Boulevard 124
Tel.: 22444 - 22861 - 24199

Regering Oost Duitsland gaat Luther herdenken

DRESDEN — Onder voorzitterschap van de Oostduitse president dr Erich Honecker is in Oost-Duitsland een comite van burgers gevormd ter herdenking van de grote reformator Maarten Luther. Het comite omvat alle sectoren van de Oostduitse samenleving. De kerken zijn er geen lid van, maar zijn wel als waarnemers uitgenodigd.

De houding van de socialistische leiders ten aanzien van Luther is ingrijpend veranderd. Het ziet er zelfs naar uit, dat het comite ernaar toe zal werken, dat Maarten Luther een plaats krijgt in de rij van helden van het volk. Het burgelijk comite werd opgericht nadat de bond van Evangelische kerken een commissie had gevormd voor de herdenking van de vijfhonderdste verjaardag in 1983 van de geboorte van Maarten Luther in Eisleben in Oost-Duitsland. Het kerkelijke comite heeft zich tot voornaamste doel gesteld een juist beeld te schetsen van Luther.

Het wil hem ontdoen van het ,,stof der eeuwen en aan de wetenschapsmensen de stoot geven tot een wetenschappelijk en theologisch verantwoorder inzicht in de persoonlijkheid van Luther en in zijn denken en handelen. Onderdeel van deze enorme wetenschappelijke arbeid is de opzet tot een nieuwe uitgave van alle werken van Luther, die meer dan honderd delen omvatten. Men wil daarbij terug gaan tot de bronnen. Naast dit strikt wetenschappelijke werk beoogt het kerkelijke comite ook de uitgave van een selectie uit al die wetenschappelijke arbeid. Maar die selectie zal van een meer populaire signatuur zijn. Zij zal voornamelijk bestemd zijn voor de gemeentepastores teneinde hen in staat te stellen het kerkvolk beter toe te rusten voor de viering van het jubileum, welke verdeeld wordt over zeven regionale kerkdagen in 1983. Op 10 november 1983 wordt dan de slotbijeenkomst gehouden, waarvoor de bond van Evangelische kerken gasten uit de hele wereld wil uitnodigen. Deze slotbijeenkomst zal een sterk oecumenisch karakter dragen.

Curaçaose kortjes

WILLEMSTAD — Om de aandacht te vestigen op Curacao geeft de PR-firma TMPR in de VS zogenaamde "Curacaose kortjes" uit. Daarin worden interessante weetjes aan de man gebracht met betrekking tot Curacao. Zoals bv over het begrip Bon Bini en het papiamento, het gedicht Atardi van J.S. Corsen dat de vrucht van een weddenschap was maar ook gegevens over de Nanzi verhalen en niet te vergeten de tumba.

Zakenvaria

DE NIEUWE AMIGOE-buren vieren op vrijdag 25 september officieel het betrekken van hun nieuwbouw te Scherpenheuvel. Het zijn de directies van Elcona nv, Califix nv, Racon nv en CES nv. De viering bestaat uit een cocktail party van vijf tot zeven uur in de namiddag. Het nieuwe gebouwen-complex ligt tegenover de Amigoe. Het voorbeeld daarvan om wat aan planten aanplant te doen is ook overgenomen.

B.G's Friendly Machines n.v.

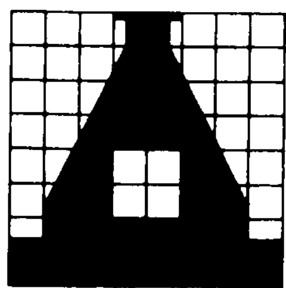
zoekt voor een van haar medewerkers

een ongemeubileerd huis te huur

Huurprijs f. 150.00 — f. 200,— p.m.

Voor inlichtingen: Telefoon 25951 - 25872

Tauber N.V.

Wolkstraat 15
Willemstad
Curacao N.A.

heeft enige vakatures.
Wij zoeken personen die mee willen helpen onze nieuwe onderneming op te bouwen.

PERSONEELS CHEF (mnl. of vrl.)
AFDELINGS CHEFS
CASSIERES
BOEKHOUDER
PRIVE SECRETARESSE

Alle sollicitanten met ervaring of kennis in een van bovenvermelde funkties die bereid zijn verantwoordelijkheid op zich te nemen kunnen schriftelijk solliciteren (met vermelding van diploma's en referenties) naar bovenvermeld adres.

Alle sollicitaties worden strikt konfidentieel behandeld.

S.O.V. - Asiento

Vraagt voor onmiddellijke indiensttre

A. **Een typiste**
B. **Een kok**

Inlichtingen

A. M. Roger telf.: 9-3812
B. R. Prinsen telf.: 9-3817

CURACAO INTERNATIONAL TRUST COMPANY N.V.
HANDELSKADE 8 . P.O.BOX 812 . CURACAO . NETHERLANDS ANTILLES

vraagt voor een van haar medewerkers

een ruim woonhuis

in een representatieve omgeving

Vooruitbetaling huur voor een jaar, geen bezwaar.

Aanbiedingen voorzien van prijs en opgave aantal kamers enz., kunt U richten aan de afdeling Personeelszaken.

Schlumberger

WANTED

Accountant, Female or Ma

Minimum age: 25

If you are looking for a well paid job in accounting excellent benefits and if you have a M.B.A. certi (Middelbare Bedrijfsadministratie) or equivalent or have experience in industrial accounting we may hav opportunity for employment for you.

Please apply in writing to:
Schlumberger N.V. Curacao Plant
P.O. Box 818
Reference A.

Your application will be handled as strictly confidential. Please include curriculum vitae as well as your telep number in your application.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

CURAÇAO

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend dat krachtens Beschikking van de Minister van Economische Zaken de hoogst toelaatbare verkoopprijzen ten aanzien van het produkt cement (portland), merk " cemento Costa Rica ", ingaande **7 SEPTEMBER 1981,** als volgt zijn vastgesteld voor wat betreft het eilandgebied **CURACAO**

		per zak 42.5 kg netto merk " Cemento Costa Rica ".
Aannemer bij kontante betaling	:	Nafl. 9,68
Aannemer op krediet	:	Nafl. 9,78
Partikulier kontant	:	Nafl. 9,78
Partikulier krediet	:	Nafl. 9,88

Hoofd E.C.P.

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege maakt hierbij bekend, dat er bij voldoende deelname in de maand oktober 1981 zal worden aangevangen met de navolgende Eilandelijke Leergangen t.w.

Personeelswerk en Maatschappelijkwerk

Toelatingseisen:

a. Minimu leeftijd 18 jaar,
b. In het bezit zijn van een Mulo A of B diploma,
c. Mavo IV
d. Kinderbescherming A en B of
e. een gelijkwaardige opleiding als bovengenoemd.

Inschrijving onder overlegging van de nodige bescheiden vanaf heden t/m 30 september 1981, tijdens kantooruren bij de Dienst Onderwijs en Kultuur, Schouwburgweg z/n.

Het kursusgeld bedraagt fl. 250,— per jaar betaalbaar in 10 maandelijkse termijnen van fl. 25,—

Kursusduur 3 jaar.

f. 570

cash

Premier 10 jaar garantie op de kuip.

KOOYMAN

Dominguito - Santa Maria - Santa Rosa - Zeelandia

Paranda

HOW, WHEN & WHERE TO WINE, DINE, DANCE AND BE ENTERTAINED IN CURACAO

Enjoy the exciting atmosphere of the HILTON where there's always SOMETHING going on !

TORY WINTER
with his Romantic voice will sing for you in the Willemstad Supper Club & Tambu Lounge. Dance music by Norman Moron and his Combo.

Thurs: **Shipwreck Barbecue Party & Folkloric show at the Pisca Fort... 7:30 p.m.**
Sat: **Showtime in Willemstad Supper Club & Tambu Room 10:00 p.m. to midnight.**
Sun: **International Buffet & Showtime in Willemstad Club 10:00 p.m. (no Rijsttafel).**

PISCA BAR is open & alive from 11 p.m. to 1 a.m. CASINO wheels & deals every nite from 9. GOURMET DINING and INDONESIAN RIJSTTAFEL, plus show nitely at 10:00 p.m. except Thursday in the WILLEMSTAD SUPPER CLUB.

HILTON INTERNATIONAL CURACAO
HOTEL AND CASINO
For reservation phone 25000

Fabulous Frommer Frolics

THURSDAY AT EIGHT.... Calypso Night with the "Jump Up" music of the KLM Steelband.

SATURDAY AT EIGHT.... Caribbean Night with Cuminda Criollo and featuring the colorful group "Nos Antilla".

SUNDAY AT EIGHT.... Mexican Night with A la Carte dinner and Mexican music by Mariachi Fortuna.

SUNSET HAPPY HOUR.... Your favorite cocktail prepared by our expert mixologists. Live music. All drinks half price. Daily (incl. Saturday) from 6 - 7 pm.

WINE & CHEESE DANCING PARTY... Next Friday September 18th at 9:00 p.m. Lots of wine, cheese and dancing. Show with LOCAL Brotherhood of Man.

BEER & HERRING FESTIVAL....
Sunday September 13th from 10 am - 5 pm.

Hotel Arthur Frommer

LA CAVE DE NEPTUNE PROUDLY PRESENTS

The fantastic voice of...
RONEY ARMBRISTER

Showtime: Weekdays 11p.m. Friday & Saturday 10:30p.m. & 12:30a.m. Cover charge fls. 7,– sumption fls. 11,– p.p. Live music by Plaza your dancing pleasure.

The Penthouse Dining Room & Lounge. For a drink atop of Willemstad. Sensational view. daily from 5p.m. to 12:30a.m.

BBQ Fiesta on friday around the pool from 7:30 10:00p.m. with dance music.

Italian Buffet: every Tuesday from 7:30p.m. -

KINI KINI BAR: Happy Hour daily from 6 - 8 p.m. tainment by Tropical Combo and Magic fingers at the piano from Monday to Friday.

Curaçao Pla
Hotel & Casino

READ PARANDA TO KNOW WHERE AND WHEN TO WINE, DINE AND BE ENTERTAINED

ROYAL TREATMENT AT THE "PRINCESS"

HAPPY HOUR: from 6:00 - 8:00 p.m. daily in the Troepiaal Lounge, pay for one drink and get the second one on the house.

WEDNESDAYS: 8 - 12 p.m. our new happening "The Love Boat Party" in the Lampi Room.

FRIDAYS: 8 - 10 p.m. The Tropical Nite; local food buffet served on the terrace with music of "Hermanos Duques" and the Latin American discotec.

SATURDAYS: 8:00 - 10:00 B.B.Q. Nite; a succulent B.B.Q. is served with presentation of the folkloric show of "Dushi Corsow" and dancing music.

SUNDAYS: 12 - 3 p.m. Sundays Matinee; relax in a tropical atmosphere with live steelband music and a light Lunch Buffet. From 5 - 11 p.m. "Reflection Time" with the Three Voices & Company in the Lampi Room.

Princess Beach
HOTEL & CASINO - TEL. 614944
Where the price is welcome and the welcome is priceless.

TAKE HOME SOME TODAY!
super
TA MIHO
ICE CREAM — MILK — JUIC

Enjoy **Coca-Cola**
Anywhere! Anytime! Anyhow!

Apollinar
THE QUEEN OF TABLE WA

AMSTEL
THE ONLY BEER IN THE WORLD BREWED WITH DESTILLED SEAWATER!

AMSTEL E SERBES MAS PURU NA MUNDU!

EN EL CORAZON DE PUNDA
San Marco
RESTAURANTE ITALIANO
con su sabrosa Pizza - Veneciana
Restaurante abierto: 11:30am - 3pm y 6:30pm - 10pm.
Columbusstraat 7 - Telf. 612988.

make your evening enjoyable ... ask for White Label !
DEWAR'S "White Label"
it never varies

HEALTH FOOD STORE from 9 — 12:30 & 3:00 — 6:30
Fresh baked bread Friday
HARMONIA
Orionweg 12 — behind ABN Bank
Op Monda Satu
VEGETARIAN RESTAURANT from 12 - 2 & 6 - 10pm

RYSTTAFEL Restaura Indone
Nasi Rames, Nasi Goreng Rijsttafel at Lunch, tafel evenings. Open from 12 p.m. to 3 p.m. and 6 p.m. to 11 p.m. Reservations tel. 612915. Clo Sundays. Airconditioned.

ANTONIO serves dinner every nite from 6 to 2 ayem. Take out too! A La Parrilla Lomitu, Flank Steak, Porkchop.
DE FLES
Schottegatweg West 367.

CHATEAU SUISSE
FOR DELIGHTFUL DINING...
Escargot - Shrimp - Quiche - Onion Soup - Lamb - Fondue - Schnitzel - Steak - Snapper - Salads. Fantastic desserts and great coffee. Try Us... you'll like Us! Reservations, please. Open from 5 p.m.
PENSTRAAT 5 - TEL.: 55418.

CINELANDIA
"Dead Weekend"
Thurs 7 & 9
"Disciples of Shaoline"
Fri. Sat. 7 & 9 Sun 9
"Naked came the Stranger" part 1
Fri. & Sat. midnight
"Fist to Fist"
Sun 7pm

GOLDEN DRIVE-INN
"El Tahur"
Fri. Sat 9 & 12midnght
"Este Juego loco loco"
Sund 7pm

THEATER
"Julio
"Me olvide
Fri. Sat.
Sun.
at 12

ADVENTURE LOVE AND FUN!
This weekend on our latest selection of video tapes.
polytronica
Schottegatweg Oost 36

PHARMACY
PUNDA
Sept. 11, Antilliana, Cas Coraweg-76200
Sept. 12, Cerrito, Promenade-Tel. 36571
Sept. 13, Del Pueblo, Tel.: 612444
OTRABANDA
Sept. 11 Central, Breedestr. 45 - 23281
Sept. 12 Pueblo, Breedestr. 82 - 25333
Sept. 13 Curaçao, Breedestr. 187 - 25837

SHELL GASOLINESTATIONS
SEPTEMBER 13th.
Craz - Isa - Van der Dijs - Canword Coop. Transport - De Jongh - Galmeijer De Lanoi - Jansen - Mauricio - Salinja De Ruyterkade - Rio Canario - Gasparito Colon - Mundo Nobo - Cerito - St. Rosa St. Maria - St. Helena.

Budg Rent a
BUDGET'S
In the airport terminal phone 83466
MAIN OFFICE 83466
HOTEL HOLIDAY INN 25440 - 25400
HOTEL PRINCESS ISLES 614920 - 614944

FORMATIEWEEK OVER FASCISME IN LATIJNS-AMERIKA

Mensenrechten-Comité herdenkt val Allende

Denk nooit hier kan dat niet’

JAAR gelden, op 11 september 1973, kwam er in Chili een militaire junta aan de macht. Dit ge- na een van de bloedigste militaire opstanden, die Latijns Amerika ooit heeft gekend. Salvador de, de constitutionele president, die in 1970 in vrije verkiezingen door het volk was gekozen, door de militairen vermoord. Het nationale congres werd door de junta naar huis gestuurd, alle eke partijen werden buiten de wet geplaatst en de kiesregisters werden verbrand. De vakbonds- satie CUT (Central Unica de Trabajadores) werd ontbonden. De militairen hieven bijna alle pers- en op, sloten de radiostations en legde beslag op de televisiekanalen. Ze verrichtten ontelbare keurige arrestaties, ze martelden en fusilleerden. Ze deporteerden duizenden Chilenen naar concen- kampen of zetten ze het land uit. De wereld – althans het overgrote deel daarvan – reageerde met verbijstering. De junta maakte op wrede wijze een einde aan de legendarische democratische tie van het land.

as bestaat, wanneer een e als het Chileense zich ge- tijd weet te handhaven, het gevaar dat de aanvan- verontwaardiging luwt. zijn nieuwe gruwelen, die de acht vragen. De wereld gewend aan het gezicht de junta en heeft naarmate jaren verstrijken, de neiging vergeten dat de militairen de ht hebben gegrepen op een adige manier. De militai- zelf proberen dat gewen- proces van de wereld na- lijk te bevorderen. Ze doen es aan om zich naar buiten een schijn van legaliteit te haffen. De leider van de , Augusto Pinochet, liet begin dit jaar in de kathe- van Santiago beëdigen als dent. Hij zetelt nu in het dentiële Moneda-paleis, dat de militairen is gerestau- nadat ze het bij de staats- hadden gebombardeerd. hoe de militairen zich draaien of keren, hun re- kan nooit legaal worden. wereld moet zich dat blij- realiseren. En evenzeer moet blijven bedenken, dat de eden van de Chileense en niet beperkt zijn ge- tot die rampzalige elfde er. Ze worden dag in aan het volk begaan, cht jaar lang.

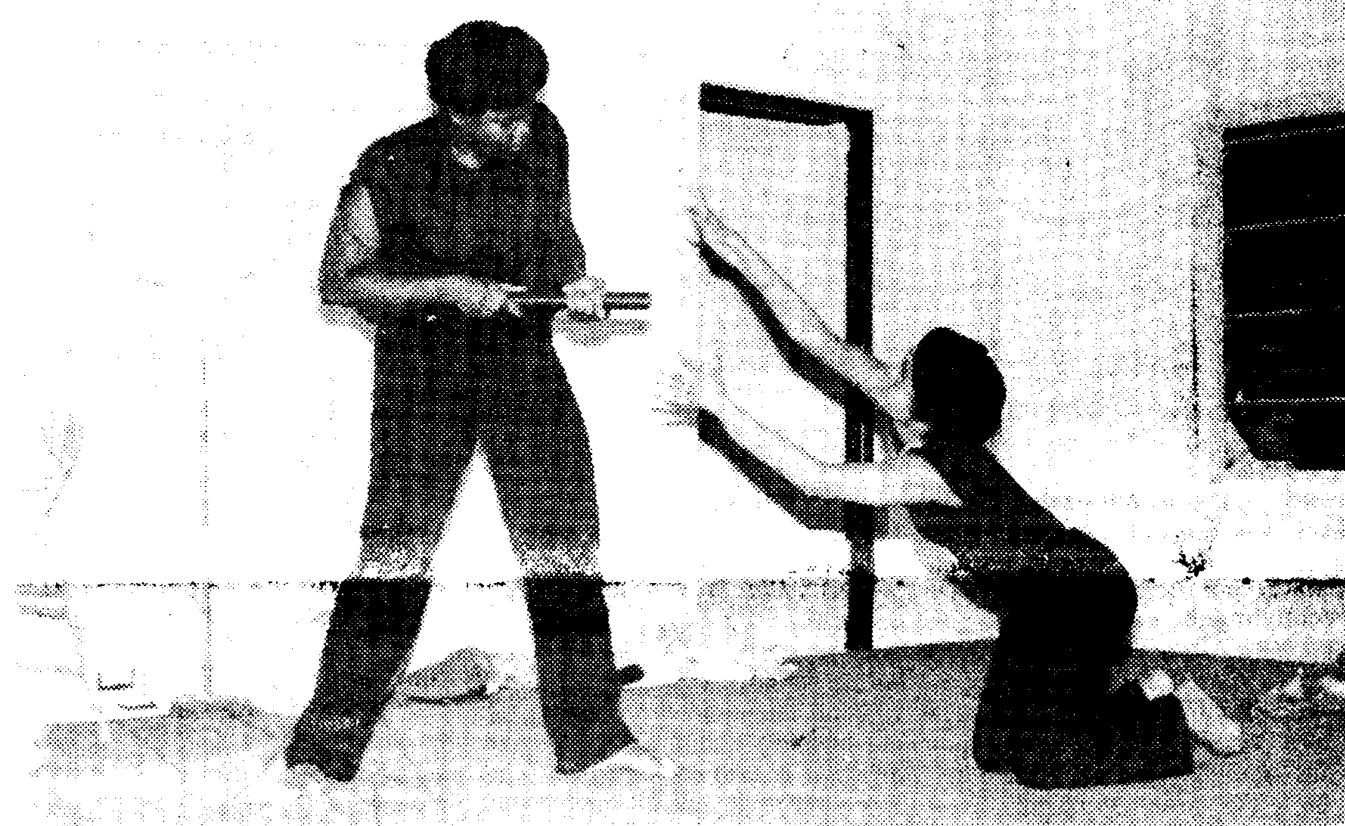
RMATIE

onze eigen bevolking nog nadrukkelijk te wijzen op realiteit, heeft het 'Komité Derechonan Humano', in van dit jaar opgericht op açao, van zes tot en met elf ember een activiteitenweek ganiseerd. Twee leden van Comité, Charles do Rego en ley Lamp, gingen in een rek met de Amigoe nader op het hoe en waarom van herdenkingsweek.

Eén van de doelstellingen van Comité voor de Mensenrech- , zegt Charles do Rego, „is verschaffen van informatie de bevolking. Met name in- atie over de schending van mensenrechten in de wereld. grootste aandacht gaat bij uit naar de landen in eigen regio, het Caribisch ied en Latijns-Amerika. In het kader daarvan leek het ons zinvol om naar aanleiding van de gebeurtenissen in Chili in september 1973, een informatieweek te organiseren.”

FASCISME

In deze week werd niet uitsluitend stil gestaan bij de val van Allende. Do Rego: „Wat we centraal hebben willen stellen, is de ontwikkeling van het fascisme in het Chili ná Allende. En het fascisme in andere landen in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied. Het Chileense volk is niet het enige, dat wordt

Op zondagavond aan het begin van de herdenkingsweek, werd naast een informatieve inleiding met vertoning van dia’s, een cultureel programma gebracht. Ondermeer traden op Gibi Basilio met Teatro Foro. Vrijdagavond in het gebouw van het 'Kranshi Bieu' in Otrobanda, wordt dit culturele programma herhaald.

onderdrukt door een fascistisch regime. Het fascisme heeft in Latijns-Amerika alarmerende vormen aangenomen.”

Niet alleen in Chili, maar ook in landen als Bolivia, Argentinië en Uruguay werd elke vorm van democratie aan de kant geschoven. De macht kwam in handen van veelal militaire regimes, die er dagelijks blijk van geven dat ze de 'Universele Verklaring van de Rechten van de Mens' (aangenomen door de Verenigde Naties op 10 december van het jaar 1948) aan hun laarzen lappen. Zulke regimes waren er al jaren in andere landen van Latijns-Amerika: Paraguay, Honduras, El Salvador, Guatemala....

INVLOED HIER

„We willen proberen”, zegt Stanley Lamp, „om de Curaçaose bevolking meer te betrekken bij wat er in deze landen aan de hand is. We willen dat doen door de mensen te informeren over de ontwikkelingen, die daar aan de gang zijn, door ze duidelijk te maken wat het betekent te leven in een land zonder vrijheid.”

Het 'Komité pa Derechonan Humano' acht het ontzettend belangrijk, dat de bevolking hier zich bewust is van de gruwelijke situatie in tal van landen in de buurt. „Vooral”, stelt Lamp, „omdat we ervan uitgaan dat de huidige ontwikkelingen in Latijns-Amerika óók van invloed zijn en steeds meer zullen zijn op onze eigen sociale en politieke situatie. We kunnen ons niet isoleren van de internationale situatie.”

September 1973. De generaals die de staatsgreep in Chili uitvoeren, geven het bevel het hele land bezetten. Tienduizend soldaten beginnen "Operatie Djakarta". De soldaten gaan op jacht naar de vijand". De bestorming van het vaderland levert een huiveringwekkend resultaat op.

SCHRIKAANJAGEND

Tóch gebeurt dat, vindt hij, hier nog veel te veel. „Ik vind het vaak schrikaanjagend. In Latijns-Amerika en in het Caribisch gebied zijn er allerlei ontwikkelingen bezig, die enorme gevolgen kunnen hebben voor de hele regio. Maar je krijgt de indruk, dat van dat alles hier helemaal niets doordringt. Terwijl het toch van het grootste belang is, dat we solidair zijn met de andere volkeren in Latijns-Amerika. Sámen hebben de volkeren van Latijns-Amerika en het Caribisch gebied de enorme taak om zorg te dragen voor een fatsoenlijke ontwikkeling. Een redelijke toekomst is alleen maar mogelijk met steun van elkaar. Samen moeten we strijden tegen de gemeenschappelijke vijanden zoals onderontwikkeling en imperialisme.”

GEVAARLIJKE HOUDING

Veel mensen op Curaçao zijn niet bijster geïnteresseerd in situaties als die in Chili vanuit een houding van 'dat kan hier nooit gebeuren'. Lamp en Do Rego noemen zo’n houding levensgevaarlijk. „Juist zo’n houding maakt, dat een volk zonder dat het er ook maar enigszins op verdacht is, door het fascisme kan worden overvallen. Chili zelf is daar een schrijnend voorbeeld van. Ondanks talrijke aanwijzingen, dat de fascistische krachten zich aan het bundelen waren, suste de bevolking zich in slaap met de gedachte aan de lange democratische traditie van het land. Het Chileense leger had zich toch immers altijd keurig opgesteld? Nou, kijk wat er gebeurd is. Het Chileense leger heeft een bloedbad aangericht. Het regime van Pinochet is een van de wreedste van Latijns-Amerika....”

De Chilenen hebben zwaar moeten boeten voor hun blindelings vertrouwen in de stevigheid van de democratie in hun land. Geen enkel volk kan zich het geloof permitteren, dat hun maatschappij een soort 'ivoren toren' is, die nooit of te nimmer kan worden bereikt door de golf van het fascisme.

Oók de Curaçaose bevolking niet. „Denk alleen maar eens aan het onlangs uitgekomen rapport van de commissie-Gorsira over ons politiecorps. Werd daarin niet gesignaleerd, dat wanneer de zaak niet in de hand wordt gehouden, de structuur van het politiecorps op den duur een gevaar kan gaan inhouden voor onze rechtsorde....?” Tegenover fascisme is een voortdurende waakzaamheid geboden.

> ...op een morgen
> stond alles in brand
> op een morgen
> sloegen er vlammen
> uit de aarde en
> verslonden de mensen
> sindsdien is er
> vuur, is er kruitdamp
> sindsdien vloeit
> er bloed.
>
> **P. Neruda**

WERKGROEP

Het initaitief van het Comité voor de Mensenrechten om een informatieweek te houden over het fascisme in Latijns-Amerika, werd verder uitgewerkt door een speciale werkgroep. Deze bestond uit een viertal leden van het Comité – Mila Palm, Orlando Cuales, Charles do Rego en Stanley Lamp – en een drietal vrijwilligers: Carla Giskus, Greta Trapenberg en Jacqueline Cras. „Maar”, zegt Charles do Rego, „er hebben ook nog een heleboel andere mensen meegeholpen. Zo hebben Fifi Rademaker, Carel van der Meulen en Egbert Ridderplaat hulp verleend bij het opzetten van de expositie.”

Posters, krantenknipsels, foto’s, die enerzijds de gruwelen van het fascisme laten zien, met zijn onderdrukking, zijn martelingen, de bewust in stand gehouden onderontwikkeling en armoede van het volk – en anderzijds het verzet tegen dit alles uitschreeuwen.

EXPOSITIE

Deze expositie werd de afgelopen week op drie verschillende plaatsen op Curaçao gehouden, op 6 en 7 september in het gebouw van de Credit Union San Pedro op Banda Bou, op 8 en 9 september in Sentro Deportivo Korsou en op 10 en 11 september in het gebouw van 'Kranshi Bieu' in Otrobanda. Door de mobiliteit van de expositie is een groot deel van de Curaçaose bevolking zonder al te veel moeite in staat geweest te komen kijken naar de foto’s en de posters waarin het drama in Chili en in andere landen, waar het fascisme woedt, treffend in beeld werd gebracht.

Tevens werden „slides” vertoond van de staatsgreep in Chili en van gebeurtenissen, die daaraan vooraf gingen. Deze dia-serie werd samengesteld door Gladys do Rego. Uit de beelden komt duidelijk naar voren, hoe de krachten in Chili, die terugwilden naar een situatie van 'privileges voor enkelen, uitzichtloosheid voor het volk' zich organiseerden om de volksregering van Salvador Allende te ondermijnen en uiteindelijk ten val te brengen. De dia’s laten zien hoe verraderlijk hun spel was. Bijvoorbeeld op de dag, dat een groep vrouwen met een 'Mars van Lege Pannen' demonstreerde tegen de regering van de Unidad Popular. Door het beleid van Allende zouden ze honger lijden.... Echter, géén van de vrouwen die deze 'protestactie' op touw hadden gezet, kende armoede of honger. Niet onder regeringen vóór die van Allende, niet onder dé regering van de Unidad Popular. Het waren welgestelde dames, die op deze wijze hun steentje bijdroegen aan de verzieking van het klimaat in Chili en aan de ondergraving van de gekozen regering.....

CULTUREEL PROGRAMMA

Op 6 september werd in het gebouw van de Credit Union San Pedro, na de officiële opening van de tentoonstelling en na een informatieve inleiding, een cultureel programma gebracht. Charles do Rego: „Ook hiervoor hebben we medewerking gekregen van diverse mensen. Stanley Cras, Gibi Basilio en Teatro Foro traden bijvoorbeeld op. 'Grupo kanto di Protesta' bracht protestliederen. Verder werkte het Salsbach Jazz Trio mee.” De belangstelling zondagavond bleek overweldigend te zijn.

Op 7 september werd in Landhuis Ascension een voorstelling gegeven van 'Un Anochi Largu', een stuk geregisseerd door Burny Every en gespeeld door Rina Penso, Laura Quast, Mila Palm en Greta Trapenberg. 'Un Anochi Largu' werd enige maanden geleden al een aantal malen gespeeld. Dat het deze week nogmaals is gebracht, heeft te maken met het feit, dat het stuk volledig past in de informatieweek over het fascisme. **Het stuk speelt zich af in een** concentratiekamp ergens in Chili. Vier vrouwen, politieke gevangenen van het Pinochet-regime, maken in hun cel een gruwelijke nacht door. Voor één van de vier is het de laatste nacht... Oók 'Un Anochi Largu' geeft duidelijk de sfeer van het faascisme weer: de kans om op elk willekeurig moment opgepakt te worden, zonder dat je weet waarom; de martelende onzekerheid, wat gaan ze met je doen, de moeite van een proces wordt dikwijls niet genomen; de voortdurende intimidatie van de bewakers, de angst.....

SPECIALE GAST

Op 11 september wordt in het gebouw van het 'Kranshi Bieu' het culturele programma van zondagavond nog eens dunnetjes over gedaan. „Maar”, legt Do Rego uit, „op die eigenlijke herdenkingsdatum van de staatsgreep in Chili, én op de 10e wilden we toch meer de nadruk op informatie leggen.”

Als speciale gast op de bijeenkomsten op deze twee avonden, nodigde het 'Komité pa Derechonan Humano' Doctor Edgardo Condeza uit, een Chileense arts en hoogleraar, die nu in Colombia woont. Condeza, directeur van het Centro de Estudios Latinos Americanos (CELA) is één van de leiders van de Socialistische Partij van Chili, de partij die vroeger werd geleid door Salvador Allende. „We hebben Doctor Condeza gevraagd te komen spreken over de situatie in zijn land. Het is de bedoeling, dat daarna een discussie volgt....”

Eigenlijk zou er een voortdurende discussie nodig zijn over situaties, zoals die in Chili. Het fascisme in Chili of waar dan ook ter wereld, mag niemand koud laten. Regimes, die het volk van een land onderdrukken, moeten onophoudelijk worden aangeklaagd. Ook door de bevolking hier. Want als een volk in een ander land gedood en mishandeld wordt, als de meest elementaire rechten van de mens worden vertrapt en verloochend, dan betekent stilzwijgen en ongeïnteresseerdheid lafheid of medeplichtigheid.

"Tegenover fascisme is voortdurende waakzaamheid geboden"

Het voornaamste doel van het 'Comité pa Derechonan Humano is het bevorderen van de mensenrechten in de wereld en van de solidariteit tussen de volkeren. Charles do Rego (foto): „Daarom ziet het Comité het als één van zijn belangrijkste taken om de Curaçaose bevolking informatie te verschaffen. Met name over de schending van de mensenrechten in de wereld. Onze aandacht gaat hierbij vooral uit naar ons eigen land en de landen in onze regio.”

Restaurant Rust & Burgh

Ons weekmenu dat vandaag 11 september ingaat:

Beef Fried Rice
Ice Melon — f. 12,–

Voor reserveringen: tel. 93817 - 93330

Perfume-Cologne-Cosmetics
LE BEAU GESTE
Voor de meest gerenommeerde merken
Curaçao-Aruba-St. Maarten

Fernando Pessoa

De vier gezichten van het zuivere gedicht

DE DICHTER FERNANDO Pessoa werd in 1888 in Lissabon geboren, verhuisde in 1896 naar Durban (Zuid-Afrika) en keerde op zeventienjarige leeftijd in 1905 terug naar Lissabon, waar hij tot zijn dood in 1935 (aan een alcoholvergiftiging) leefde. Een biografie die eigenlijk in geen verhouding staat tot wat hij aan literair werk naliet. Eén van de bijzonderheden aan Fernando Pessoa is het feit dat hij zijn gedichten schreef onder vier verschillende namen. En dan niet - zoals wel vaker voorkomt - als pseudoniem: veeleer is er sprake van vier verschillende dichters, van heteroniemen (namen van anderen). Elk van de vier dichters die Pessoa in zich verenigde en die zich in hem uitten, is een duidelijk ander persoon, heeft een andere stijl, een ander woordgebruik, kortom: is een andere dichter.

Zo zijn er, naast Fernando Pessoa zélf, Dr. Ricardo Reis (geboren in 1887, arts, opgevoed op een jezuïtencollege en als balling wonend in Brazilië), Alvaro de Campos (geboren in 1890, Angel-saxisch georiënteerd, scheepsbouwkundig ingenieur in ruste, wonend in Lissabon) en Alberto Caeiro (geboren in 1889 en aan T.B. overleden in 1915, die slechts lager onderwijs genoot en op het platteland inwoonde bij zijn bejaarde tante). Alberto Caeiro is de leermeester van de andere dichters, die elkaar kennen en met elkaar polemiseren over hetgeen ze schrijven.

Hoe precies dit verschijnsel uit te leggen is niet duidelijk: er zou sprake kunnen zijn van abberaties in de persoonsstruktuur van Pessoa. Maar de ene keer is het alsof er werkelijk een ander d.m.v. Pessoa schrijft, de andere keer zegt Pessoa zelf dat hij in Alvaro de Campos *"alle emotie die ik noch mijzelf gun noch het leven"* legde (een bewust proces! Dr. Ricardo Reis krijgt dan de geestelijke discipline mee, terwijl Alberto Caeiro meer de dichter is van de dramatische depersonalisering). Feit is ook dat elk van de drie heteroniemen enkele biografische gegevens gemeen heeft met Pessoa: het is alsof Pessoa zijn eigen leven over hem uitsmeerde, zich opdeelde in meerdere dichters.

Tenslotte zou het ook mogelijk zijn dat Pessoa, uit een soort trouw aan zijn stijl, zich bij wisseling van stijl bediende van heteroniemen.

Het werk van Pessoa werd door de Arbeiderspers gebracht onder de titel *"Fernando Pessoa: Gedichten"*. Het bevat naast de originele Portugese teksten een vertaling in het Nederlands van de hand van August Willemsen, terwijl ook enkele prozafragmenten, een bio- en bibliografie en een nawoord zijn opgenomen. De vormgeving van deze uitgave alleen al is een lust voor het oog, is poëtisch te noemen, en noodt tot het opnemen van de geboden gedichten.

Van Alberto Caeiro is -- naast enkele onverzamelde gedichten -- de bundel *"O guardador de rebanhos"* (De hoeder van kudden) opgenomen, heel direkte poëzie zonder overbodige franjes, of zoals Caeiro zèlf het zegt:

Ik geef niet om rijm. Zelden
Ziet men twee gelijke bomen naast elkaar.
Ik denk en schrijf zoals bloemen kleur hebben
Maar minder volmaakt in mijn uitdrukkingswijze
Want mij ontbreekt de goddelijke eenvoud
Van alleen mijn buitenkant te zijn.

Daarbij vergeleken is Ricardo Reis veel meer ingehouden, afgewogen, de intellectueel, dichter van *"Oden"*:

"Senta-te ao sol. Abdica
E sê rei de ti própio."
(Ga zitten in de zon. Doe afstand
En wees koning van jezelf.)

Dit thema van abdicatie komt ook voor bij Fernando Pessoa "zelf". En al is ook de versvorm van Pessoa's eigen gedichten meer verwant aan die van Reis dan aan de stortvloed van woorden van Alvaro de Campos, toch vertoont Campos de meeste overeenkomst met Pessoa. In Campos' *"Sigarenwinkel"* lezen wij:

"Não sou nada.
Nunca serei nada.
Não posso querer ser nada.
A parte de isso, tenho em mim todos os sonhos do mundo."

(Ik ben niets.
Ik zal nooit iets zijn.
Ik kan ook niet iets willen zijn.
Afgezien daarvan koester ik alle dromen van de wereld.)

Daarnaast schrijft Pessoa zelf:

"Ik ben niets, kan niets, volgt niets na.
Ik draag mijn zijn, illusie, waar ik ga."

Soms heb ik mij afgevraagd wat voor zin een tweetalige bundel heeft: óf het origineel is voor de lezer toegankelijk óf slechts de vertaling kan hij lezen. Het uitgeven van een tweetalige bundel wekt de indruk alsof de vertaler tevreden is met zijn werk en het aandurft er het origineel ernaast te plaatsen. Nu, in dit geval mag het van mij! August Willemsen heeft de vier gezichten van Pessoa in passend Nederlands vertaald. Voor de Antilliaanse lezer is het Portugese origineel vanwege de verwantschap tussen Papiamentu en Portugees beslist toegankelijk: het is een lust te kunnen proeven hoe Pessoa speelt met voor ons bekende klanken!

CAREL DE HASETH

Fernando Pessoa: Gedichten
vertaling August Willemsen
De Arbeiderspers, Amsterdam 1978
ISBN 90 295 3320 x

AUTOPSICOGRAFIA

O poeta é um fingidor
Finge tão completamente
Que chega a fingir que é dor
A dor que deveras sente.

E os que lêem o que escreve,
Na dor lida sentem bem,
Não as duas que ele teve,
Mas só a que eles não têm.

E assim nas calhas de roda
Gira, a entreter a razão,
Esse comboio de corda
Que se chama o coração.

Fernando Pessoa
(1931)

AUTOPSYCHOGRAFIE

De dichter wendt slechts voor.
Hij veinst zo door en door
Dat hij zelfs voorwendt pijn te zijn
Zijn werkelijk gevoelde pijn.

En zij die lezen wat hij schreef,
Voelen in de gelezen pijn
Niet de twee die hij geleden heeft,
Maar een die de hunnen niet kan zijn.

En zo rijdt op zijn rails in 't rond,
Tot vermaak van onze rede,
Die opwindtrein, in dichtermond
Ook wel "het hart" geheten.

vert.: August Willemsen

TIO PEPE
de sherry voor fijnproevers
Licores Maduro
Telefoon 76233
MADURO PLAZA

Fernando Pessoa, tekening van José de Almada Negreiros

Nieuwe novelle van G.G. Marquez

Eenvoud siert de meester

EEN NIEUWE NOVELLE van de Colombiaan Gabriel García Márquez is altijd een belangrijke gebeurtenis, temeer als dit zijn eerste nieuwe werk in zes jaar is. (Zijn tot nu toe laatste roman, "De herfst van de patriarch", verscheen in 1975). De schrijver van "Honderd jaar eenzaamheid" mag dan ook niet klagen over belangstelling van uitgevers. "Crónica de una muerte anunciada", zoals de nieuwe novelle heet, is het eerste Spaanstalige boek met eerste oplage van meer dan één miljoen exemplaren en "Kroniek van een aangekondigde dood", de Nederlandse vertaling van de bestseller, was binnen twee maanden klaar.

"Kroniek van een aangekondigde dood" speelt zich af in een typisch Márquez-dorpje, dat men ook aantreft in "Het kwade uur". Het dorpje (Sucre?) is een vrij gesloten gemeenschap, waar iedereen alles van iedereen weet en waar er een belangrijke rol speelt. Er heerst een Caraibisch klimaat en één keer per week komt een boot langs. Als de bisschop langskomt, stapt hij niet uit, maar zegent hij het dorpje vanuit zijn schip.

Evenals in "Het kwade uur" hangt in "Kroniek van een aangekondigde dood" een beklemmende sfeer. Op de fatale dag weet iedereen dat de tweelingbroers Pablo en Pedro Vicario onderweg zijn om Santiago Nasar te vermoorden. Na een gigantische trouwpartij (alleen de bloemen die ter versiering in de kerk waren neergezet, waren evenveel waard als veertien eersteklas begrafenissen!) wordt Angela Vicario in de huwelijksnacht door haar gloednieuwe echtgenoot, Bayardo San Román, terugbezorgd bij haar ouders, omdat zij geen maagd is. Haar tweelingbroers Pablo en Pedro Vicario moeten de verloren eer van hun zus wreken en Santiago Nasar, de schuldige, vermoorden.

Zij slijpen hun messen, bazuinen rond dat ze Santiago Nasar gaan vermoorden en het onvermijdelijke gebeurt. De eer van de familie is gewroken, maar het mysterie blijft. Santiago Nasar kon onmogelijk de schender geweest zijn van Angela, want zij zijn nooit samen geweest, maar wie was het dan wel? En waarom wees Angela hem aan? Was er wel een Don Juan in het spel?

De ik-verteller, die 27 jaar na de fatale gebeurtenissen, gesprekken voert met de betrokkenen komt er niet achter. Hij kan hoogstens voor een epiloog zorgen. Nadat Angela haar echtgenoot bijna tweeduizend (!) brieven geschreven heeft, die hij overigens nooit opende (laat staan beantwoordde !), keert hij weer bij haar terug.

Met dit ongelooflijk aantal van bijna tweeduizend brieven, resultaat van 27 jaar onafgebroken brieven schrijven, zijn wij terechtgekomen bij een van de kenmerken van Gabriel García Márquez nl. de overdrijving. **Ook in "Kroniek van een aangekondigde dood" speelt de mythologisering een belangrijke rol.**

Zo zou volgens de overlevering de fataal gewonde Santiago Nasar meer dan honderd meter gelopen hebben, gestruikeld zijn en toen weer opgestaan zijn en *"Hij was zelfs zo zorgzaam om met zijn hand het stof van zijn ingewanden af te vegen"!* De gigantische trouwpartij en de elf maanden die Pedro Vicario na zijn misdaad wakker bleef, zijn andere staaltjes van overdrijving.

Ook het noodlot, een steeds terugkerend thema in het oeuvre van Gabriel García Márquez speelt een prominente rol in "Kroniek van een aangekondigde dood". Dat een zo aangekondigde dood zonder slag of stoot plaatsvond was een rampzalige samenloop van omstandigheden.

Coordinator
Carel de Haseth

Iedereen in het dorp wist dat de tweelingbroers van Angela onderweg waren om Santiago te vermoorden. Alleen het slachtoffer en zijn familie wisten van niets. Zelfs de moeder van Santiago, die ondanks het feit dat ze al in geen jaren op straat kwam, altijd het eerst van iedereen in huis van alles op de hoogte was, zag de bui niet hangen. Een waarschuwing, die in een envelop onder de deur was geschoven, werd over het hoofd gezien. De dienstmeisjes waren gewaarschuwd, maar ze dachten dat het dronkemanspraat was, en ze sloegen de waarschuwing in de wind. Zijn vrienden waren op het laatste moment gewaarschuwd, maar Santiago koos een andere weg naar huis. "Het noodlot maakt ons onzichtbaar", schreef de rechter van instructie in de kantlijn van het proces-verbaal.

Naast enkele prachtige namen, zoals Divina Flor, María Alejadrina Cervantes, en Escolástica Cisneros, komt er ook een zeer bekende figuur voor in "Kroniek van een aangekondigde dood", nl. kolonel Aureliano Buendía, de roemruchte kolonel uit "Honderd jaar eenzaamheid". Generaal Petronio San Román, de vader van de ongelukkige bruidegom, zou tijdens de nederlaag bij Tucurina kolonel Aureliano Buendía op de vlucht hebben gejaagd.

Overigens is de moeder van de eerder genoemde Bayardo San Román, een ex-schoonheidskoningin uit Curacao, die een Spaans spreekt dat nog doorspekt is met Papiamentoe.

Met "Kroniek van een aangekondigde dood" keert Gabriel García Márquez terug naar de stijl van een van zijn eerste boeken: "De kolonel krijgt nooit post". De stijl van "Kroniek van een aangekondigde dood" is spaarzaam, bijna journalistisch. De barokke uitbundigheid van „Honderd jaar eenzaamheid" heeft plaats gemaakt voor trefzekere eenvoud.

"kroniek van een aangekondigde dood" is een betoverend meesterwerkje.

WALTER PALM

Gabriel García Márquez: "Kroniek van een aangekondigde dood" (Oorspronkelijke titel: "Crónica de una muerte anunciada")
Vertaling Mariolein Sabarte Belacortu
Meulenhoff Nederland b.v., Amsterdam

GABRIEL GARCIA MARQUEZ

Huzarenstuk van Puig

Roman met alleen dialogen

DE ARGENTIJN Manuel Puig geniet bekendheid om zijn opmerkelijke verteltechnieken. Zo is in de al eerder op de Boekenpagina gerecenseerde "Boquitas Pintadas" de hoofdpersoon al dood en wordt het heel verhaal uitgewerkt aan de hand van dagboekfragmenten, brieven, stukjes radiouitzending en liedjesteksten.

"Maldición eterna a quien lea estas páginas", de nieuwste roman van Manuel Puig, bestaat uitsluitend uit dialogen tussen twee personen: Juan José Ramirez, een 74-jarige Argentijn die in een ziekenhuis ligt in New York, en Larry John, een 36-jarige Amerikaan die oudere mensen gezelschap houdt.

De roman bestaat uit twee gedeeltes. In het eerste deel wordt de vertrouwensbasis gelegd voor de relatie tussen Larry en Ramírez. Zo op het eerste gezicht passen ze goed bij elkaar. Beiden zijn sterk sociaal geengageerd, maar missen sociale vaardigheden. Beiden zijn workalcoholics, die opgingen in hun werk en hun vrouw resp. gezin verwaarloosden. Beiden zijn ze ook op een dood spoor. Ramírez is een paranoïde politieke vluchteling, die gezin en geheugen verloren heeft. Larry is historicus, maar heeft geen zin meer in lesgeven en zijn alcoholistische vrouw heeft hem verlaten.

Op één punt zijn Larry en Ramírez echter elkaars tegenpolen. Larry is een "Ik ben O.K., jij bent O.K."-"type": hij stelt geen eisen aan anderen, en accepteert dat ook niet van anderen. Zijn vrijheid is hem lief, zozeer zelfs dat hij geen kinderen wil. Ramírez daarentegen is een paternalistische, autoritaire Zuid-Amerikaan, die 't liefst 'n strenge vader zou willen zijn voor de jongere Larry.

Dit verschil in geaardheid, dat in het eerste deel van het boek nog sluimert, komt in het tweede deel van het boek tot uitbarsting en zorgt voor een anticlimax. Aanvankelijk lijkt alles pais en vree in het tweede deel. De studie van Larry van de vier boeken van Ramírez voorloopt voorspoedig en zelfs universiteiten tonen belangstelling voor het onderzoek. Larry is in de wolken met het lichtpunt in zijn vastgelopen carrière. Maar alle plannen lijden schipbreuk als Ramírez erop staat dat Larry samen met hem naar Palm Springs in California vertrekt, en zijn carrière-kansen in Montreal opgeeft.

Larry weigert en blijft in New York. Ramírez gaat naar Palm Springs, waar hij enkele dagen later overlijdt. De vier boeken, waar Larry zijn onderzoek op zou baseren, schenkt hij aan 't ziekenhuis in Palm Springs. Larry probeert de boeken nog terug te krijgen, maar dat mislukt. Zo doende blijft Larry aan het slot van "Maldición eterna quien le estas páginas" verdoemd achter in New York.

"Maldición eterna a quien lea estas páginas" is een levens... boek. Niet alleen komen de hoofdfiguren overtuigend over, maar vooral de dialogen, hun vernuftig gebruik van stilte, zijn springlevend. Dialogen moeten natuurlijk klinken. Dat dit zelfs voor bekende auteurs moeilijk is, blijkt bij Jan Siebelink. Dat het wel degelijk kan, sterker nog, dat men een uitmuntend boek kan opbouwen met uitsluitend dialogen, bewijst Manuel Puig met "Maldición eterna a quien lea estas páginas".

WALTER PALM

Manuel Puig: "Maldición eterna a quien lea estas páginas" (Seix Barral)

Kort Bestek

Antillen Review

Enige tijd geleden verscheen het vijfde nummer van *Antillen Review* met daarin als gebruikelijk een grote variëteit aan artikelen. Extra aandacht wordt gegeven aan het onderwerp luchtvaart: artikelen over Winair, de ALM en Eastern met daarnaast financieel-economische beschouwingen, het 250 jarig bestaan van de synagoge, het Paradise Village project, vrouwenemancipatie en literatuur, om maar een paar onderwerpen te noemen.

Antillen Review heeft al bijna een jaargang volgemaakt (het laatste nummer van de eerste jaargang zal op 24 september verschijnen) en is in die tijd steeds keurig op tijd verschenen. De vormgeving is degelijk en maakt het lezen prettig, terwijl vooral de laatste nummers kwalitatief een goed peil bezaten. Het bezwaar dat een tweemaandelijks tijdschrift vaak achterloopt op de gebeurtenissen van alle dag is de laatste nummers ook zeer redelijk opgevangen! Dit al maakt *Antillen Review* tot een soort unikum op de Antilliaanse tijdschriftenmarkt: geregelde verschijning en een konstant niveau.

mil karanan di La Diva di musika

Grace Jones, un figura misterioso

EXTRAVAGANTE, tribi, bizar, gustado di panja, y, y figura kontroversial, esaki ta algun denominashon pa GRACE MARIE JONES, un personahe ku un historia stranjo. Apesar di su bon posishon na su isla natal Jamaica huntu ku su famia, toch Grace a disidi pa buska un otro futuro y den e kaminda mas trabahoso.

Grace a nace na Jamaica y tin aña, e ta ser kataloga komo e artista mas extravagante di ultimo añanan, nos por poné riba lista di personahenan manera IGGY POP, DAVID BOWIE y LABELLE ku ta esnan ku a hasi hopi furor ku nan presentashonan theatral/musikal. Apesar di esaki. Grace tin su propio estilo tantu den musika komo den su vestuario. Mundu musikal a konose hopi figura excéntriko e ultimo añanan aki y Grace Jones ta forma parti di esakinan. Aunke e mes no a sinti nunka pa e bira un kantante profeshonal. Su hobbie di modelá y anima kualkier fiesta of aktividat pronto a bira su profeshon, aunke ku esaki nunka a goza di simpatia pa parti di su famia, pasobra segun nan esaki no tabata kuadra ku nan posishon, Grace su famia tabata hopi ligá ku politika y tabata okupa puesto haltu den gobierno. E mes tambe ta ser konsidera un persona intelektual y ku un punto di bista firme, pero segun Grace e no ta mishi ku politika pasobra e kos ey ta stinki y e ta danja henter bo bida y kontamina bo mente!!

GRACE JONES

MODELO

For di edat hoben Grace tabata gusta bisti panja bunita y kana modela na kas of serka su amiguitanan, dia ela bira mas grandi ela disidi pa tuma un kurso na skol y esaki a tres'é te na akademia despwes ku nan a bai biba na New York. Aki Grace a desempeña su mes mas mihor y tabata un logra semper e kier sigi supera su mes y e deseo aki a hibé te Europa. Na Paris, na unda ela bai keda serka su ruman homber Charles, ela sigi ku su empeño y pronto ela hanja atenshon di hopi revista y diseñadornan renombra. E mes no a hanja e desaroyo di su profeshon algu ekssepshonal, aunke hopi hende ta opina ku den e tempu relativamente korto ela bira popular. Grace a viaha hopi tambe y e habilidat ku e tin ku idiomanan manera Frances, Italiano y Spanjo a judé den su profeshon.

ACTRIS Y KANTANTE

Segun Grace ta bisa, ela hanje envolvi den hopi evento internashonal y esaki a dune e eksperiencia pa para riba un escenario y anima e publiko, pronto a drent'e e gana pa aktua, ekspresando su mes, desempeña rolnan dramatiko y eskalofriante. Asina ela hanja e oportunidat pa aktua y a aparece den varios pelikula Frances (manera Gordon's War, Attention Les Yeux y Calibre 38).

Despwes di cine ela pasa pa kantante y esaki riba insistencia di su konosirnan ku tabata mira den dje un bon kantante. Tur kos ta kos pa purba y Grace no por a keda afor y pronto ela kuminsa hasi esfuerso pa drenta den e ambiente aki tambe. Su entrada den mundu musikal no a bai fasil, nos mester bisa ku esaki tambe a sosode den su profeshonnan anterior y esaki debi na e karakter terko y mal kriá.

Grace nunka ta gusta pa hende komanda rina dje y esei debi ku semper nan e malkri'é y awor e ta konfronta e problema aki, sinembargo e mester a adapta su mes na e situashon pa asina e por logra drenta den e mundu musikal y awor e ta den top di su karrera! Den kuminsamentu ela drenta den kontakto ku CHRIS BLACKWELL, persona hopi konosi pa su produkshonnan pa ku hopi kantante famoso (e.o. Bob Marley, Jimmy Cliff, Jethro Tull, etc). Blackwell ta direktor tambe di e kompania ISLANDS RECORDS, ku ta konosi pa su estilo Reggae y ademas otro estilonan tambe, un persona ku hopi experiencia manera Blackwell ku a sa di deskubri artistanan grandi den pasado a mira den Grace un futuro briyante y no a laga e oportunidat aki pasa y mesora a pone man na obra y a kuminsa produsi material pa Grace. Su prome eksito ela logr'é ku I NEED A MAN, despwes di esaki a sigi LA VIE EN ROSE ku a pone definitivamente riba plano internashonal,

Colaborador di musika
Caesar Palacios

e triumfonan aki ela logra mas tantu na Europa, den e temporada ey ainda e nomber di Grace Jones no a drenta Merka. Grace su shownan ta karakterisanan mes ku hopi musika, luz, kolor, trahenan extravagante y loke ta atrae e publiko mas ta e personalidat di dje riba escenario, tin biaha e ta presenta tur na trahe di plastiek of kweru y un zwiep den su man y ta pone tur hende lanta for di nan asiento. E ekspreshonan provokativo di dje varios bes a hink'e den problema, hasta den un okashon nan a ranka tur su panjanan for di su kurpa y pa su di bon tabata presente den e sala nada mas y nada menos ku PIERRE CARDIN y ku den un ratu di ora a diseña un trahe p'e.

Grace su popularidat a bai birando mas grandi te ku ela jega Merka, su Lpnan PORTFOLIO, FAME y WARM LEATHERETTE a konfirma esei tambe. Ku su Lp nobo NIGHT CLUBBING Grace definitivamente a drenta den merkado merikano y nos por bisa ku aki na Korsow tambe. Apesar ku disco-music tabata forma e parti principal di su hitnan, sinembargo komo nativa di Jamaica nunka ela laga Reggae para un banda y riba su Lp resien e ta trese esaki tambe dilanti y sigi perfekshona su mes mas.

Aunke hopi hende ta di opinion ku GRACE JONES no ta eksaktamente un di e kantantenan femenino mas bunita sinembargo su estilo di bista y peña ta e aspekto ku a dune e personalidat di 'LA DIVA DI MUSIKA'.....

TIP di SIMAN

All I have to do is dream

Andy Gibb + Victoria Principal

E KOMBINASHON di voz di Andy y Victoria den e kansion aki ta bunita. Andy manera un y tur sa ya den pasado a logra hitnan grandi y aki e ta presenta ku e komposishon di Everly Bros, huntu ku e actris di e serie di TV Dallas (Pamela). Andy su voz ta esun ku ta domina mas y huntu ku e musika suave y bon arregla e ta bira un pronostiko fuerte pa proximo simanan.

De "TOPS" hebben wij!
DISCO en LP
La Bonansa Punda

Tophits Komentario

GRUPO R. R.
KORE, TORO !
Doble R. S.S.S.

KORE, TORO!
DOBLE R S.S.S.

GRUPO R. R. — KORE, TORO ! — Doble R. S.S.S.

PROGRAM 1
1.- Kore Toro
2.- Stop Di Stima Stella
3.- Ora Bo Mas Po Ke
4.- Amor Si Ta Mama

PROGRAM 2
1.- Los Grandes De Cuba
2.- Komporta Bu
3.- I Need Your Love
4.- Ma'Bise

KON TA BAI, amigunan, ata nos un biaha mas den bosnan pagina faborito ÑAPA MUSIKAL. Siman a boltu y nos ta hanja na prome lugar e siman aki un grupo lokal, esaki nos tin ku bisa ta prome biaha e aña aki, despwes di hopi tempu porfin nos ta hanja algu di DOBLE R & S.S.S. y nan ta pasa un pasa for di puesto no. 18 te na e lugar di honor.

Esaki ta otro prueba kon popular e agrupashon aki ta na su isla. Siguiendo ku nan kaminda pa triunfo MENUDO ta eskalá di puesto y ta subi e siman aki te na no. 3, porsierto ku e weekend aki nan ta na Korsow y esaki ta priminti di bira e espektakulo di aña! KENNY ROGERS (no.4) y e duo di DIANA ROSS & LIONEL RICHIE (no. 5) ya ta den e prome sinku nan y ta priminti di duna otro bataya fuerte pa e prome lugar! Sin duda e dos kansionan aki ta esnan mas gustá y STARS ON 45 vol. 2 tambe ta otro disko hopi gusta y su benta ta demostra esei y e siman aki e ta subi na puesto no. 9. Porsierto ku riba esaki tin e parti di komposishonan di ABBA ku realmente ta hopi bon ehekuta. STACY LATTISAW manera nos a skirbi biaha pasá ta un angel di musika y su voz ta kautiva tur, aktualmente e ta kosechando hopi eksito ku su Lp WITH YOU, for di kua LOVE ON A TWO WAY (no. 40) ta resonando hopi den discobarnan y radio.

THE REDDINGS ta sigi ku nan eksitonan despwes di a presenta ku nan hit REMOTE CONTROL nan ta bini awor ku YOU'RE THE ONLY ONE y ta okupa puesto no. 21 e siman aki. POINTER SISTERS ta un grupo di mucha muher tremendo y ta yama atenshon ku nan kansion, Richard Perry nan produktor sa di trese e komposishonan adekua pa nan y esaki ta un bon formula pa eksito, e siman aki nan ta okupa puesto no. 22 ku e hit SLOWHAND. EVELYN KING mihor konosir komo 'Champagne' ta resonando hopi aktualmente na radio y e popularidat di dje a krese tambe su hit I'M IN LOVE ta na puesto no. 23 e siman aki. Esaki tambe ta unu ku mester tene kuenta ku ne pa e proximo simanan. Masha poko bo ta hanja un grupo ROCK/SYMPHONIC of PROGRESSIVE ta pega un hit aki, sinembargo ora nan logré e ta bira un eksito sigur, den e kaso aki MOODY BLUES (no. 29) Nos tip di siman pasá DEBBIE HARRY (Blondie) te debuta haltu riba e lista na no. 30 y ta priminti di subi mas pa e proximo simanan. Ora QUINCY JONES trese algu, kasi 90% e ta un eksito, esaki tambe ta loke ta pasa ku su mas resien Lp THE DUDE riba kua tin un kantidat grandi di hit, e hoben JAMES INGRAM a hanja oportunidat pa kanta un kansion riba e Lp, anto awor e ta resultando un hit.

Otronan ku possibilidat pa subi e proximo simanan ta entre otro; E.L.O. (no. 43) BILLY OCEAN (no. 44) y SOS BAND (no. 45) ku ta debuta e siman aki. Y te aki nos a jega e biaha aki, laga nos bisa te despwes, check bosnan!!!

TOP HITS

E HITNAN MAS BENDI * CPPRO81 * NA KORSOW *

11-9-'81

e siman aki	siman pasá		
1	18	M'A BISE	DOBLE R & S.S.S.
2	1	I can't say goodbye	Helen Reddy
3	6	Quiero ser	Menudo
4	8	I don't need you	Kenny Rogers
5	13	Endless love	Diana Ross & Lionel Richie
6	9	Lady you bring me up	The Commodores
7	3	Pull up to the bumper	Grace Jones
8	12	The real thing	Brothers Johnson
9	17	Stars on 45 vol.2	Various
10	16	Ma quale idea	Pino D'Angio
11	2	How ' bout us	Champaign
12	5	Quizas si, quizas no	Sabu
13	7	Square biz	Teena Marie
14	4	Give it to me baby	Rick James
15	10	The one that you love	Air Supply
16	19	Teeny bopper lady	Frankie Smith
17	29	Love on a two way street	Stacy Lattisaw
18	11	De niña a mujer	Julio Iglesias
19	15	Funky bebop	Vin Zee
20	24	The deuce	Kurtis Blow
21	42	You're the only one	The Reddings
22	44	Slowhand	The Pointer Sisters
23	47	I'm in love	Evelyn King
24	27	I kinda like me	Gloria Gaynor
25	21	Esperanzas	Yuri
26	23	Bette Davis eyes	Kim Carnes
27	28	Tangos a media luz	Pequeña Compañia
28	43	Fun Town U.S.A.	Cameron
29	46	Gemini dream	Moody blues
30	—	Back fired	Debbie Harry*
31	50	Going back to my roots	Odyssey
32	26	Te voy a dejar	Nancy Ramos
33	20	Ai no corrida	Quincy Jones
34	22	Foul play	Dennis Brown
35	31	Que pasa/Me no pop I	Qoati Mundi
36	30	Mujer/Unidos	Jose Luis Rodriguez
37	45	You'll never know	Hi Gross
38	36	Don't let him go/ In your letter	R E O Speedwagon
39	37	Paradise	Change
40	49	Feel my love tonight/ Young girl	Stacy Lattisaw
41	—	Just once	Quincy Jones/ James Ingram
42	48	Voy a vivir para siempre	Willie Colon/Fania
43	—	Rain is falling/ Hold on tight	Electric Light Orchestra
44	—	Stay the night	Billy Ocean
45	—	Do it now	S.O.S. Band
46	33	San Salvador	Azoto
47	—	Night Walker	Gino Vanelli
48	—	I'm on fire	Champaign
49	—	Hearts	Marty Balin
50	—	Theme from 'greatest American hero'	Joey Scarbury

Kid Creole + Quati Mundi refleho di kultura mixto

ESTADONAN UNI di Merka, USA, ta konosi pa un pais ku e variedat mas grandi di rasa y kultura, e nacementu di e nashon aki ta ampliamente konosi. Durante e periodo di añanan '40/50 tabatin hopi emmigrante latino, hopi di e hendenan aki a bini pa buska un mihor futuro, enbista ku na nan pais mes kosnan tabata hopi malu.

Nan kondishon social no tabata kos di gaba, ademas e idioma tabata forma un obstakulo grandi pa nan tambe. ANDY HERNANDEZ y AUGUST DARNELL ta yiunan di e generashon aki, aunke nan mes no a pasa den e añanan duru sinembargo e konsekwensia di nan emmigrashon tabata ku nan a lanta ku un kultura mixto, papia dos idioma Spanjo/Ingles. Komo hoben nan a biba den e ghettonan di New York y a adapta nan mes na e ambiente, esaki tambe a bira e lugar di inicio di nan karrera den musika. Andy y August tin hopi influensia latino y tambe e parti Afrikano ta domina den nan musika. Si bo kier hanja un definishon di nan musika nos por pone asina; un meskla di Blues/R&B, Salsa, Reggae, un swing di Dixieland music, Disco-music y Rap-music.

NACEMENTU DI E GRUPO

Tur kos a kuminsa kana den transkurso di 1970, Andy y August den e tempu ey ainda no tabata forma parti di ningun grupo musikal, sinembargo nan deseo pa kanta ya taba'tei. August su dibertishon ta discotheque y su personalidat ta refleha esei, por ehempel ora e drenta un discotheque mesora e ta krea ambiente. August su ruman di kriansa STONEY BROWDER a lanta e grupo DR. BUZZARDS ORIGINAL SAVANNAH BAND y tabata den e grupo aki ku nan dos a konose otro. Nan hitnan WHISPERING; CHERCHEZ LA FEMME, C'EST SI BON y varios mas a hanja bon komentario serka kritikonan. Segun tempu a pasa e grupo su aktividatnan a baha y a kibra, sinembargo Andy y August si a keda aktivo tur e tempu y a forma parti di differente otro grupo mas ku tambe a resona hopi den discothequenan. (e.o. DON ARMANDO'S 2nd AVE. RHUMBA BAND, MACHINE, AURAL EXCITERS)

Despwes di un tempu korto nan a lanta nan mes banda, KID CREOLE & THE COCONUTS, aki nan a hanja e nombernan di AUGUST-KID CREOLE y ANDY-SUGAR COATED-HERNANDEZ. Apesar di nan eksito den e ambiente di discothequenan toch nunka nan no a hanja e atenshon na radio manera lo tabata di spera, esaki segun nan ta pa motibu di nan estilo y tambe di nan ekspreshon bilingue, apesar di esaki nan no ta desanima y ta sigi purba. Resientemente nan a produsi un disko ku a resulta hopi eksitoso QUE PASA CONTIGO/ME NO POP I ku ta ser kanta pa Andy, esaki sigur a judanan subi riba escenario musikal y aki na Korsow e kansion aki tambe a resulta un eksito grandi.

Aktualmente nan tin un LP nobo riba merkado, FRESH FRUIT IN FOREIGN PLACES, ku ta un historia di un mucha muher ku nan ta buska y ku ta perdi, e viahenan ku nan ta hasi riba differente isla y pais imaginario ta ser demostra den e komposishonan, ku ta un meskla di Disco-Soul-Salsa-Jazz-Rap music. GOING PLACES, IN THE JUNGLE y TABLEMANNERS ta entre esnan mas gusta riba e Lp, tambe tin un komposishon toka huntu ku CONJUNTO LIBRE, esaki pues ta un salsa, LA MUSICA AMERICANA, aki bo por nota un sierto kritika ku nan ta hasi riba e musika di Merka y su influensia. Aunke nos no ta mira un possibilidat hopi grandi pa e grupo aki triumfa na Merka sinembargo si nan bini ku bon material esei sigur lo judanan, e triumfo, sinembargo ya tei na Latino America y por spera mas di nan den nos ambiente.

ANDY "SUGAR COATED" HERNANDEZ AUGUST DARNELL

KID CREOLE AND THE COCONUTS

ZE RECORDS

Twee Jamaicanen door paus uitgekozen

Drie Caribiers bisschop benoemd

PORT OF SPAIN – Drie priesters uit het Caribisch gebied zijn door paus Jan Paul II benoemd tot bisschop in hun regio. Tot aartsbisschop van Nassau op de Bahamas Lawrence Burke en tot bisschop van St John's - Basseterre op Antigua Donald Reece. Twee van hen zijn geboortig van Jamaica.

De benoemingen werden bekend gemaakt door de apostolische nuntiatuur op Trinidad en Tobago. Het verzoek tot ontslag is aanvaard van mgr Paul L. Hagarty Benedictijn als Bisschop van de Bahamas en van mgr Joseph O. Bowers, van de congregatie van het Goddelijk woord, als bisschop over Antigua, St Kitts, Nevis, Anguilla, Montserrat en de Britse Virgin Islands, terwijl mgr Richard L. Guilly ontheven werd van zijn taak als apostolische administrator van Castries. Mgr Guilly was eerder in de zeventig jaren afgetreden als bisschop van Castries omdat hij plaats wilde maken voor iemand van het Caribische gebied voor deze taak. Het werd toen mgr Patrick Webster, die na een paar jaar ontslag moest vragen als aartsbisschop als gevolg van een zeer ernstige ziekte; mgr Webster is tegen zijn eigen verwachting in, zoals hij laatst bekende, nog in leven en maakt het naar omstandigheden redelijk goed. Hij vindt zelf dat het bijna een wonder is dat hij nog leeft.

CCC-FUNCTIE

De nieuwe aartsbisschop mgr Kelvin Edward Felix van Castris is geboortig van Roseau op Dominica. Hij is assistent generaal directeur van de Caribbean conference of churches (CCC) en in deze functie direct verantwoordelijk voor de afdeling Renewal in the church (ARC). Verder vervulde hij pastorale functie in het aartsbisdom Port of Spain bij aartsbisschop mgr Anthony Pantin. Deze zag al eerder een medewerker tot bisschop verheven worden, namelijk mgr Charles van St George's op Grenada; Mgr Felix is in februari 1933 geboren. Hij deed zijn priesterstudie op Trinidad en was als priester eerst werkzaam op zijn geboorteeiland Dominica. Hij studeerde aan de beroemde katholieke Notre Dame universiteit in de VS sociologie en ging later daarvoor naar Engeland, waar hij tijdens zijn studie ook pastoraal werk deed onder de Westindische migranten. In 1970 werd hij benoemd tot lector aan het inmiddels regionaal geworden seminarie op Trinidad; in 1972 werd hij hoofd van een school op Dominica; in 1975 volgde zijn benoeming bij de CCC.

NASSAU

De nieuwe bisschop van Nassau, mgr Burke werd in oktober 1932 geboren in Kingston in Jamaica. Hij is lid van de orde der Jesuieten, welke in Jamaica al lange tijd werkzaam is. In 1964 werd hij tot priester gewijd. Hij studeerde aan het Boston College in Massachusetts in de filosofie, maar studeerde ook in Weston en in Middelton waar hij bepaalde graden haalde. Hij was onder meer rector van het St George's College in Kingston en werd in 1973 overste van de Jesuieten in Jamaica. Sedert 1979 is hij hoofd van het eerder genoemde college.

ANTIGUA

Mgr Reece, die tot bisschop is benoemd van St John's Basseterre, werd in april 34 geboren, ook in Kingston in Jamaica. Hij studeerde af aan de katholieke universiteit van Washington in theologie. In 1971 werd hij priester gewijd en was als aalmoezenier verbonden aan de Westindische universiteit in Jamaica en rector van het St Michaels seminarie. Hij vervulde in talrijke aartsbisdommelijke commissies en functie.

Terra Australis

PAPUA NEW GUINEA – Het is dit jaar driehonderd jaar geleden dat de katholieke missie voor „Terra Australis" in Rome zijn beslag kreeg. Dit gold een enorm omcangrijk gebied, waarin lagen Australie, Nieuw Guinea, en het Antarctisch gebied. In Rome had men er toen overigens niet zoveel kijk op, waarover men praatte, ook al waren er bij de oprichting niet minder dan negen kardinalen betrokken. De Nederlanders hadden er gevaren en de priester Victorio Riccio sprak met hen op de Filippijnen. Deze priester had zich aangeboden als vrijwilliger voor dit missiewerk. Hij dacht toen wel dat Terra Australis een gebied was -een geheel met elkaar- met onnoemelijk veel koninkrijken en naties. In Rome zegde men hem alle hulp toe. Maar hij had er overigens wel vijf jaar over gedaan voordat de kardinalen aandacht aan zijn verzoek gaven. Voordat hem de gewenste opdracht bereikte was de goede man overleden. Er bleek voorlopig niemand die het elan van Riccio had (die ook Mexico heeft bezocht) zodat er niemand zuidwaarts trok om Terra Australis te gaan evangeliseren.

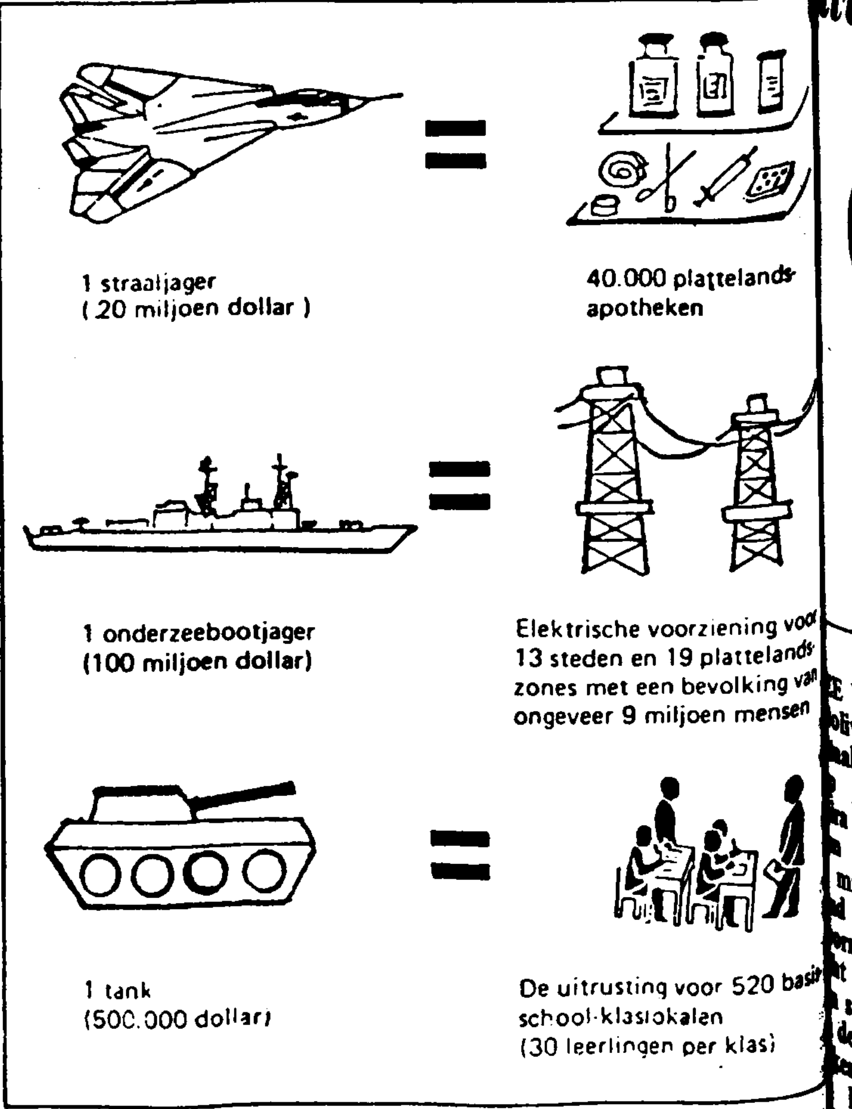
Brief voor Waldheim

HIERBIJ volgt de tekst welke op initiatief van een groot aantal vrouwenbewegingen uit de Derde wereld en uit Oost en West wordt opgestuurd aan de secretaris generaal van de VN Kurt Waldheid in New York. Daarin wordt de bezorgdheid tot uitdrukking gebracht over de verschrikkelijke bewapeningswedloop, welke aan de gang is in de wereld en welke in feite zondig en uiterst onzedelijk is.

Mr Waldheid,

I am very worried about the state of the world. I do not feel protected by all those nuclear and other weapons. Deterrence may prevent a war temporarily but does not create permanent world peace. I am of the opinion that at the moment the armament race itself is the greatest danger to mankind. I wish you to do everything possible from now on to arrive at understanding and friendship between the nations, at complete disarmament and a more just division of prosperity.

Het adres van Kurt Waldheim is: United Nations, New York, 10017 New York USA.

De kosten van bewapening vergeleken met een aantal menselijke basisbehoeften . .

Uit vredesopbouw sept. 1980

Miljoen Hiroshima-bommen

DE GROOTSTE BEDREIGING vormen de nucleaire wapens. Op het ogenblik zijn er vijf atoommachten wat bewapening betreft en wel de VS, Rusland, Frankrijk, Groot Brittannie en China. Voor landen die over atoomenergie voor vreedzame doeleinden beschikken is het niet zo moeilijk om over te gaan tot de aanmaak van atoom wapens. Op het ogenblik zijn er zestig landen die bezig zijn met atoom-energie voor vreedzame doeleinden. Althans officieel, zo wordt gevreesd dat Israel en Zuid Afrika bv atoomwapens kunnen maken of al aangemaakt hebben,

In 1945 troffen twee atoombommen met een explosieve kracht van in totaal dertigduizend ton de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki. Er vielen toen driehonderdduizend doden.

Sindsdien is de atoombewapening steeds meer toegenomen en heeft nu een omvang welke gelijk is aan EEN MILJOEN Hiroshima-bommen. Als slechts een fractie daarvan wordt gebruikt komt er een einde aan de beschaving zoals wij die nu kennen. Velen die de eerste klap van de ontploffing nog kunnen doorstaan zullen uiteindelijk toch nog overlijden als gevolg van de radioactieve neerslag.

Na moord op VS-priester

Guatemala arresteert lukraak drie Indianen

NEW YORK – De arrestaties van drie indianen begin augustus in Guatemala naar aanleiding van de moord op een Amerikaanse geestelijke in juli, zijn door de regering van dat land in scene gezet om Washington te sussen, zo berichtte het Amerikaanse nieuwsmagazine Time. Ooggetuigen hadden verklaard dat de moordenaars vloeiend Spaans spraken en een gemiddelde lengte of daarboven hadden, terwijl de gearresteerde Indianen Spaans met zwaar accent spreken en klein zijn, aldus Time.

De moord had plaats vlak voordat president Reagan hervatting van de militaire hulp aan Guatemala in overweging zou nemen. President Carter had die hulp opgeschort omdat de regering van Guatemala een "bedroevende conduitestaat ten aanzien van de mensenrechten had".

Volgens het nieuwsweekblad heerst in Guatemala op grote schaal verdenking dat pater Stanley Rother in zijn dorpspastorie in Santiago Atitlan door een executiepeloton dat de regering welgezind is, werd gedood. Time schreef dat de arrestaties werden verricht op grond van het verslag van één getuige, de Mexicaanse zuster-Carmelites Ana Maria Gonzales Arias, die op het ogenblik van de moord sliep. Zuster Ana Maria is naar Mexico teruggekeerd, aldus het weekblad, waar haar oversten Guatemala hebben beschuldigd dat zij haar naam hebben gebruikt om onjuiste verklaringen over de toedracht van de moord af te leggen.

Twee andere getuigen die de moordenaars gezien zouden hebben, hebben hen omschreven als "ladinos", mensen van gemengd bloed, terwijl de drie arrestanten volbloed-indianen waren, aldus Time. De regering van president Fernando Romeo Lucas Garcia had echter arrestanten nodig om de Verenigde Staten gerust te stellen.

Latijns Amerika is grote wapen-importeur

BRAZILIE STAAT in zuid-Amerika op de eerste plaats als wapen-importeur. Dit land dat zich steeds meer ontpopt als leverancier van grote wapens (vliegtuigen, tanks enz.) voerde voor 371 miljoen dollar aan wapens in (in 1975, het laatst bekende jaar) en nam daarmee 35 procent van de regionale wapen-invoer voor zijn rekening. Geheel Zuid Amerika voerde toen 1.069 miljoen dollars aan wapens in. Argentinie kwam met 265 miljoen dollars voor wapen-aankopen op de tweede plaats en was goed voor 25 procent van de regionale wapen-invoer. Derde was P met een wapen-import 152 miljoen dollar; 14 pro cent van de regionale wap invoer. Vierde was Venezu met 151 miljoen dollar ingevoerde wapens; dit l nam ook 14 procent van regionale invoer voor zijn kening. Vijfde was Ecuad met een wapeninvoer van miljoen dollar oftewel 6 p cent van de regionale invo

In Midden Amerika sto toen Cuba aan de kop wapenimporteur, terwaar van 98 miljoen dollar (procent van de region wapen-invoer). Tweede wa de Bahamas met 48 miljo dollar aan wapenaankopen oftewel een kwart van de gionale invoer; derde was xico met twintig miljoen lar aan inkopen: tien pro van de regionale invoer. de was El Salvador met miljoen dollar aan inko oftewel vier procent van regionale markt en vijfde nama met zes miljoen d aan inkopen: oftewel-d procent van de region markt. Aangenomen worden dat El Salvador heel wat meer wapens voert, maar dat dit ook beurt door landen als Nic ragua en Honduras. In 197 voerde men in Midden Ame ka voor 192 miljoen dol aan wapens in.

Kolen-boycot Zuid - Afrika gevraagd

DEN HAAG – De werkgroep Kairos, die zich binnen de kerken beijvert voor steun aan de bevrijding van onderdrukte volkeren in zuidelijk Afrika, stelt zich op het standpunt dat een einde moet komen aan de handel, de overslag en het gebruik in Nederland van Zuidafrikaanse kolen. Ook aan de Nederlandse betrokkenheid bij afname van Zuidafrikaanse technologie op het gebied van kolenvergassing moet een einde komen. De meest fundamentele aanpak is volgens de werkgroep een uitbreiding van een olieboycot, waarover al jaren nationaal en internationaal gediscussieerd wordt, met een kolenboycot. Dit schrijft de werkgroep Kairos in een rapport over de kolenhandel in Zuid-Afrika en Nederland.

De werkgroep Kairos acht gebruikers, overslagbedrijven, multinationale handelaren van Zuidafrikaanse kolen en de bedrijven, die betrokken zijn bij de afname en vestiging van de Zuidafrikaanse kolentechnologie, medeverantwoordelijk voor ondersteuning en versteviging van het apartheidssysteem in Zuid-Afrika. Zeker daar andere leveranciers van steenkool en kolentechnologie voorhanden zijn.

Steeds meer wapens naar Derde wereld

EEN VAN DE VERONTRUSTENDE ontwikkelingen op bewapeningsgebied is de steeds meer toenemende militarisering van de gehele wereld. De wereldwijde verspreiding van de meest moderne wapens via de internationale wapenhandel kan wel eens even gevaarlijk zijn voor de wereldvrede en veiligheid als de wapenwedloop tussen Amerika en Rusland. De wapenhandel met de Derde wereld krijgt steeds grotere aandacht en is de bron van steeds grotere bezorgdheid, aldus Pax Christi, de internationale katholieke vredesbeweging. Deze bewapening van de Derde wereld is zorgwekkend omdat het een uitbreiding betekent van het Oost-West conflict en verder is het ook zo dat deze wapens heel veel gebruikt worden. Nagenoeg alle oorlogen, welke er sinds 1945 zijn uitgevochten deden zich voor in de Derde wereld. Het overgrote deel van de gebruikte wapens waren van het conventionele type en waren afkomstig uit de geindustrialiseerde landen. In de zeventiger jaren namen de voorraden van de Derde wereld aan grotere wapens (vliegtuigen, raketten, tanks, en schepen) behoorlijk toe en wel met een jaarlijks gemiddelde van vijftien procent; in het tweede deel van het 70-decennium was de jaarlijkse toename zelfs 25 procent.

De derde wereld neemt nu ongeveer zeventig procent van de internationale wapenhandel voor zijn rekening. De belangrijkste afnemer is het Midden Oosten (47 procent), gevolgd door het Verre Oosten met 17 procent en Afrika onder de Sahara met 12 procent. Midden Amerika moge dan wel klein zijn, maar neemt toch ook ongeveer drie procent voor zijn rekening.

Omdat de wapens steeds duurder worden, zijn verschillende landen in de Derde wereld overgegaan tot het zelf fabriceren van wapens. Zij zijn ook verschenen op de internationale wapenmarkt. Dat zijn landen als Israel, Zuid Afrika, Brazilie, Argentinie en India.

AMERIKA EN RUSLAND zijn de belangrijkste exporteurs van wapens. Zo heeft het instituut voor ontwapeningszaken Sipri berekend. De VS voerden voor 9.654 miljoen dollar uit en namen zo 47 procent van de wereld-wapenhandel voor hun rekening. Rusland beperkte zich tot een totaal van 5.412 miljoen dollar aan uitgevoerde wapens en was met 27 procent tweede op de wereld-markt. Frankrijk is met 2.228 miljoen dollars aan wapenexport derde en nam niet minder dan elf procent van de markt voor zijn rekening. Italie is vierde met respectievelijk 795 miljoen dollar aan uitgevoerde wapens en vier procent van de wereld markt, waarbij Engeland met 755 miljoen dollar ook op vier procent van de wereld markt uitkomt.

West Duitsland neemt twee procent voor zijn rekening, waarbij de waarde de wapen-export 442 miljoen dollar bedraagt. Twaalfde is Brazilië met tachtig miljoen dollar aan uitgevoerde wapens, goed voor een 0,4 procent-aandeel op de wereldmarkt, terwijl NEDERLAND dertiende is met 64 miljoen aan wapen-uitvoer, goed voor 0,3 procent van de wereldmarkt, gevolgd door Egypte met een wapen-export welke 58 miljoen dollar bedraagt, ook goed voor 0,3 procent van de wereldmarkt. Op de 22e plaats staat Cuba met zes miljoen dollar aan uitgevoerde wapens, goed voor 0,03 procent van de wereldmarkt.

Voor eerst in Oost Duitsland

Discussie over veiligheids-systemen in Oost en West

DRESDEN – Onder de paraplu van de bestuursvergadering van de Wereldraad van Kerken zijn te Dresden voor de eerste maal in de DDR (Oost-Duitsland) de veiligheidssystemen van Oost en West op een openbare bijeenkomst ter discussie gesteld. Is het IKV-voorstel (een tijdige stap om wederzijdse ontwapening op gang te brengen) ook niet voor de DDR het overwegen waard, zo vroeg een vooraanstaand vredesonderzoeker in de DDR, de wiskundige dr. Walter Romberg, zich af.

Jongeren, die uit talrijke steden van de DDR gekomen waren, noemden het vredestichten zonder wapens (Frieden schaffen ohne Waffen) en christelijk antwoord op het militairisme. In dit verband bepleitten zij opnieuw het instellen van vervangende dienstplicht, dat tot nu toe onmogelijk is in de DDR. De Oostduitse theoloog dr. G. Bassarek, een der leidende figuren uit de christelijke (Praagse) vredesconferentie, noemde daarentegen deze vorm van pacifisme discutabel. Vrede stichten is naar zijn mening geen paradijslijk utopisme, maar een lange strijd tegen de oorzaken van het militarisme.

Generaal B.D. M.H. von Meyenfeldt, tot voor kort studiesecretaris voor Vredesvraagstukken van de Gereformeerde kerken in Nederland, zag als de voornaamste vredestaak van de kerken de angst en het wederzijdse wantrouwen te helpen overwinnen, reden waarom hij enkele dagen in de DDR verbleef. Dat hij daarbij uitgenodigd is door de vredesraad van de DDR, had een enkele Nederlandse deelnemer aan de Wereldraadvergadering de wenkbrauwen doen fronsen. Von Meyenfeldt een fellow traveller, wel neen, aldus de Nederlandse deelneemster, die vanwege de opgefokte stampij hierover liever niet bij name genoemd wilde worden. Dr. Friedrich Hutch, een Oostduitse Quaker, verklaarde tegenover de pers dat de aanwezigheid van de oud-gouverneur der KMA een grote stimulans voor de pacifisten in de DDR is.

De bijeenkomst vond plaats in het oecumenisch cafe een gezamenlijk initiatief tijdens de Wereldraad-vergadering van de Reformierte gemeente, de Nederlandse Oecumenische gemeente te Berlijn. Een groep christenen die strijden tegen het anti-communisme in de kerken, en de Oostduitse afdeling van de Christelijke vredesconferentie (CVK). Het geheel stond onder leiding van CVK-medewerker Peter Zimmermann, die er in slaagde enkele lastige vragen onder de tafel te werken.

Sovjet SAM–3 anti-luchtdoel raketten. Deze raketten staan buiten de Sovjet-Unie opgesteld in ondermeer het Midden-Oosten, Azie, Afrika, Oost-Europa en Zuid-Amerika (Peru).

Kerk en Wereld

Vrede als weg voor iedereen

LOU: Vrede is een gek ding. Je ontkomt er niet aan tij- dens zo'n mars. Zo'n volstrekt abstract idee moet je erg op projecteren. Vrede is veel meer dan het afwezig zijn v oorlog. Het heeft misschien iets te maken met de weg d iedereen moet gaan. Een weg om vrij te worden van ang Dan kan het nog zo oorlogsachtig zijn, maar vrede heerst Dat type vrede......

LOES: Vrede als de bommen om je heen vallen......

LOU: Ja. Wat mijn persoonlijk betreft, denk ik dat je die vrede dat positieve doel niet kunt verkopen. Dat kun je alleen maar reali- seren. Dat moet je dan maar op je eigen gebied waarmaken. Bv in het onderwijs. Als je een kind niet aanpast, maar het daarentegen kans geeft zich vrij te maken van zijn angst, dan heeft dat alles met die vrede te maken.

LAMBERT: Voor mij betekent Parijs (eind punt-mars, red) dan pas het begin. Ik begin pas nu echt goed last te krijgen van de neiging om concreet iets te gaan doen. Ik vind het niet plaatsen van de kernwa- pens ook niet zonder risico's. Maar in de natuurkunde en in de psy- chologie ken je toch de wetten dat het ene ding een gelijksoortig ding aantrekt. En als je ergens een hamer neerlegt komt er altijd wel iemand die er eens mee wil slaan. Als je dat niet wilt, dan moet je zorgen dat er geen hamer is.

Een gedeelte uit een gesprek zoals door het Brabants Dagblad gepubliceerd van deelnemers aan de recente vredesmars in Europa met als eindpunt Parijs. Lou, Loes en Lambert zagen de mars voorbijtrekken door het Bra- bantse land en besloten mee te doen en trokken ook mee tot in Parijs. Zij zijn beeldend kunstenaar en docent aan verschillende instellingen.

..livia is wingewest van corruptie-generaals

Cocaïnehandelaren aan de macht

..E WEKEN geleden hielp ..olivia een met gangster- ..al gefincnierde staats- .. generaal Waldo Bernal ..a in het zadel. Hij .. in de plaats van een minder gunstig bekend ..d duo en kondigde aan ..orruptie in zijn land met ..t te zullen bestrijden. .. sinecure, vrezen critici. .. de worel van het voort- ..erende kwaad in Bo- ..ligt de cocaïne. De ..euze veelgevraagde drug ..t voor zo'n 4 miljard ..n Latijns-Amerika. Te- .. de tijd dat het de wel- ..de neuzen in de wes- .. wereld bereikt, is de ..de gestegen tot 84 mil- .. Een onversneden kijk .. een corrupte samenle- .. Zo noemt NRC/Han- ..lad de interessante en ..llende beschouwing van correspondent Roel Jans- welke hierbij overgeno- wordt.

..LIVIA bestaat niet", riep ..in Victoria uit, toen het ..ge Engeland in de vorige .. eens ruzie had met het .. Zuidamerikaanse landje. ..nd trok ze op de kaart ..eep door Bolivia.

.. uitspraak is anno 1981 ..elijkheid geworden: Bolivia ..t niet meer. Het is een ..lier wingewest geworden ..n handvol generaals. De ..kel en de drugshandel heb- .. de Boliviaanse staat totaal ..rumpeerd. Deze is ten ..gevallen aan militaire maf- ..des, die elkaar de con- .. over het land betwisten. .. directe oorzaak van dit .. is een wit poeder dat .. upper middle class in .. Verenigde Staten en West- ..genoven wordt om het .. leven te veraangena- .. cocaïne.

..e *Coca*, noemen de in- ..n het liefdevol. De ge- ..de blaadjes van de coca- .. spelen in de indiaanse .., Quechua- en Guarani- ..en een centrale rol. Ze ..n gebruikt in de indiaan- ..neeskunst en bij godsdien- .. rituelen. De indianen kau- .. op de cocablaadjes omdat ..en licht verdovende wer- .. hebben die de gevoelens .. vermoeidheid, honger en .. vermindert.

..s een jaar of tien heeft de ..een heel nieuwe functie ge- .. als het belangrijkse ex- ..roduct van Bolivia. Daar- .. heeft de coca niet alleen ..mische maar ook politieke ..enis verworven. Zoals vroe- .. belangen van de eigenaars .. de nitraatmijnen of die van ..tinbaronnen het politieke .. in Bolivia bepaalden, zo ..n tegenwoordig de be- .. van de cocaïnemaffia het .. Bolivia.

.. staatsgreep van 17 juli .. was de eerste militaire .. die beslist werd door de ..maffia", zegt de invloed- .. Boliviaan. Op die dag ..m generaal Luis Garcia Meza .. de macht. De coup werd ..ancierd door de cocaïne- ..ia: deze betaalde kort voor .. staatsgreep 800.000 dollar .. generaal Hugo Echeverria, ..malig commandant van .. leger in de stad Santa Cruz .. la Sierra.

..heverria gebruikte dit smeer- .. om de commandanten van ..tegische legereenheden om te ..n: ze ontvingen 50.000 dol- ..per persoon.

..t president Garcia Meza ..l kolonel Luis Arce Gomez .. intrede in de Boliviaanse ..ring. Hij werd minister van ..nenlandse Zaken, in feite .. hij de minister van cocaïne. .. was tevens de leider van de ..militaire troepen, die bij .. staatsgreep het vuile werk ..apten en ook daarna actief ..en.

..et duo Garcia Meza-Arce Go- .. introduceerde een nieuwe ..eringsstijl in Latijns Amerika: .. van gangsters aan de macht. ..e Gomez verdween in januari .. minister. Garcia Meza werd ..nga gedwongen om als pre- ..nt af te treden. Hij werd ..evolgd door een militaire ..a, met generaal Waldo Ber- .. Pereira van de luchtmacht .. sterke man.

..n buitenlander die al jaren .. La Paz woont, maakt het ..chil tussen Garcia Meza en Bernal duidelijk. „Garcia Meza is een dief, moordenaar, folteraar en drugshandelaar. Bernal is "slechts" een dief. Hij is vooral corrupt. Vermoedelijk is hij zelf niet direct bij de cocaïnehandel betrokken, maar hij staat wel aan het hoofd van de grootste drugsorganisatie in Bolivia: de luchtmacht." Andere bronnen melden dat Bernal wekelijks betalingen ontvangt via kolonel Jose Camacho, hoofd van het Boliviaanse narcotabureau. In ruil voor dit geld, afkomstig van de cocaïnemaffia, laat Bernal de cocaïnehandel ongemoeid.

Cocaïnedollars bepalen de loop van de gebeurtenissen in Bolivia. Het is een publiek geheim dat generaal Garcia Meza het afgelopen jaar grote sommen geld heeft uitgegeven om zich te verzekeren van de steun van de militairen.

Garnizoenscommandanten ontvingen een wekelijkse „getrouwheidspremie" van 2.000 dollar. Kolonel Emilio Lanza, die tot drie keer toe een opstand begon tegen het bewind van Garcia Meza, verklaarde dat Garcia Meza premies van 10.000 dollar had betaald aan de commandant om te voorkomen dat ze zich bij de opstandelingen zouden aansluiten.

CORRUPTIE op grote schaal bestaat in geheel Larijns Amerika, maar in geen enkel land is het tot een regeerstijl verheven, zoals in Bolivia het afgelopen jaar is gebeurd. Terwijl de lonen in Bolivia sinds twee jaar bevroren zijn werden de salarissen van generaals het afgelopen jaar met 169 procent verhoogd. Alle officieren hebben salarisverhoging gekregen. Toch is het onverklaarbaar dat een kolonel, die nu 29.000 pesos verdient (f. 2.900), over een huis beschikt van een miljoen gulden, waarvoor enkele peperdure geimporteerde auto's staan.

Een socioloog legt mistroostig uit: „Bolivia is ten prooi gevallen aan een schaamteloos banditisme, zoals dat in de Middeleeuwen in Europa bestond. Het land verkeert in een prelegaal stadium: Bolivia wordt niet door wetten of instellingen geregeerd, maar door persoonlijke willekeur. Dit is geen land met een leger, hier hebben zij te maken met strijdkrachten die een land bezitten."

Een dergelijk land oefent onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op buitenlanders met een zwart verleden. Het is bekend dat de beruchte ex-Nazi Klaus Altman, de Beul van Lyon, zich heeft bezig gehouden met de training van de paramilitaire troepen in Bolivia. Volgens een bron bij het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn het afgelopen jaar 40 huurlingen naar Bolivia gehaald, die op de loonlijst van het ministerie staan. De Belgische kapitein Schramme, die actief in de Congo was, is in Bolivia gesignaleerd, evenals de Franse huurling Jacques Leclerc, die indertijd in Algerije de OAS leidde.

Dan zijn er de Argentijnse „instructeurs". Volgens een welingelichte bron heeft kolonel Alcoreza, hoofd van de Boliviaanse inlichtingendienst, bevestigd dat 70 Argentijnse instructeurs een handje hebben geholpen om de militaire rebellie van vier weken geleden te onderdrukken. Zeker is dat Argentinië in La Paz een omvangrijke ambassadestaf heeft van minstens 35 personen. Daarnaast zijn er nog Argentijnse militaire missies, waaronder een onwaarschijnlijk grote marinemissie, terwijl Bolivia niet eens aan zee ligt. Op zijn beurt heeft Bolivia in Buenos Aires ook een enorme ambassade: er zijn maar liefst 54 personen bij de Argentijnse regering geaccrediteerd. Ze houden zich vooral bezig met het belastingvrij importeren van auto's (tot nu toe 162), die op de Argentijnse markt voor goed geld verkocht kunnen worden.

'MEN IS IN La Paz van oordeel dat de Argentijnse betrokkenheid bij de Boliviaanse situatie nu minder is dan een jaar geleden. Toch zegt een diplomaat zonder aarzeling: „Dit regime is een zaak van de Argentijnen en van de drugsmaffia."

De cocaïnehandel begon zo'n tien jaar geleden in Bolivia op gang te komen, in de tijd dat generaal Hugo Banzer president was (1971-1978). Banzer en zijn familieleden raakten nauw bij de cocaïneverwerking betrokken. Men zegt dat op de *Hacienda El Potrero*, eigendom van Banzer, een cocaïnelaboratorium staat.

Bolivia is met Peru het enige land waar op grote schaal cocastruiken verbouwd worden. Aanvankelijk werden de cocabladeren in Bolivia alleen maar tot pasta verwerkt en vervolgens naar Colombia gebracht, waar de pasta werd omgezet in cocaïnehydrochloride, die naar de Verenigde Staten werd gesmokkeld. Maar de verwerking vindt nu ook steeds meer plaats in Boliviaanse laboratoria. Een ex-gevangene beweert dat een van die laboratoria zich bevindt in de kelders van het *Panopticum*, de gevangenis van La Paz.

De stad Santa Cruz de la Sierra, in het torpische Boliviaanse laagland, is het wereldcentrum van de cocaïnehandel geworden. Hier woont de peetvader van de Boliviaanse cocaïnemaffia, Roberto Suarez. Begin dit jaar kreeg Suarez ruzie met zijn Colombiaanse handelspartners, omdat hij ze cocapasta van slechte kwaliteit had geleverd. De Colombianen namen wraak door de zoon van Suarez, die als koerier van het overbrengen van de coca werd gebruikt, gecastreerd terug te sturen. Minstens vijf Colombianen zijn vervolgens in Santa Cruz vermoord.

Jaarlijks exporteert Bolivia nu zo'n honderd tot honderdtwintig ton cocaïne, ter waarde van 1.6 miljard dollar. Zeventig procent hiervan gaat naar de VS. De totale legale Boliviaanse export brengt slechts 800 miljoen dollar op, waarvan tin met 500 miljoen dollar het belangrijkste is. Maar Bolivia strijkt niet het meeste geld in de cocaïnehandel op. Coca is strikt economisch gezien een grondstof en Bolivia is een ontwikkelingsland. De ongelijkheid van de wereldhandel doet zich net zo goed voor bij coca als in geval van bijvoorbeeld koffie. Zo brengt de cocaïne, die voor 1.6 miljard dollar Bolivia verlaat, bij aankomst in de Verenigde Staten 7 miljard dollar op.

ALS HET UITEINDELIJK in de neuzen van de gebruikers terechtkomt, hebben die er in totaal 30 miljard dollar voor betaald. De grootste winsten worden dus opgestreken door de Amerikaanse dealers. Toch heeft het betrekkelijk kleine bedrag van 1.6 miljard dollar voor de onderontwikkelde, straatarme Boliviaanse economie ingrijpende gevolgen.

Sommige economen beweren dat de illegale *drugsboom* positievere gevolgen voor een ontwikkelingsland heeft dan legale olie. Ze wijzen erop dat de verwerking van en handel in verdovende middelen arbeidsintensief is en dat er hoge lonen voor betaald worden, omdat het klandestien moet gebeuren. Er is sprake van een grotere inkomensverdeling, er wordt geen geld verspild aan bureaucratie en het vermenigvuldigingseffect van de drugsdollar is groter.

Deze opvatting kan getoetst worden door een bezoek aan Santa Cruz de la Sierra. Zelfs bij een kort en oppervlakkig bezoek aan dit wereldcentrum van de cocaïnehandel valt op dat deze stad een welvarende, rijke indruk maakt, niet alleen in vergelijking met de rest van Bolivia, maar ook met andere Latijnsamerikaanse steden. Santa Cruz heeft deze rijkdom grotendeels aan de cocaïnedollars te danken.

LUIS GARCIA MEZA
..... land totaal geruïneerd .....

De keerzijde van de medaille is dat de officiële Boliviaanse economie totaal geruïneerd is door de cocaïnehandel. Dat is te merken in de hoofdstad La Paz, waar de armoede met de dag schrijnender wordt. De cocaïnehandel is hieraan op twee manieren schuldig. Allereerst weigeren de Verenigde Staten en West-Europa het bewind in Bolivia te erkennen, zolang dat door de cocaïnemaffia wordt beheerst. Daarmee is Bolivia ook verstoken van de leningen die de westerse landen en de internationale ontwikkelingsinstellingen aan Bolivia verschaffen. Er worden geen investeringen in Bolivia meer gedaan, niet door buitenlanders en evenmin door Bolivianen, met als gevolg een terugval in de economie. Voor dit jaar wordt een negatieve groei verwacht.

Import en export waarvan de overheid voor zijn belastingopbrengsten afhankelijk is, vallen terug. De staatskas is leeg. De ambtenarensalarissen worden op het ogenblik gedeeltelijk betaald uit de opbrengsten van de cocaïne-export: volgens betrouwbare bronnen worden de cocaïnedollars via het hoofd van de Boliviaanse rekenkamer, dr Adolfo Ustarez, in de staatskas gestort.

Een ander gevolg van het ontbreken van buitenlandse leningen is dat de Centrale Boliviaanse Bank door haar dollarreserves heen is. Sinds juli weigert de Centrale Bank om dollarcheques uit te betalen. In totaal zijn zo al betalingen ter waarde van 7 miljoen dollar (een zakenman noemt zelfs het bedrag van 16 miljoen dollar) geweigerd. De economische situatie kan op korte termijn rampzalig worden: op 6 oktober moet Bolivia een deel van haar buitenlandse schuld afbetalen. De banken hebben, onder druk van de Verenigde Staten, duidelijk gemaakt geen uitstel van betaling te zullen aanvaarden, hoewel Bolivia niet over de 300 miljoen dollar beschikt die het dan op tafel moet leggen.

De cocaïnehandel heeft nog andere ontwrichtende gevolgen. De dollars die met de verkoop van cocaïne verdiend worden, worden gebruikt om electronica, auto's en luxe consumptiegoederen aan te schaffen. Deze worden dan Bolivia binnen gesmokkeld en daar weer verkocht. De smokkelaars zijn niet geïnteresseerd in winst – die maken ze wel bij de cocaïneverkoop – ze willen alleen maar hun zwarte dollars omzetten in witte pesos. Het gevolg is dat bandrecorders en kleurentelevisies in La Paz op straat verkocht worden tegen dumpprijzen, lager dan in Miami of Panama.

De plaatselijke handel en de importfirma's kunnen hiertegen niet concurreren en gaan failliet. Er wordt wel tegen de smokkel opgetreden, maar uiterst selectief. Zo worden de Indiaanse vrouwen die met een paar tubes tandpasta tussen hun omslagdoeken de grens met Peru klandestien oversteken, opgepakt en zwaar gestraft.

De cocaïnedollars duiken ook in het gewone bedrijfsleven op. Het vorig jaar wilden de cocaïnehandelaars de Banco de Beni opkopen, om hun financiële transacties gemakkelijker te laten verlopen. Toen de eigenaar van de bank weigerde, werd zijn vrouw ontvoerd. Dergelijke maffiapraktijken doen hun intrede in het zakenleven. Onlangs werd de firma *Confecciones Mariana* geroyeerd als lid van de kamer van koophandel van La Paz. Dit „confectiebedrijfje", dat na de coup van 1980 was opgericht, hield zich bezig met de illegale import van kleding voor het leger. De vrouw van de eigenaar van het bedrijf is de minnares van ex-president Garcia Meza.

Over de leden van de huidige militaire junta doen ook talloze corruptieschandalen de ronde. Zo was Pammo verantwoordelijk voor het rijstschandaal in 1979. Voor een veel te hoge prijs (14 miljoen dollar) importeerde hij rijst uit Pakistan die volledig bedorven bleek te zijn en waarin zelfs dode muizen zaten. Pammo streek zijn commissiegeld op en het schandaal verdween in de doofpot.

De Boliviaanse kampioen en het innen van commissiegeld is generaal Waldo Bernal, sterke man van de junta. Bernal is niet alleen betrokken bij de aankoop van militaire, maar ook van burvliegtuigen. Volgens een welingelichte bron heeft Bernal zich ook bemoeid met de aanschaf van zes Nederlandse Fokker Friendships. Deze bron vertelt dat Bernal bij iedere transactie minstens tien procent voor zichzelf opeist. Beroemd is het schandaal van de aankoop van de eerste Boeing 707 voor de Boliviaanse luchtvaartmaatschappij LAB. Bernal verdiende daarmee 1,5 miljoen dollar.

BERNAL heeft de nieuwe regering die hij onlangs installeerde, opgedragen om de corruptie te bestrijden. Een loze kreet: niet alleen omdat de meeste ministers vast van plan zijn om de vermoedelijk korte periode dat ze aan de macht zijn, te gebruiken om zichzelf te verrijken, maar vooral omdat het kabinet helemaal geen macht heeft. De macht in Bolivia ligt bij de maffia en bij de veiligheidsdiensten in het COC (*Centro* die macht gebundeld. Het COC onder leiding van kolonel Rodrigo Lea Plaza, coördineert de acties van het ministerie van Binnenlandse Zaken (dat belast is met het toezicht op de cocaverbouw en met de cocaïnebestrijding), de paramilitaire troepen, de inlichtingendiensten van de strijdkrachten en de SES, de veiligheidsdienst.

In deze onzichtbare wereld van de veiligheidsdiensten hebben twee oude bekenden, die zijn uit hun openbare functies zijn gezet, nog steeds grote invloed: ex-president Garcia Meza en exminister Arce Gomes. Onlangs zei Arce Gomes, in gezelschap van Boliviaanse journalisten (die zijn woorden uiteraard niet konden publiceren): „De internationale linkse beweging en de *gringos* hebben ons deze keer te pakken gehad. Maar we zullen terugkomen en ik beloof je dat we dan geen zullen toelaan. Zonder mededogen."

Tot zover Roel Janssen in NRC/Handelsblad.

Uw Hardware met de meest GEVARIEERDE SORTERING van degelijke kwaliteit tegen zeer redelijke prijzen.

CURACAO HARDWARE CO. N.V. CURACAO

CURACAO HARDWARE
Fergusonweg

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 4 september 1981:

C. van Koetsveld,
Saturnusstraat 46,
Curaçao.

Zij kan haar prijs (**fl. 25,–**) ophalen bij Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curaçao (tijdens kantooruren).

Oplossingen van deze week dienen vóór **17 september 1981** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór **16 september 1981** in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer Linkels, J. A. Abrhamblvd, of P.O.B. 122 en op St. Maarten - Vance James. Op de enveloppe duidelijk vermelden: **KRUISWOORDPUZZEL.**

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. kleur; 5. kleurstof; 10. kleur; 14. grappenmaker; 15. oefening; 16. zeegod; 17. veerkracht; 19. boom; 20. nachtvogel; 21. deugdzaam-fatsoenlijk; 24. bevel; 25. op dit moment; 27. vruchtenat; 28. viering van een heuglijk feit; 29. lokspijs; 31. geroosterd vlees aan stokjes; 34. loot; 36. gewricht; 37. vordering; 38. vertaler; 40. ogenblik; 43. gesloten; 44. aardig; 46. reusachtig lichaam; 47. bergkloof; 49. nobel; 51. telwoord; 52. vismand; 54. omlijsting; 56. jaartelling; 57. klein kind; 58. europese hoofdstad; 59. kostuum; 61. gevlochten matje (Ind.); 63. Greenwich tijd; 64. vangwerktuig; 65. toegangsbewijs; 67. grap; 69. lusthof; 72. werkzaamheid voor een dag; 75. echtgenoot; 77. pret; 78. godsoordeel-gericht; 80. tropische vrucht; 83. deel van het hoofd; 84. hemellichaam; 86. mogelijkheid; 88. slag; 90. voordeel; 92. vierhandig zoogdier; 93. op afstand; 94. wandelplaats; 97. stremsel; 99. twist; 101. gevangenis; 102. reparatie plaats van schepen; 103. golf; 104. aanhoudend; 105. stukmaken-vernielen; 106. godin van de dageraad; 107. wetering; 108. vlies; 110. jongere broer of zuster; 111. middag; 113. jonge stier; 114. behoeftig; 115. meisjespop; 117. land in Azië; 119. zuivelprodukt; 123. stijf-niet meegaand; 125. boom; 127. gereed-geld-steeds; 130. vogel; 132. springerig insekt; 134. kneep; 136. meststof; 138. mannelijk dier; 139. vroeger; 142. gemeenschappelijke weide; 144. insekt; 145. getijde; 147. gebak; 150. lichte klap; 151. vaas-kan; 153. militaire rang; 154. kippenloop; 156. moedig-dapper; 158. haardracht; 159. roeipen; 160. klinknagel; 162. stoot-prik; 164. ontploffingsmiddel; 165. eetgerei; 166. roofdier; 167. listig; 168. zuiver; 169. echtgenoot; 170. insekt; 172. gegroet; 175. heerser van Venetië; 176. stuk stof; 177. sporeplant; 179. afslagplaats bij golf; 181. nummer; 183. mannelijk dier; 184. militaire groep; 186. jaartelling; 187. ten bedrage van; 188. bitter vocht; 190. tanden en kiezen; 191. naar het punt van uitgang; 192. biersoort; 193. kleur; 194. soort vloerbedekking; 195. wild-dol.

VERTIKAAL: 1. stapel; 2. bijwoord; 3. tocht; 4. kaartenboek; 5. jongere broer of zuster; 6. familielid; 7. afvoeren-verwijderen; 8. diamant, die een dubbelkristal is; 9. water in Utrecht; 10. knaagdier; 11. delfstof; 12. gewicht; 13. telwoord; 14. deel van het reukorgaan; 18. ervan door gaan, de benen nemen; 22. serie; 23. herfstbloem; 26. hulp-assistentie; 30. verwonding; 32. boom; 33. verzekeringspapier; 35. snedig; 36. herkauwer; 38. wis; 39. vrij; 41. beroep; 42. driftig-boos; 45. eikeschors; 46. voertuig; 48. deel van de hals; 50. barzer; 52. huisdier; 53. afwas; 55. mannelijk dier; 58. schrijfgerei; 59. edelknaap; 60. schaaldier; 62. vis; 64. troefkaart; 65. jong dier; 66. order; 68. een bijeengevoegd-samengebonden geheel; 70. mikpunt; 71. soort palm; 72. vrouwelijke titel; 73. kanon (afk.); 74. goed gekookt; 76. beest; 78. deel van de bijbel; 79. drang; 81. emmertje; 82. de onbekende; 84. grot; 85. maand van het jaar; 87. weldra; 88. bijbel van de mohammedanen; 89. laan; 91. roofdier; 93. gevleugeld dier; 95. bouwland; 96. knaagdier; 98. vruchtje; 100. sprookjesfiguur; 101. teugje; 102. spoedig; 107. wacht; 109. tabel; 112. gekheid; 113. gemeen; 116. ent-loot; 118. gehoorzaal; 120. water in Noord-Brabant; 121. deel van de melk; 122. graansoort; 124. bijbelse stad; 125. firmazaak; 126. honingdrank; 128. in orde; 129. vlek- klad; 130. oogopslag-vriendelijke blik; 131. heilige; 132. ton; 133. niet genoeg; 135. hoofddeksel; 137. hoogte merk; 138. dierenverblijf; 140. recht stuk van een vaart; 141. fier; 143. kleur; 144. soort brood; 146. smekend verzoek; 148. voegwoord; 149. verbouw; 151. zacht binnenste van brood; 152. afwezig; 153. gehoorORGAAN; 155. mist; 157. sportartikel; 158. voorkeur; 159. bloedgever; 161. kever; 163. ziekte; 164. gil; 165. verfrissing; 171. opzettelijk wakker blijven; 173. dame; 174. roofdier; 176. schouwburgrang; 177. ik verbied; 178. rekening; 180. derhalve; 182. spinneweb; 184. kernbinnenste; 185. keurig; 187. zangstem; 189. leraar; 192. spil.

Democratie

CAIRO — Tijdens de persconferentie welke de Egyptische president woensdag hield in verband met zijn strenge en harde maatregelen om de orde in het land te handhaven werd Sadat op een gegeven ogenblik erg kwaad op de NBC journalist, die vroeg of Sadat bij zijn recente bezoek aan Washington al gesproken had over zijn aanpak van de oppositie. Trillend van emotie zei Sadat tot de Amerikaanse journalist: U hebt volstrekt geen recht om deze vraag te stellen. Want niemand neemt hier besluiten dan ik via mijn instellingen". Sadat bood even later zijn verontschuldigingen aan voor zijn heet gebakkerdheid en zei over de NBC man: "In een andere tijd zou ik hem hebben neergeschoten. Maar dit is democratie". Maar dan wel democratie op zijn Egyptisch......

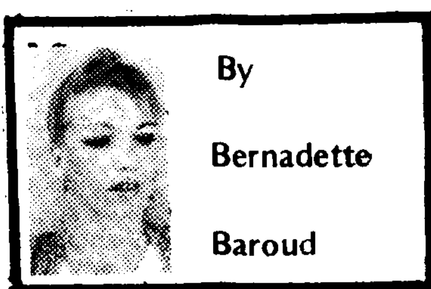

ARMED STRUGGLE SEEN AS ONLY WAY FOR AN OPPRESSED PEOPLE

Growing international solidarity

Violence ahead for Latin America

By Bernadette Baroud

AT THIS SPECIAL SESSION of the 'permanent tribunal of the peoples', which was held in Mexico in February of this year, shocking testimonies were borne to the situation in El Salvador. At the so-called landreforms of the junta, everything 'leftist' is pursued. The Washington' advisers instruct how this can be done in the most efficient way. At the proclamation of the landreform the pessants are asked for example to form a committee. Then the elected members of the committee are shot down by the same soldiers who were constituting themselves defenders of social reform. To find out the hiding-places of freedom fighters young Salvadorian peasants are beaten for hours and tortured with electric shocks The peasant population is harrassed with napalm and phosphoric bombs. Amnesty International recently made known that in Guatemala the army frequently massacres the inhabitants of villages. Priests in Guatemala, who interest themselves in the poor population's behalf, are kidnapped and brutally killed. In Bolivia some weeks ago, miners' union leader Cossio Maruvia was arrested. Ten days later he was dead. He died in prison under 'mysterious' circumstances..... None of these accusations can be called false or exaggerated; they all have been substantiated.

The atrocities mentioned above are just a few examples taken from the reality in the greater part of the Latin American countries. Thousands of similar events can be added to them. They all can be reduced, however, to the same denominator: fascism.

FASCISM

Fascism can be described as the armed expression of reactionary forces. Reactionary means swearing by the mouldered past. Those who in today's Latin America keep on swearing by feudal social and labour relations, in which the vast majority of the population is under tutelage and subjected to a small group with an unlimited, uncontrolled power, can be called reactionary. The situation they cling to - from interested motives - does neither fit in with numerical logic nor with the modern conception of justice.

Those who organize themselves to maintain the past by means of violence, can be called fascists.

Fascism is widespread throughout Latin America. From the countries in the Socalled 'Southern Triangle' (Chile, Argentina, Uruguay, Paraguay and Bolivia) to El Salvador, Guatemala and Honduras in Central America. Starting from the western conception of democracy - which is parliamentary democracy - there is only a handful of countries, which can be called democratic: Venezuela for example, Colombia, Perú and Ecuador. (And even in these countries, privileges often are almost exclusively distributed to a small elite).

THE ONLY WAY

As long as fascism flourishes in Latin America, the disappearance of armed struggle against it will be an illusion. Because, according to the various liberation movements and many others as well, for a population which is denied all other possibilities to determine its own destination, armed struggle is the only way. It is in this opinion the necessary consequence of military coups, faked elections, the denial of union rights and the systematic use of violence against the working class.

Opposite to this opinion is - as was mentioned in the second article of this series - the view held by most of the official political parties in Latin America, the christian - and social democratic parties and the old communist parties. They do believe in the possibility of changes by peaceful means. They argue that armed struggle only worsens the situation. Often the Tupamaros are reproached with the oppression in Uruguay and the Montoneros with the dictatorship in Argentina. And it is undoubtedly true that the guerilla warfare has played an important role in the disappearance of the old liberal states.

WEAKNESS

However, is the kernel of the matter really whether the present situation is better or worse than the previous one? In 'Armed Struggle in Latin America', an article in the series 'Social Changes in Latin America', which was published in the Dutch magazine 'Intermediair' in 1978/1979, Christopher Roper says the following: "The gueriilero's consider the present situation a phase which necessarily must be passed through. They argue that the old 'democratic' system did only function as long as the ruling class could have its way. They are of the opinion that the military dictatorships do serve the interests of imperialism much less efficient than the parliamentary democracies. They consider the present generation of military dictators as an indication of the relative weakness of the pro-imperialist forces in Latin America".

LONG ROAD

Roper adds to this the following prediction: "This optimism of the guerrillero's will turn out to be justifiable or not in the light of coming events, but it is probably right to suppose that the armed struggle which up to now was carried on in Latin America, were only the first steps on a very long road". "It is therefore not reasonable to believe that the next fifty years in Latin America will be characterized by the relative stability of the last fifty years. It is more likely that the guerilla movements and revolutionary parties which came into being in the last twenty years give a blue-print of the future than that we will see e return to the parliamentary democracies".

The revival of the guerrilla movements in the last years is an indication that the armed struggle of the sixties was more than a freak of fashion of some intellectuals. The 'new' guerrilla movements have drawn lessons from the failures of the past. The FSLN in Nicaragua succeeded in overthrowing Somoza and liberating Nicaragua.

NO FREAK OF FASHION

The revival of guerilla movements in Central America, especially in Guatemala (FAR, ORPA, EGP and PGT), El Salvador (FMLN) and Nicaragua (the FSLN 'Frente Sandinista de Liberación Nacional', which succeeded in overthrowing Somoza) is - according to Roper - "an indication that the armed struggle of the sixties was not only a freak of fashion of a handful of intellectuals".

He agrees with the opinion that armed struggle is the only way for the oppressed peoples oa Latin America.

VIETNAMESE MODEL

But which form this armed struggle will have? Which lessons can be drawn from the past? Which starting-points offer the events and developments of the last twenty years?

In the first place, it is true that the Cuban Revolution does mark a turningpoint. This was, however, not so much a turn in technical respect. 'Cuba' did not offer a new and easier recipe for the revolution. And could not offer that neither. The situation in most of the Latin American countries is completely different from that in Cuba.

The Cuban leadership itself for that matter never made the mistake to believe that its revolution could be simply repeated in other countries. Even before Guevara went to Bolivia, the Cubans suggested already that the struggle of the Vietnamese people offered a model that was more relevant to the rest of Latin America than the Cuban way. And in the course of time this became more and more true. The United States government officials have in an earlier phase of the leftist movement in Latin America read aright the meaning and significance of Guevara's appeal to 'create one, two....many Vietnams'. Kissinger and Nixon were fully prepared to apply the lessons they'd drawn from Vietnam to Latin America. 'Operation Phoenix', which contained the eradication of thousands of middle cadre members in Vietnam, for example has been repeated with merciless effectivity in Argentina and Chile. Add to this the use of napalm against the peasant population in Peru, Bolivia and El Salvador, the press censure, the repression of any form of protest, the manipulation of the media in the interest of the international public opinion.....it all seems the old Vietnam!

INTERNATIONALIZATION

But the Cuban Revolution for sure can be seen as a political turning-point. Among other things by the reaction of the United States and the following interference of the Sovjet-Union, 'Cuba' meant an important contribution to the internationalization of the struggle in Latin America.

Almost all previous revolutionary efforts were nationally directed and therefore isolated. For the greater part they also remained limited to rebellions and spontaneous movements. The 'Bogotazo' in Colombia in 1948, following the murder of Gaitano, and the Bolivian Revolution of 1952 are the classic examples but the conflicts which have been fought out in Peru, Paraguay and Argentina all suit as well the same pattern of isolated national struggle.

But after the Cuban Revolution the United States made it perfectly clear that in the future every armed attempt to overthrow a government would be treated as if it was a part of a continental revolutionary strategy. This meant that those who took up arms against their own government were very well aware that they took them up as well against the US government. This stimulated the solidarity among the revolutionary movements in the various Latin American countries.

SOLIDARITY

Yet this internationalization has not taken the form some have feared and others have hoped for in the sixties. Ernesto 'Che' Guevara nursed the ambition to launch a continental liberation movement which would be able to coordinate the revolutionary struggle from the Rio Grande up to Patagonia. Six years after his death he afforded the inspiration for the foundation of the JCR (Junta Coordinadora Revolucionaria) which included the ERP from Argentina, the MIR from Chile, the Tupamaros from Uruguay and the ELN from Bolivia. The JCR, however, has more influence in New York or Paris than in Buenos Aires or Santiago. None of the organizations ever succeeded in building up a massive support and in conquering the limitations of underground activity. At the moment none of them is active in a more than symbolic sense.

The failure of the JCR is not very surprising. For every country will require its own specific strategy. The internationalization first of all must be understood in terms of solidarity. And there is evidence enough of such solidarity. In Nicaragua, itself still full of problems after the cruel war, many workers place a part of their wages at the disposal of the struggle of their brothers and sisters in El Salvador. The guerilla movements in Guatemala have intensified their activity against the Guatemalan army to thwart the military support Guatemala gives to the junta of El Salvador. Individuals from various Latin American countries voluntarily fight in the Farabundo Marti Liberation Front (FLMN).

GUERILLA-FOCI

The first revolutionaries directly inspired by the Cuban Revolution generally were intellectual - many of them doctors and journalists - who had the opportunity to travel. Their attempts to set up guerilla-foci were successful so far they succeeded in getting contact with the existing struggle and in identificating themselves with the forces which had led the resistance of the population in the time before the Cuban Revolution.

This is also logical. Because eventually it are always the masses that make a revolution. It never can be done by a revolutionary vanguard alone. This does not mean of course that such revolutionary vanguard cannot try to stimulate a population to rise in revolt. But these attempts can never succeed when they not find an echo among the people. It is impossible to force a revolution upon a population. However, one can say that the guerilla-foci which were directly grafted upon the Cuban Revolution died out with the death of Guevara in Bolivia in 1967. This probably was a political turning-point which was just as important as the Cuban Revolution itself.

URBAN GUERILLA

In those years when the world's attention was directed to the rise of the rural guerilla and the death of intellectual leaders such as Che Guevara, Camilo Torres, de la Puente Uceda, Turcios Lima and Fabricio Ojeda, an urban guerilla strategy was being developed in the most southern countries of Latin America, in Argentina, Uruguay and the southern part of Brazil. In military as well as in political respect the urban guerilla movements demanded the involvement of much more people than the rural guerilla from the period before and by this they had political consequences which were more far-reaching. For it is possible that a rural guerilla movement can continue to exist in a mountainous area without much support from the peasant population and without much influence on the national politics (Such situation for example exists for many years already in Venezuela and in Colombia). An Urban guerilla movement, once it has grown to such an extent that it can have some effect, needs a considerable public basis.

The policy of an urban guerilla movement probably will be very different from that of its rural pendant.

COMMON ENEMY

The most important difference is that national authorities, when they try to eradicate the urban guerillero's, cannot simply hem in the infected area as is possible in the country. They have to launch an attack against a variety of involved institutions (universities, publishing-firms, trade unions, churches) and this directly affects the daily life of all the inhabitants of the city. In case the urban guerilla movements to a considerable extent are supported by the population, a campaign against the guerillero's will stir up the hatred of the population for the military. It is significant that no Latin American military dictatorship in the past twenty years has succeeded in bringing about a rejection of the guerilla activities by the population. In countries as Argentina and Chile campaigns which according to the government were necessary to combat terrorism very ... and without distinction ... rected against broad ... the population. This ... mean, of course, that ... broad strata of the ... tively do support the ... ro's, but at least they ... common enemy.

PART OF WOMEN

A second important diffe... between the urban and the ... guerilla is that the rural g... not necessarily affects the ... ditional cultural concepti... family life. The urban g... inevitably has such an ... Because in the rural guerilla ... struggle is principally ca... on by men who will seek ... port among the peasants ... the agricultural labourers ... generally think very tradit... and are extremely conserv...

In an urban environment ... safety of the guerillero dep... to a large extent on the ... he can make on his whole ... ly. In the urban guerilla wo... play a part which is just as ... portant and just as promi... as that of the men, sharing ... all the risks of the clande... revolutionary activity. Wi... any doubt this affects the ... tional pattern of male ... ty. This in the long ro... probably have very impo... and far-reaching consequ... for Latin America.

BROADER OUTLOOK

Once the Latin American ... ration movements orien... themselves almost exclus... on the Cuban Revolution. W... Latin American revolution... now seeks international su... and encouragement Cuba is ... ly one among many exam... They now are also inspired ... and have contacts with or... zations as for example the ... (Palestine Liberation Orga... tion) and the African libera... movements. The armed st... gle for more justice in La... America has got a different ... racter.

The dramatic stream of ... gees from Latin America du... the last ten years, has bro... the outlook of the Latin Am... can revolutionaries to an im... tant extent. They are now in ... United States, in Spain, ... France, in Great Britain ... Africa, hatching plans for ... return to their country, conv... ced of the fact that new revo... tions in Latin America are ... cessary before they can retur... When they speak of arm... struggle they have no longer ... view a small group of men ... med with rifles that goes in... the mountains. What they ha... in view are kidnappings, bo... attacks, sabotage, rebellio... defence organizations of ur... workers and rural militias. ... unless miracles take place, ... all probably will be part of ... future of Latin America.

Before 'Cuba' revolutionary efforts in Latin America generally had the character of an exclu... national and therefore isolated struggle. Further most of them remained limited to rebellions and ... taneous movements. A classic example of such isolated national struggle is the 'Bogotazo' in Colo... in 1948. This picture was taken in Colombia's capital in those turbulent days of April 1948.

The rural guerrilla-foci which were directly grafted upon the Cuban Revolution more or less died out with the death of 'Che' Guevara in 1967 in Bolivia. A year before another legendary intellectual leader and guerrillero was killed. His name Camilo Torres, a Colombian priest, who resigned his office to join the guerrillero's. This picture shows Torres (at the right) with some compañero's.

CARIBE TOURS
TRAVEL AGENTS
VOOR AL UW
RESERVERINGEN
Punda: 611077 (5 lijnen)
Salinja: 35844 - 36285

Fechi Regales
Handmade
Filigree
Works
Shimarukuweg 1
Dominguito